

Street Movement for the Reform of Justice

ලංකාවේ මානව
 හිමිකම් ගැටළු සහ
 ඒවාට විසඳුම්

මානව හිමිකම් අධිකාරණ ප්‍රකාශන අංක 01

ලංකාවේ මානව හිමිකම් ගැටළු සහ ඒවාට විසඳුම්
මානව හිමිකම් අධිකරණ ප්‍රකාශන අංක 01

Street Movement for the Reform of Justice

ලංකාවේ මානව හිමිකම් ගැටළු සහ ඒවාට විසඳුම්
මානව හිමිකම් අධිකරණ ප්‍රකාශන අංක 01

මුද්‍රණය

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2006 අප්‍රේල්
දෙවන මුද්‍රණය 2006 සැප්තැම්බර්

සංස්කරණය

පිලිප් දිසානායක

ප්‍රකාශනය

විධිමත් කර ඇති නීතියේ පන සංශෝධනය හා
අයිතීන් උදෙසා විදි මෙහෙයුම

සම්භව

Asian Human Rights Commission (AHRC)
19/F, Go-Up Commercial Building,
998, Canton Road, Mongkok,
Kowloon, Hong Kong
Tel - 00852 2698 6339, Fax - 00852 2698 6367
E mail - ahrchk@ahrchk.org
Internet - http://www.ahrchk.org

කවර නිර්මාණය සහ පිටු සැකසුම්

CLAN කොමියුනිකේෂන්
මිගමුව

මුද්‍රණය

රන්විඳි මුද්‍රණාලය
මීගමුව

බෙදුනුරැම

Right to Life Human Rights Center
අංක 555, කොළඹ පාර,
කුරුමා, කටුනායක
දුරකථන, 031 4870308, ෆැක්ස් 031 2221604
E mail - right2life@sltnet.lk

පටුන

	පිටුව
පෙරවදන	5
සමාජ ප්‍රශ්නයක් බවට පත්වී ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ පොලීසිය	9
නඩු පමාව සහ සමාජ අස්ථාවරත්වය	12
වධහිංසා වැලැක්වීමේ පනතේ පසුබිම	15
වධහිංසා පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇතිවූ ගැටළු	19
ජාතික පොලිස් කොමිසම උපත හා විපත	22
මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය හා මානව හිමිකම්	26
හිතිය සහ හිතිය	30
එ. ජාතීන්ගේ වධහිංසා වැලැක්වීමේ කමිටුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය	33
දූෂණය හා නඩු පමාව	37
පොලිස් ස්ථානාධිපතිගේ කාර්යභාරය	40
ආසියානු රටවල් දහයක මානව හිමිකම් තත්ත්වය විමසීමක්	45
ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ක්‍රමය හා දුප්පතුන් වධහිංසාවට ලක්කිරීම ගැන එක්ස් - ටී පරීක්ෂාව	51
ඔබ දන්නවාද?	55
හිත විරෝධී සිදුවීම් සම්බන්ධව පැමිණිලි කළ යුතු ස්ථාන	65

පෙරවදන

රටේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආරක්ෂා කර ගැනීමෙන්, එමෙන්ම රටේ මානව හිමිකම් ආරක්ෂා කර ගැනීමෙන් සම්බන්ධයෙන් ලංකාව අද තීරණාත්මක මොහොතකට පැමිණ ඇත. මෙම කරුණු දෙකේදීම ම ඉතාම වැදගත් වන්නේ, ජනතාව මානව හිමිකම් කඩවීම්වලට තේවුවන කරුණු පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමයි. අවබෝධයක් ඇති ජනතාවකට රටේ විශාල වෙනස්කම් ඇති කර ගැනීමට මැදිහත් වීමේ හැකියාවක් තිබේ. පසුගිය කාලයේ මානව හිමිකම් ගැටළු පිළිබඳව ජනතාවට තිබුණේ ඉතා අල්ප අවබෝධයකි. ඊට හේතුව වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මානව හිමිකම් පිළිබඳව සාකච්ඡාවන් ඉතා ඉහළ නලයේ මට්ටම් වල සිදුවීමත්, බොහෝ විට එම සාකච්ඡා ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පමණක් සිදුවීමත් නිසා සාමාන්‍ය ජනතාවට මෙම ගැටළු මොනවාද කියන එක ගැන එතරම් තේරුමක් නොතිබීමයි. නමුත් සමාන්‍ය මහජනතාවට මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම නිසා ඇතිවන එලව්පාක ගැන අවබෝධයක් තිබුණි. ඊට හේතුව වූයේ එම විපාක බොහෝ විට විඳවනු ලබන්නේ සාමාන්‍ය ජනතාව විම නිසායි. පොලීසියේ වධ ගිංසා, වෛද්‍යවරුන්ගේ නොසැලකිලිමත් ප්‍රතිකාර, රජයේ දේශපාලන ආයතන වල අඩුපාඩුකම්, ව්‍යවස්ථාව නොසලකා හැරීම, රජයක් විසින් ඇතිකළ හැකි තවත් නොයෙක් ගැටළු ඇත. අවසානයේ මේ සියල්ලේ පලවිපාක විඳින්නේ සාමාන්‍ය ජනතාවයි. නමුත් එලව්පාක දැන ගැනීමෙන් පමණක් දේවල් වෙනස් කිරීමට නොහැකි අතර, ඒ එලව්පාක ගෙන දෙන ආයතනික ප්‍රශ්න සහ හිතීමය ප්‍රශ්න පිළිබඳව අවබෝධක් ජනතාව ඇති කරගත යුතු වෙයි.

මෙම පොතේ අඩංගු වන ලිපි වල හරය වන්නේ මෙවැනි ගැටළු පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමයි. මේ ආකාරයේ ලිපි ලිවීමක් සිදුවූයේ මානව හිමිකම් කඩවීම් පිළිබඳව මැදිහත් වීමේ කොටස් වශයෙන් ලැබූ අත්දැකීම් මත සිටිමිස, හුදෙක් ලිපි ලිවීමක් මත නොවේ. මෙම ලිපි සකස් කිරීමේදී රටපුරා විසිරී පවතින මානව හිමිකම් සංවිධාන හයක් සම්බන්ධ වී තිබේ. එම සංවිධාන මානව හිමිකම් කඩවීම්වලට එරෙහිව මහජනතාව සමග කරනු ලබන නොයෙක් ආකාරයේ මැදිහත් වීම් නිසා ලබාගත් අත්දැකීම් හා ඒ අත්දැකීම් වල පසුබිම් වශයෙන් රටේ පවතින ආයතනික ප්‍රශ්නය මෙහි සාකච්ඡා වී තිබේ.

ලංකාවේ අනාගතය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ පොලීසිය නිසි ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කර ගැනීම ඉතාමත් අවශ්‍ය කරුණකි. සමහර විට බොහෝ

දෙනෙක් කල්පනා කරන්නේ හුදෙක් දේශපාලන වෙනස්කම් වලින් පමණක් රටක් වෙනස් කළ හැකි බවයි. නමුත් එසේ නොවන බව පසුගිය අත්දැකීම් වලින් පෙනී යයි. රටක් පාලනය වන්නේ නොයෙක් ආයතන මගිනි. මෙම ආයතන ආණ්ඩු මාරුවන පලයෙන්ම වෙනස් නොවේ. එම ආයතන වල ආයතනික රටාවන්, ආයතනික මානසික තත්වයන්, එම ආයතන ක්‍රියාකරන විධි ක්‍රමයන් හා එම ආයතන වල නායකයන් ක්‍රියා කරන විධික්‍රමයන් නිසාත් මෙම තත්වයන් නොවෙනස්ව පවතී. මෙම ප්‍රශ්න අතර වැදගත්ම ප්‍රශ්නය වන්නේ ආයතනික පාලන බලය නිසි ආකාරයෙන් පාවිච්චි වෙනවාද කියන කරුණයි. මෙයින් ඇගවෙන්නේ ආයතනික වැරදි සිදුවේ නම් එම වැරදි වල වගකීම ඉහළ නිලධාරීන් මත පැවරිය යුතු බවයි. ඉහළ නිලධාරීන්ගේ වගකීම වන්නේ පහළ නිලධාරීන් සියල්ලන්ම අධීක්ෂණය කිරීමත්, නිසි ආකාරයේ විධි ක්‍රමයක් ආයතන තුළ පවත්වා ගෙන යාමත් ය.

විවිධ ක්‍රමයේ කඩා වැටීම් නිසා මානව හිමිකම් කඩවීම් සිදු වේ. වධගිංසා, පොලීසි ස්ථාන වලදී මිනිසුන් මරණයට පත්කිරීම හෝ, අතුරුදහන් කිරීම වැනි දේ ආයතනික පාලනය කඩා වැටීම මත සිදුවේ. එම කඩා වැටෙන ආකාරය නිසි ආකාරයට තේරුම් ගෙන ඒවාට විසඳුම් මොනවාද යන්න තේරුම්ගෙන, එම කරුණු සමාජය තුළ විවාදයට භාජනය කරමින් ඉහළ පෙළේ දේශපාලනඥයින් තුළ මත මාරුවක් ඇති කිරීම මගින් පමණක් මෙම තත්වය වෙනස් කිරීමට හැකි වේ. ජනතාව දේශපාලනඥයින් සමඟ මත ගැටීමක නොයෙදී රටක් දියුණු කළ නොහැක. ලංකාව තුළ තමන්ගේ මතය නිර්විනව ප්‍රකාශ කොට ඒ මතය හා දේශපාලකයන් අතර ඇති මත වල වෙනස්කම් පෙන්නුම් කරදී වඩා ඥානවන්ත හා බුද්ධිමය මතවාදයක් රටතුළ ගොඩනගා ගැනීමට, බොහෝ විට ජනතාවගේ උනන්දුවෙහි අඩුපාඩුවක් පවතී. .

මේ දිනවල මගින්ද වින්තය යනුවෙන් වින්තනයක් ගැන කතාවෙයි. මගින්ද වින්තනය හෝ ජයවර්ධන වින්තනය හෝ වෙනත් දේශපාලනඥයෙකුගේ වින්තනය යනු පාලක පන්තියේ වින්තනයයි. ඒ වින්තන තුළට කොතෙක් දුරට සාමාන්‍ය ජනතාවට තමන්ගේ වින්තනයන් ඇතුළු කළ හැකිද යන්න ඉතා වැදගත් වේ. මේ මහජන වින්තන සම්ප්‍රදාය වෙනස් කර ගැනීම හා මහජන වින්තනය රටේ දේශපාලනඥයන්ගේ වින්තන අතර ගැටීමක් ඇතිකර ගැනීම සිදු කිරීම මගින් සාමකාමීව රටක් තුළ වෙනස්කම් ඇති කිරීමට ඉන් මානව පෘඳෙනු ඇත. එවැනි මත ගැටීමක් නැති තරුණ බොහෝ දුරට ජනතා විපාපාර පවා ගිංසනය කෙරෙහි යොමුවීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි වේ. ලංකාව තුළ ඇතිවූ ප්‍රවණිති තත්වයන්

වලට එක් හේතුවක් හැටියට පැවතියේ, තමන්ගේ ගැටළු මොන ආකාරයෙන් විසඳා ගත යුතුද යන්න පිළිබඳව ජනතා ව්‍යාපාරය තුළම පුළුල් දැනීමක් නොමැති වීමයි.

මෙම පොත් පිටුවෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ එවැනි සාකච්ඡාවකට මුල පිරීමයි. තවත් බොහෝ දෙනෙකුගේ සහභාගීත්වයෙන් යුතුව ඉදිරිකාලයේදී ඇතිවන මෙවැනි සාකච්ඡා තුළ අපට තව දුරටත් මෙම වින්තනය වර්ධනය කරගත හැකි වේ.

ලංකාව තුළ යුක්තිය පසුදලීම පිළිබඳව මහා පරිවර්තනයක් ඇති කර ගැනීම සඳහා විදි ව්‍යාපාරයක් ඇති වෙමින් තිබේ. රටේ යුක්තිය පසුදලීමේ ක්‍රමය වෙනස් කරගන්නේ කෙසේද යනුවෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කරමින් මෙම විදි ව්‍යාපාරය රටේ නොයෙක් පළාත්වල නොකඩවාම ජනතාව ඉදිරියේ පැවැත් වේ. අධිකරණයේ නඩු පමාව ගැනිකර ගැනීම, වධහිංසා තුරන් කිරීම, පොලිස් ක්‍රමය පරිවර්තනය කිරීම හා රජයේ රෝහල් ඇතුළු අනෙක් සියළුම ආයතනයන් හි පවතින ආයතනික ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීම එම විදි ව්‍යාපාරයේ ඉල්ලීම් අතර ප්‍රධාන වේ. මෙම විදි ව්‍යාපාරයට සහභාගී වන ලෙසත්, ඒ තුළ මේ පොත් පිටුවෙහි අඩංගු සියළුම කරුණු සාකච්ඡා කරගැනීමට සියළුම සාමාන්‍ය මහජනතාව සහභාගීවේය යන බලාපොරොත්තුවත් මත මේ ලිපි ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු
විධායක අධ්‍යක්ෂක
ආධ්‍යයනු මානව හිමිකම් කොමසම - හොංකොං

1. සමාජ ප්‍රශ්නයක් බවට පත්වී ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ පොලීසිය

පොලිස්පති චන්ද්‍රා ප්‍රනාන්දු මහතා කළ ප්‍රකාශයක් පසුගිය දෙසැම්බර් 31 වැනි දින 'දි අයිලන්ඩ්' (The Island) පුවත්පතේ පළවිය. රටපුරා පැතිර ඇති මත්ද්‍රව්‍ය වසංගතය හා පොලිසිය තුළ පවතින දූෂණය එකිනෙකට බැඳී ඇති බවත්, පොලිස් නිලධාරීන් විසින් මත්ද්‍රව්‍ය ජාවාරමට දෙන සහයෝගය හා අනුබල දීම නොවළක්වා එම වසංගතය තනර කළ නොහැකි බවත් ඔහු එම ප්‍රකාශය මගින් කියා තිබුණි.

එමෙන්ම ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ පොලිස් පිලිබද උපදේශකයෙකු හා ගිටපු නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයෙකු වන කොටකදෙණිය මහතා ද පොලිසිය තුළ විනයක් නැති බව නොබෝදා පුවත්පතේ වලට ප්‍රකාශ කර තිබූ අතර, ඔන් මතු පොලිසිය තුළ විනය ඇති කිරීමට කටයුතු කරන බව ද ඒ මහතා ඉන් වැඩි දුරටත් කියා තිබුණි.

පොලිසිය හා අපරාධකරුවන් අතර ඇති සම්බන්ධයන්, පොලිසියේ විනය නොමැති වීමත් කාටවත් රහසක් නොවෙයි. එහෙත්, පොලිසිය තුළ පවතින මේ තත්ත්වය වෙනස් කරන්නේ කෙසේද? එසේ වෙනස් කිරීමට උවමනාව ඇත්තේ කාටද? ඒ පිලිබද තීරණ ගෙන ක්‍රියාත්මක කරන්නේ කවුද? යන ගැටළුව කාටත් ප්‍රශ්න ලෙස පවතී.

ලංකාවේ පොලිසියේ විනය පිලිබදව භාරය ඇත්තේ ජාතික පොලිස් කොමිසමට වන අතර, ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාව මගින් මේ බලය එම කොමිසමට පවරා තිබේ. මෙසේ බලය පැවරීම කරනු ලැබුවේ, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය මගිනි. විනය පාලනය පිලිබද බලතල ඉතා භාරදුර වගකීමකි. එහෙත් ජාතික පොලිස් කොමිසමට සාමාජිකයන් පත්නොකිරීම නිසා, පොලිස් කොමිසම 2005 නොවැම්බර් 24 වැනිදා සිට ක්‍රියාවිරහිත වී තිබේ. මේ මොහොත වන විට පොලිසියේ විනය පාලනය සම්බන්ධව වගකීමට කිසිවෙකු හෝ නොමැත. එම බලය පොලිස් කොමිසම හැර වෙන කවරෙකුට හෝ පාවිච්චි කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාවට පටහැනි මහා බරපතල වරදකි.

පොලිසියේ විනය, සමාජයක ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි විශාල ලෙස බලපායි. වත්මන් සමාජය තුළ එකමුතුව හා සහයෝගිතාව පවත්වාගෙන යන්නේ නීති මගිනි. නීති මගින් රටතුළ කළ හා නොකළ යුතු දේ නියම කරයි. නීති ගැන එකඟතාවය ඇති කරන්නේ ජනදයෙන් තෝරාගත් පුද්ගලයින් විසිනි. පිලිගත් ක්‍රමවේදයකට අනුව ඒ නීති සම්මත කිරීමත්, එම නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමත් රටක ස්ථාවරතාවයේ පදනම ලෙස පවතී.

නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ප්‍රධාන කාර්යයක් ඉටු කරනු ලබන්නේ පොලිසිය විසිනි. නීති කැඩීම පිලිබදව මහජන පැමිණිලි භාරගෙන නීති කඩවීම් ඇත්නම් ඒවා ගැන විමර්ශන පවත්වා වැරදිකරුවන් අධිකරණය ඉදිරියට පමුණුවා, නීතිය නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමට මං සැලැස්වීම පොලිසියේ ප්‍රධාන වගකීමකි. පොලිසියේ මෙම ක්‍රියාකාරීත්වය වත්මන් සමාජයේ පැවැත්මට අත්‍යවශ්‍යම කාර්යයකි. නීතිය ක්‍රියාත්මක කර ගැනීමට බැරි සමාජයන් 'අරාජික සමාජයන්' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර අරාජික සමාජයක් යනු, මුළුමනින්ම අවුල් වූ පිස්සු සමාජයකි. එවැනි අරාජිකත්වයන් නැති කිරීම හෝ ඇති කිරීම බොහෝ දුරට රටා පවතින්නේ එම සමාජය තුළ ඇති පොලිසියේ ක්‍රියාකාරීත්වය මතය.

ලංකාවේ පවතින පොලිසියේ ඇති බරපතල විකෘතිවීම හෝ කඩාවැටීම එම සංස්ථාව තුළ ඇති විනය පිරිහීමෙන් පෙන්නුම් කරයි. මෙම පිරිහීම පොලිස්පතිතුමා හෝ වෙනත් උසස් නිලධාරීන් විසින් පිලිගෙන තිබීම සාධනීය සාධකයකි. මේ අනුව පොලිසියේ දැන් ඇතිවී ඇති තත්ත්වය බරපතල සමාජ ප්‍රශ්නයක් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට 17 වැනි සංශෝධනය ගෙන ඒම, මේ ප්‍රශ්නයේ බරපතලකම ගැන යම් අවබෝධයකින් ක්‍රියා කිරීම මත සිදුවූවකි. එම අවබෝධය මත වැඩි දුරටත් ක්‍රියාකර මේ බරපතල ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කළ යුතු වෙයි.

එහෙත්, දැන් පොලිස් කොමිසම ක්‍රියාත්මකවීම නවතා තිබේ. මෙයින් ප්‍රශ්නය නවතවත් උග්‍ර වන අතර, සමාජ අස්ථාවරත්වය හා අරාජිකත්වය ඉන් තව තවත් වර්ධනය වෙයි. ව්‍යවස්ථා විරෝධීව, පොලිස් කොමිසමේ බලතල වෙනත් අයගේ අතට ගෙන පොලිස් මාරු කිරීම්, උසස් කිරීම් ආදිය කළහොත් තත්ත්වය තවත් බැරැරුම් වී ප්‍රශ්න උග්‍ර අතට පත්වීමට බොහෝ ඉඩ කඩ තිබේ. මේ තත්වය වෙනස් නොකර ලංකා සමාජයේ පැන නැගී ඇති කිසිදු ප්‍රශ්නයක් විසඳිය නොහැකි නිසා ලංකාවේ ආණ්ඩුවත්, විපක්ෂයත්, මාධ්‍යවේදීන් ඇතුළු සියළු සිවිල් සංවිධානත්, ක්‍රියාකාරීව මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීමට මේ මොහොතේ ඉදිරිපත් විය යුතුව ඇත.

එමෙන්ම කැබිනට් මණ්ඩලය 17 වැනි ව්‍යවස්ථාවට අදාළ කොමිෂන් සභාවල බලතල වෙනත් අයට පැවරීමට ගෙන ඇති ව්‍යවස්ථා විරෝධී තීන්දුව වෙනස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. කැබිනට් මණ්ඩලය ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාව රැකීමට බැඳී සිටී. ව්‍යවස්ථාව කැඩීමට අනුබල දීමෙන් සිදුවන්නේ රටේ නීතිය තවත් පිරිහී රට තුළ අරාජිකත්වයක් නිර්මාණය වීමයි. රටේ ව්‍යවස්ථාව නොතකා ක්‍රියා කිරීමට කිසිවෙකුට බලයක් නැත. එහෙත් දැනට ඇති කණගාටුදායක තත්ත්වය නිසා ව්‍යවස්ථාව රැකීමෙන්, රටේ සමාජ ප්‍රශ්නයක් බවට පත්ව ඇති පොලිසිය තුළ විනය ඇතිකර ගැනීමෙන්, වගකීම මහජනතාව මත පැවරී තිබේ. මහජනතාව මීට මැදිහත් නොවුනහොත්, දැන් පවතින තත්වයේ ඇති දුක් ගැරඹු විදාගෙන නිහඬව සිටීමට මහජනතාවට සිදුවෙනු ඇත. මේ තත්වය වැලැක්වීම සඳහා මහජන මැදිහත්වීමක් සිදුවිය යුතුයි. නොඑසේ නම් සමාජ අස්ථාවරත්වය හා අරාජිකත්වය වඩාත් උග්‍රවී, ජීවත්වීමට වඩා කරදරකාරී තත්වයක් උදවීමට බොහෝ ඉඩකඩ තිබේ.

2. නවු පමාව සහ සමාජ අස්ථාවරත්වය

ශ්‍රී ලංකාවේ නඩු විසඳීමේදී ඇති පමාව බොහෝ ගැටළු වලට තුඩු දී ඇති බව විනිශ්චයකාරවරුන්, නීතිපතිතුමා, හා අපරාධ පරීක්ෂණයේ යෙදෙන පොලිස් නිලධාරීන් නිතර නිතර ප්‍රකාශ කරයි. ලංකාවේ අපරාධ නඩු වලින් 4% ප්‍රමාණයක් පමණක් සාර්ථකව අවසාන කිරීමට හැකි වන බව වාර්තා පෙන්වා දෙයි. ඊට මූලික හේතුව වන්නේ, නඩු පමාව නිසා සාක්ෂිකරුවන්ගේ දීර්ඛතාව, නඩු අනතුරු දැමීම ආදියයි. එසේ දීර්ඛ නඩු සාක්ෂිකරුවෝ, විනිශ්චයකරුවන්ගේ නිර්දේශයේ පසුබාහිර, එසේ නොමැති නම් විනිශ්චයකරුවන්ගෙන් මුදලක් ලබාගෙන උසාවි නොපැමිණා සිටී. සමහරු උසාවියට පැමිණ, ඔවුන් මුලින් පොලිසියට ලබාදුන් සාක්ෂියට පටහැනිව බොරු සාක්ෂියක් ලබා දේ. තවත් සමහරුන් විනිශ්චයකරුවන්ගේ ආධාරයෙන් පිරිසිදු රැකියාවක් ලබාගෙන රටින් පිට වේ. එමෙන්ම විනිශ්චයකරුවන් රටෙන් පැන යන අවස්ථා බොහෝ විට අසන්නට ලැබේ. මේ සියල්ලේ අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ, සාක්ෂි නැතිකමින් විනිශ්චයකරුවන් නිදහස් කිරීමට සිදුවීමයි.

සාර්ථකව නඩු ඇසීමට බැර වීම සමාජයට ඉතාමත් අහිතකර ප්‍රතිඵල ඇති කරයි. එවැනි එක් විනාශකාරී ප්‍රතිඵලයක් වන්නේ රටේ අපරාධ වැඩි වීමයි. අද රටේ බොහෝ උදවිය අපරාධ උග්‍රවීම ගැන කතා කරයි. එසේ උග්‍රවන අපරාධ අඩු කිරීමට මරණීය දණ්ඩනය සහ වෙනත් බරපතල දඩවම් දියයුතු බව ද ප්‍රකාශ කරයි. එහෙත් නඩු පමාව රටේ අපරාධ වැඩි වීමට

ඉතා ප්‍රබල හේතුවක් වන බව ඒ කිසිවෙකුගේ සැලකිල්ලට නාජනය වී නොමැත.

වර්තමාන ලෝකයේ අපරාධ නීතිය පිළිබඳව දර්ශනය හැඩගැස්වීමේ ලා ඉතා වැදගත් මෙහෙයක් ඉටුකරනු ලැබුවේ 'සෙසාටේ බෙකාරියා' නමැති ඉතාලි ජාතික නීතිවේදියෙකු විසිනි. 1738 - 1794 යන කාලය තුළ ජීවත්වූ ඔහු 1764 " අපරාධ සහ දඬුවම් ගැන" යන පොත රචනා කරමින් ප්‍රසිද්ධියට පත් විය. එය කුඩා පොතක් වූ නමුත් ඉන් අපරාධ නීතිය පිළිබඳ දර්ශනය පසුකාලීනව වෙනස් කිරීමට හේතු විය. පසු කාලයේදී ඉතා ප්‍රබල වින්තකයන් හා විප්ලවවාදීන් මෙම පොත, තමන් තිතර පාවිච්චි කරනු ලැබූ බව ඔවුන් තබාගිය සටහන් වලින් පෙන්වා දේ. ප්‍රංශ විප්ලවවාදියෙකු වූ රොබෙස්පියර්ද, ඇමරිකානු ප්‍රබල දේශපාලනඥයෙකු, වින්තකයෙකු හා ජනාධිපතිවරයෙකු වූ ජෝන් කුවින්සි ඇඩම්ස් ද සෙසාටේ බෙකාරියාගෙන් ආනායය ලැබුවේකි.

සෙසාටේ බෙකාරියාගේ දර්ශනයේ ඉතා ප්‍රබලව ප්‍රකාශ වෙන අදහසක් වන්නේ, **අපරාධ මර්ධනයට වඩා හේතුවන්නේ බරපතල දඬුවම් නොව, සියළුම අපරාධ වලට සාර්ථකව හා ඉක්මනින් දඬුවම් කිරීමට ඇති හැකියාව බවයි.** උදාහරණයක් ලෙස යම් අපරාධයක් දහස් වනාවක් යම් රටක සිදුවෙනවා නම්, ඉන් දෙදෙනෙකුට සහ සුළු ගණනකට මරණීය දණ්ඩනය දීමට වඩා, ඉන් වැඩි ගණනකට විරුද්ධව සාර්ථකව නඩු අසා ඉක්මනින් දඬුවම් පැමිණා වීම අපරාධ මර්දනයට ඉතා වැදගත් වන බව ඔහු පවසයි. දඬුවම අඩු එකක් වුවත්, එවැනි අපරාධ තුරන්වී බොහෝ දුරට අපරාධ අඩු වීමට එය හේතුවන බව ඔහුගේ අදහස යි. මින් ඔහු අදහස් කළේ, අපරාධය හා දඬුවම අතර හේතුවල සම්බන්ධයක් ඇති බව සමාජයේ තහවුරු කළ හැකි පමණට යුක්තිය පසිඳලීමේ විධිමත්ය දියුණු වී, එය අපරාධ අඩු කිරීමේ නොවරදින මූලෝපායක් බවට පත්වන බවයි.

මෙම දර්ශනයේ පසුබිමෙහිලා ලංකාවේ අද යුක්තිය පසිඳලීමේ ඇති වි ඇති ගැටළු දෙස බලන විට ඉතාමත් කනගාටුපායක තත්වයක් අප ඉදිරියේ මැවී පෙනේ. එනම්, අසාර්ථකව අවසාන වන අපරාධ නඩු එක් පැත්තකින්, එම අසාර්ථකභාවයට හේතුවල වශයෙන් සම්බන්ධවී යුක්තිය පසිඳලීමේ පමාවක් ඉතා ප්‍රබලව කැපී පෙනේ. අපරාධකරුවන්ගේ පැත්තෙන් බලන විට මෙම අසාර්ථකභාවය නඩු පමාව ඔවුන්ගේ විශාල මානසික සතුටට හේතු වෙනවා පමණක් නොව "පුළුවන් නම් අපිව අල්ලා ගනිමු" කියා ඔවුන් සමාජයට සරදම් කරමින් සිටියි. එම සරදම ඉදිරියේ සියළුම නීතිවේදීන් ද, වෙනත් බලධාරීන් ද, සියළුම රට වැසියන් ද, අද ඉතා අසරණ තත්වයකට පත්කර ඇත.

අපරාධයට විරුද්ධව ප්‍රචාරක ප්‍රභාට කොපමණ තිබුනත්, අද ලංකාව තුළ අපරාධ මර්දනය කිරීමට අර්ථවත් මූලෝපායන් ඇත්තේ නැත. එවැනි, මූලෝපායක් පිළිබඳව පැහැදිලිකමක් ඇතිකර ගැනීමත්, පොදු එකඟතාවයක්, ඇතිකර ගැනීමත්, ඉන්පසු නිසි දේශපාලන හා වෙනත් තීන්දු මගින් එම මූලෝපාය ක්‍රියාත්මක කර ගැනීමත් අද මග හැරිය නොහැකි අවශ්‍යතාවයක් ලෙස පවතී.

එම මූලෝපායේ ඉතාමත් වැදගත් අංශය වන්නේ, යුක්තිය පසිඳලීමේ දැනට ඇති පමාව නැති කරගන්නේ කෙසේ ද යන්න යි. පමාව නැති කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගණනාවක් ඇත. එහෙත් මුල් පියවර විය යුත්තේ, නඩු ඇසීමේ පමාව නැති කළ හැකි හා නැති කළ යුතු සමාජ උවදුරක් ලෙස ඇතිමට සමාජය තුරුපුරුදු වීමයි. මෙම ප්‍රශ්නයෙන් මග හැරීමේ මානසික තත්වයක් රට පුරාම පවතින අතර, වගකිවයුත්තන් හා බලධාරීන් මෙම ප්‍රශ්නය මගහැරීමේ තීරණ වී සිටියි. මෙම මගහැරීම, අනියෝගයට ලක් කළ හැක්කේ රටේ මාධ්‍යවේදීන් හා සිවිල් සමාජයේ සංවිධාන විසින් මෙම ප්‍රශ්නයට විසඳුමක් සෙවීමට මුල්තැන ගතහොත් පමණි.

වත්මන් තාක්ෂණ පහසුකම් යුක්තිය පසිඳලීමේ කටයුතු වලට යොදා ගැනීමට පියවර ගැනීම, අවශ්‍ය මුදල් හා වෙනත් මූලාශ්‍ර වෙන්කර ගැනීම සහ මහජන උනන්දුවක් මේ සඳහා ඇති කිරීමත් මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය කාරණා වේ.

ලංකාවේ පවතින බුද්ධිමය දියුණුව පසුබිම් කරගෙන මේ ප්‍රශ්නය දෙස බලනවිට පෙනී යන්නේ, යුක්තිය පසිඳලීමේ පමාව නැති කිරීමට හැකි සියළුම සාධක රට තුළ පවතින බවයි. මේ සාධක උපයෝගී කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව බුද්ධිමය ආලෝකයක් ඇති කළ හැකි ආකාරයේ සාකච්ඡාවක් රට තුළ ඇති කළ හැකි නම්, නඩු පමාවත්, ඒ නිසා ඇති වි ඇති සමාජ ගැටළුත් අවමකර ගතහැකි වනු ඇත.

3. වධහිංසා වැළැක්වීමේ පහතේ පසුබිම

'1994 අංක 22 දරණ වධ දීමට හා අනිකුත් කෲර, අමානුෂික හෝ නින්දිත සැලකීමට හෝ දඬුවම්වලට එරෙහිව සම්මුති පනත' 1994 දෙසැම්බර් මස 20 වැනි දින ලංකාවේ නීති පොතට එකතු විය. එය කෙටියෙන් වධහිංසා වැළැක්වීමේ පනත යනුවෙන් පොදු ව්‍යවහාරයේදී පාවිච්චි වේ. මෙම නීතිය මගින් වධහිංසාව (එනම් පොලිසියේ හෝ වෙනත් රජයේ නිලධාරියෙකු විසින් කරනු ලබන හිංසන ක්‍රියා) දණ්ඩ නීතිය යටතේ අපරාධයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී. එම අපරාධය බරපතල ගණයට වැටෙන අතර එය මිනීමැරීම, සිත් දුෂණය වැනි බරපතල අපරාධ මෙන් මහා අධිකරණයක් ඉදිරියේ පමණක් විනිශ්චයට භාජන කළ හැකි වරදක් ලෙස සැලකේ. එම අපරාධයට දඬුවම අවුරුදු හතර නොඅඩු සිරදඬුවමක් හා රුපියල් දස දහසකට (10,000) කට නොඅඩු දඩයකි.

පොලිස් නිලධාරීන් මෙන්ම හදිසි නීතිය පවතින කාලයේදී හමුදා නිලධාරීන් ද කරනු ලැබූ හිංසා හා අමානුෂික හා නින්දිත ක්‍රියා කොතරම් සුලභව තිබේ ද කිවහොත්, එය ලාංකීය සංස්කෘතියේ ම කොටසක් සේ පවතින බව කීම අතිශයෝක්තියක් නොවේ. දුගියෙකු අත්අඩංගුවට ගත් වහාම ඔහු පහරදීමකට ලක්විය හැකිය යන බිය රටපුරාම පැතිර පවතී. රටේ අභ්‍යන්තර ගම්මාන වල මේ නීතිය වඩාත් ගැඹුරින් පවතින අතර,

නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ජයකුමාර් තංගවේලු මහතා එක් ලිපියකින් කියා ඇත්තේ ද වධහිංසා නිතරම සිදුවන්නේ දුගියන්ට පමණක් වන බවයි.

එවැනි සම්ප්‍රදායක් හා මානසික තත්වයක් ඇති රටක, නීතියක් ලෙස වධහිංසා වැළැක්වීමේ පනත නීතිගත වීම සැලකිය හැක්කේ, ඉතාමත් විප්ලවීය නීතිමය පියවරක් ලෙසයි. වධහිංසා කිරීම දීර්ඝ කාලයක් සිරගත විය හැකි බරපතල අපරාධයක් බවට පත්කිරීමෙන් ලංකාවේ සෑම පොලිස් ස්ථානයක් තුළම විශාල පරිවර්තනයක් ඇති කළ හැකි තත්වයක් නීතිය විසින් නිර්මාණය කර තිබේ. එනම් යම් වධහිංසාවක් පොලිස් ස්ථානයක් තුළ කරනු ලැබුවහොත්, එය පොලිස් ස්ථානයක් තුළ කරනු ලබන බරපතල අපරාධයක් ලෙස සැලකේ.

ලංකාවේ අපරාධ පරීක්ෂණයේ හා පොලිස් ක්‍රමයේ මෙන්ම මහා විශාල වෙනසක් යෝජනා කරනු ලබන මෙවැනි පනතක් පරිලිමේන්තුවේ දී සම්මත කරනු ලැබීමට හේතු වූ කරුණු මොනවා ද යන්න සොයා බැලීමේ දී, අපට හමුවන්නේ, ලෝකයේ අපරාධ නීතිය වර්ධනය වූ ආකාරය පිළිබඳ ඉතා රසබර කර්තව්‍යයකි.

අපරාධයට දඬුවම් කිරීම පිළිබඳ එක් එක් රටවල පැවති සම්ප්‍රදායන් හා විධික්‍රම සලකා බැලීමේ දී පෙනීයන්නේ අතිතයේ දී එම සියලුම රටවල අපරාධකරුවන් යැයි සැකකරන පුද්ගලයින්ට වධහිංසා කොට, ඔවුන්ගෙන් පාපොච්චාරණ ලබා ගැනීම හඬු ඇසීමේ මූලික අංගයක් ලෙස පැවති බවයි. එහෙය සම්ප්‍රදායක් වූයේ, පාපොච්චාරණයකින් තොරව කිසිවෙකු වරදකට වරදකරුවෙකු නොකළයුතු බවය. ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මණයින් විසින් පාපොච්චාරණ ලබා ගැනීම සඳහා වධදෙන ක්‍රම විශාල ගණනක් නිර්මාණය කර තිබුණි. යමෙක් කියන්නේ ඇත්තක් දැයි බැලීමට සැකකරුවන් අත් උතුරන තෙල් භාජනයකට දැමිය යුතු බවට ඔවුහු යෝජනා කළහ. එහෙත් එවැනි වධහිංසාවලට බ්‍රාහ්මණ කුලයේ අයෙකු භාජනය කළ නොහැකි වූ අතර බ්‍රාහ්මණයෙකු මැරීම අපරාධ අතර බරපතලම අපරාධය බවට පත්කරමින් ඔවුහු නීති පැනවූහ. ලංකාවේ අතීත රජ කාලේ, වධදීම පිළිබඳ සම්ප්‍රදායන් ද එම බ්‍රාහ්මණ ඊතින්ට අනුව ගොඩනැගී තිබුණි.

වධහිංසාව යුරෝපයේ රටවල නීති ක්‍රමවල ද ඉතාමත් මූලික අංගයක් විය. යුරෝපයේ කළ වධහිංසා අතර වඩාත්ම ප්‍රසිද්ධියක් දරන්නේ, ඉන්කුවිසිෂන් (inquisition) යනුවෙන් හැඳින්වෙන කතෝලික සභාව විසින් එහි ආගමික මත ප්‍රතික්ෂේප කළ අයට විරුද්ධව පවත්වා ගෙන ගිය දරුණු

වධිතියා ක්‍රමයකි. ආගමික නීතියේ පමණක් නොව සිවිල් පාලනයේ දී ද වධිතියාව මගින් පාපොච්චාරණ ගැනීම සාමාන්‍ය සිරිතක් ලෙස පැවතීණි.

යුරෝපයේ මෙම සම්ප්‍රදාය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට පටන් ගත්තේ, විද්‍යාවේ දියුණුව සමඟ පැතිරීගිය බුද්ධිමය විප්ලවය නිසා ය. සියළුම ක්‍රියාවන් තර්කානුකූල විය යුතු බව ද, තර්කානුකූලව ඔප්පු කළ නොහැකි කිසිවක් සත්‍ය ලෙස පිළිගත නොහැකි යැයි ද යුරෝපයේ පොදු වින්තනයක් බවට පත්වූයේ ය. එසේ සිදුවූයේ, විද්‍යාව සමඟ අත්වැල් බැඳගත් තාක්ෂණ දියුණුව ද සමගිනි. ඒ මහා පරිවර්තනයන්ගේ ආභාශය යටතේ යුරෝපා රටවල දර්ශනවාදය ද වෙනස් වූ අතර පොදු ජනශා අතර, සාමාන්‍ය බුද්ධියේ ද විශාල පරිවර්තනයක් ඇති විය.

ඒ කාලයේ දී බුද්ධිගෝචර නොවන දේ මිලේච් ක්‍රියා යනුවෙන් සැලකීමට පටන් ගැණුණි. ඉන් පෙර මිලේච් යනුවෙන් අදහස් වූයේ තම ආගමට හෝ ජාතියට අයත් නොවූවන්ය. එහෙත් දැන් එය මුළුමනින්ම වෙනස් වී යම් ක්‍රියාවක් තර්කානුකූල වින්තනයක් මත පදනම් නොවේ නම්, එය මිලේච් ක්‍රියාවක් ලෙස හඳුන්වන ලදී.

සාමාන්‍ය පිවිතයේ ඇති වූ මෙම වෙනස නඩු ඇසීම හා අපරාධ පරීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් ද යොදා ගන්නා ලදී. අපරාධයක් තර්කානුකූලව ඔප්පු කළ යුතු බවත්, එසේ කළ හැක්කේ ඒ පිළිබඳව විධිමත් පරීක්ෂණයක් බුද්ධිමත් ආකාරයකින් කිරීමෙන් පමණක් බවත් පිළිගෙන, ක්‍රමයෙන් එය නීතිගත වනයේ නීති නිර්මාණය විය. ඉතාම කෙටි කාලයක් තුළ දී එම නීති යුරෝපයේ සෑම රටකම පාහේ පැතිරී ගියේ ය. බලය පාවිච්චි කිරීම මගින් ලබාගන්නා කිසිදු පාපොච්චාරණයක් පිළිගත නොහැකි සාක්ෂියක් ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කිරීම අපරාධ නීතියේ මුල්බැස ගත්තේ මේ කාලයේදී වූ අතර, වධිතියා කිරීම මිලේච් ක්‍රියාවක් ලෙස හැඳින්වීමට පටන්ගෙන එසේ කරන්නන් අපරාධකාරයන් ලෙස සලකා ඔවුන්ට දඬුවම් පැමිණවීම ආරම්භ කරන ලදී.

විසිවන සියවසේ දී වධිතියාව හෙළා දැකීම හා එය වැළැක්වීමට පියවර ගැනීම ජාත්‍යන්තර නීතියට එකතු විය. 1948 දී ප්‍රකාශයට පත්වූ "මානව හිමිකම් පිළිබඳව විශ්ව ප්‍රකාශනයේ" වධිතියා සහ අනිකුත් කෲර අමානුෂික හෝ නින්දිත සැලකීමට හෝ දඬුවම් වලට යටත් නොවී සිටීම මානව හිමිකමක් ලෙස ඇතුළත් කොට තිබේ. 1964 සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය ප්‍රකාශයට පත්වූ අතර, එහි දී වධිදීමට හා අනිකුත් කෲර අමානුෂික හෝ නින්දිත සැලකීමට

හෝ දඬුවම්වලට භාජන නොවී සිටීමට ඇති අයිතිය මානව හිමිකමක් ලෙස පිළිගන්නා ලදී. මින් ඇතවුයේ වධිතියා කිරීම මානව හිමිකම කඩවීමක් ලෙස සලකා බැලිය යුතුවනවා පමණක් නොව, එවැනි ක්‍රියා බරපතල දඬුවම් වලට යටත් වූ අපරාධකරු ලෙස සලකා දඬුවමට භාජනය කළයුතු බවය. ජාත්‍යන්තර නීතියේ තවත් ඉදිරි පියවරක් වූයේ 1984 දෙසැම්බර් 10 දින දී 'වධිදීමට සහ අනිකුත් කෲර අමානුෂික හා නින්දිත සැලකීමට හෝ දඬුවම්වලට එරෙහිව සම්මුතියක්' එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ මැදිහත් වීමෙන් සම්මත වීමයි. 1994 ජනවාරි මස 3 වන දිනැති එක්සත් ජාතීන්ගේ මහලේකම්වරයා වෙත තැන්පත් කරන ලද ලේඛනයක් මගින්, ශ්‍රී ලංකාව එම සම්මුතියෙහි නීත්‍යානුකූල පංගුකාරයකු වී, එම සම්මුතිය ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟ විය. 1994 අංක 22 දරණ ඉහත සඳහන් පනත, නීති ගත කරන ලද්දේ එම ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය රටේ අපරාධ නීතියට එකතු කොට සෑම පුරවැසියෙකුම එම නීතියට යටත් කිරීම සඳහාය.

4. වධහිංසා පහත ක්‍රියාත්මක කරවීමේදී ඇතිවූ ගැටළු

1994 අංක 22 දරණ වධහිංසා වැළැක්වීමේ පනත වර්ෂ 1994 දී නීතිගත කරන ලද නමුත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කිසිදු පියවරක් රජය විසින් ගනු නොලැබී ය. එම නිසා ඒ සම්බන්ධව මානව හිමිකම් සංවිධාන මෙන්ම එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මානව හිමිකම් අංශ විසින් ශ්‍රී ලංකාවට විරුද්ධව විවේචන එල්ල කරන ලදී. රටේ වධහිංසා පිළිබඳව බොහෝ පැමිණිලි තිබිය දී එම පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් මෙම පනත ක්‍රියාත්මක නොකරන්නේ මන්ද යන්න ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයක් විය.

පනත ක්‍රියාත්මක නොවීමට හේතුවූ කරුණු ගණනාවක් තිබුණි. පනත මගින් වධහිංසාව අපරාධයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කළත්, එම අපරාධය කෙරී ඇති බවට පැමිණිල්ලක් ලැබුණු විට එය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නිල බලතල ඇති කිසිවෙක් එකල නොසිටියේ ය. ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍යයෙන් අපරාධ පිළිබඳ පරීක්ෂණ සිදු කරනු ලබන්නේ පොලීසිය විසිනි. එහෙත් වධහිංසා පිළිබඳව පැමිණිලි කරනු ලබන්නේ පොලීසියට එරෙහිව විම කියාත්, එම පැමිණිලි විභාග කරනු ලබන්නේ ද පොලීසියේ නිලධාරීන් වන නිසාත්, පොලීසියට එරෙහිව කරනු ලබන පැමිණිලි හමස් පෙට්ටියට යන තත්ත්වයක පැවැතිණි. පනත ක්‍රියාත්මක වීමට නම් වධහිංසා පැමිණිලි පිළිබඳව අපරාධ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට වෙනත් ස්වාධීන කණ්ඩායමක් පත්කිරීමට අවශ්‍ය විය.

මෙම පනත ක්‍රියාත්මක වීමට තවත් බාධාවක් වූයේ, මහජනතාවට මේ පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් හෝ එවැනි අවබෝධයක් ලබාදීම සඳහා කිසිදු උත්සාහයක් නොතිබීමයි. සමහරු ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීම පිළිබඳව නඩු පැවරිය හැකි බව දැන සිටියේය. තවත් සමහරු ජාතික මානව හිමිකම් කොමසම ඉදිරියේ පැමිණිලි කිරීමට පුරුදුව සිටියහ. එහෙත් මෙම ක්‍රම දෙකම මගින් ලබාගත හැකි සහන ඉතා අල්ප වූ අතර, ඒ සඳහා වැය කළයුතු කාලය හා සම්පත් බොහෝ විය. නමුත් වධහිංසා පනත යටතේ ඇතිකර තිබූ සහනය ඊට වඩා බලවත් එකකි. පැමිණිල්ල නිසි ලෙස විභාග කොට අධිකරණයක් ඉදිරියේ ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් නියමිත වූ අවම දඩුවම අවුරුදු 7 කට නොඅඩු සිර දඩුවමක් හා රුපියල් දසදහසකට (10,000) නොඅඩු දඩයකි. එහෙත්ම අපරාධය ඔප්පු කිරීම සඳහා සාක්ෂි සෙවීම රජය විසින් කළ යුතු වූ අතර, සාක්ෂි මෙහෙයවා නඩුව ඉදිරියට ගෙනයාමේ විගතීම නීතිපතිතුමා වෙත පැවරී තිබේ. මේ අනුව පැමිණිලිකරු විසින් කළ යුතුව තිබූ කාර්ය වූයේ නිසිලෙස පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කිරීම හා ඉන්පසු නඩුවේ පරීක්ෂකයින් හා උසාවියේදී රජයේ නීතිඥයා සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම පමණි.

විශේෂයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ විවේචනය හා බලපෑම නිසා වධහිංසාව පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට 2003 වර්ෂයේදී පමණ, රජය විශේෂ අපරාධ පරීක්ෂණ ඒකකයේ කණ්ඩායමකට බලය පවරන ලදී. ඊට එක් විශේෂ හේතුවක් වූයේ, එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ වධහිංසා වැළැක්වීම පිළිබඳ වර්තමාන රට (විශේෂ රටෝට්) ලංකාවෙන් ලැබුණු පැමිණිලි සම්බන්ධව එතුමා විසින් රජයට යොමුකොට ඒ පිළිබඳව රජයේ ප්‍රතිචාරය ඉල්ලා සිටීමයි. එතුමාට වාර්තා සැවීම සඳහා මෙම පැමිණිලි විභාග කිරීමට රජයට අවශ්‍යය විය. අපරාධ විමර්ශනය පිළිබඳව විශේෂ ඒකකය මෙම පරීක්ෂණ පැවැත්වූ අතර, එම පරීක්ෂණ වලින් පෙනීයාමට පටන් ගන්නා ලද්දේ, මෙම පැමිණිලි බොහෝමයක් සත්‍ය බව හා පමුණුවන ලද වධහිංසා ඉතාමත් හයාහක ඒවා බවත් ය. මේ පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ රටෝට් තුමාට වාර්තා කිරීමේ දී සත්‍ය බවට ඔප්පු වූ පැමිණිලි සම්බන්ධව රජය විසින් කුමන පියවරක් ගන්නා ලද්දේ ද යන්න ද ඉදිරිපත් කළ යුතු විය. වධහිංසා පනත යටතේ නඩු ගණනාවක් අධිකරණයට ගෙන ඒම සඳහා මූලික පියවර ගන්නා ලද්දේ මේ ආකාරයට වූ අතර, වධහිංසා පනත සුළුවෙන් හෝ ක්‍රියාත්මක වීම පටන් ගන්නා ලද්දේ ද ඉන් පසුව විය. දැනට මේ පනත යටතේ නඩු 50 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ගොනු කර තිබේ. රජයේ නිලධාරීන් සියයකට වැඩි ප්‍රමාණයක් එම නඩුවල විනිතීකරුවන් බවට පත්වී තිබේ. එමෙන්ම වධහිංසාව පිළිබඳ දැනුම ද පසුගිය කාලය

තුළ දී ජනතාව අතර පැතිර ගොස් ඇත. එයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ, මානව හිමිකම් කණ්ඩායම් ගණනාවක් වධහිංසා පිළිබඳ සිද්ධීන් එකතු කිරීම හා වධහිංසාවට පත් පුද්ගලයින්ට සහයෝගය දීමත්, වධහිංසාව පිළිබඳ සිද්ධීන් වෙත ප්‍රසිද්ධියක් ලබාදීමත්, වධහිංසා පනත පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීමට ගත් උත්සාහයන් ය. මේ අතර වධහිංසාව වාර්තා කිරීමට ලංකාවේ මාධ්‍ය තුළ තිබූ වක්‍රය ද නැතිවී, වධ වධාන් ප්‍රචාරයක් මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය තුළින් ලැබෙන්නට පටන් ගෙන තිබේ. මානව හිමිකම් කණ්ඩායම් වල කටයුතු නිසා, ලංකාවේ බොහෝ දුරට වධහිංසා කිරීම පවතින බව පමණක් නොව බොහෝවිට ඒවා ඉතා නසාහන ආකාරයේ වධහිංසා බව ද ජාත්‍යන්තරව ප්‍රසිද්ධවීමට පටන් ගත්තේ ය. ලෝකයේ සියලුම ප්‍රධාන මානව හිමිකම් කණ්ඩායම් ලංකාවේ පොලිසිය තුළ සිදුවන වධහිංසාවන් පිළිබඳව වාර්තා කිරීම නිසා එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ විවිධ සංවිධාන වලින් ලංකාව පිළිබඳව කරනු ලබන නිර්දේශ වල දී වධහිංසාව වැළැක්වීමට ගතයුතු පියවර නිර්දේශ කිරීම අරඹන ලදී. මේ අනුව වධහිංසා පනත යුළුවෙන් හෝ ක්‍රියාත්මක වීම නිසා විශාල ආන්දෝලනයක් රට තුළ ඇතිවී තිබේ.

මේ අතර ඇතිවූ නවත් ප්‍රශ්නයක් නම්, රජයේ නිලධාරියෙකුට එරෙහිව අපරාධ චෝදනාවක් අධිකරණයක් ඉදිරියේ ඇත්නම්, එම නිලධාරියාගේ සේවය එම නඩුව අවසන් වනතුරු නතර කළ යුතුය යන නීතියයි. වධහිංසා පනත යටතේ චෝදනා ලැබූ නිලධාරීන්ට ද එම නීතිය බලපායි. ඒ අනුව, සේවා අත්හිටුවීම ක්‍රියාත්මක වීම වැළැක්වීම සඳහා විශාල බලපෑමක් පසුගිය වසර වලදී ඇතිවූ අතර, ජාතික පොලිස් කොමසම විසින් 2005 අගභාගයේදී නිලධාරීන් 100 කට වැඩි දෙනෙකුගේ වැඩ නතර කිරීම මගින් එම විවාදය විසඳන ලදී. එහෙත් ඉන් එක් ප්‍රතිඵලයක් වූයේ, යම් කණ්ඩායම් ජාතික පොලිස් කොමසම නැතිකළ යුතු යැයි උද්ඝෝෂණය කිරීමට පටන් ගැනීමයි. එහෙත්, මේ වන විට පොලිස් නිලධාරීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් පොලිස් කොමසමට පක්ෂපාතීත්වයක් දැක්වීමට පටන් ගෙන තිබේ.

5. ජාතික පොලිස් කොමසමේ උපත හා විපත

ජාතික පොලිස් කොමසමේ පටන් ගැන්ම තේරුම් ගත හැකි වන්නේ, එම කොමසමේ ඊට සමාන නවත් කොමසන් සභා කිහිපයකටත්, නීතිමය පදනම සකස් කෙරුණු ශ්‍රී ලංකාවේ 17 වැනි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට තුඩු දුන් පසුබිම මතක් කර ගැනීමෙන් ය. ඉතාමත් ගැටළුකාරී හා සංකීර්ණ දේශපාලන ඉතිහාසයක් හා ඉතාමත් බේදනීය සමාජ අර්බුදයක් තුළින් 17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය පැන නැගුණු ආකාරය තේරුම් ගත හොත්, එම සංශෝධනය නවදුරටත් ක්‍රියාත්මක නොවන ආකාරයෙන් කටයුතු කිරීමෙන් සිදුවිය හැකි දුර්විපාක ද තේරුම් ගැනීම අපහසු නැත.

17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට තුඩුදුන් දේශපාලන පසුබිම 1971 පටන්ගත් හදිසි නීති තත්වය තුළින් පටන් ගත් අතර, 1978 ව්‍යවස්ථාව නීතිගත වීම නිසා වඩාත් ඉක්මනින් වර්ධනය විය. එම ව්‍යවස්ථාවට පසුව දකුණේ මෙන්ම උතුර හා නැගෙනහිර ඇති වූ තත්වයන් ද නීතිමය ක්ෂේත්‍රය තුළත් සමාජ ජීවිතය තුළත් ඉතා අදුරු බලපෑමක් ඇති කළ අතර, එම තත්වයන් ගෙන් ඇතිවීමට ගත් ප්‍රයත්නයන් අතර ඉතාමත් වැදගත් පියවරක් වූයේ 17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයයි.

1971 හදිසි නීතිය පැනවූයේ, එම වසරේ මුල් භාගයේ දී ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ විසින් මතු කරන ලද අභියෝගයට රජයෙන් කෙරුණු ප්‍රතික්‍රියාවක්

ලෙස ය. එහෙත්, රටේ තැනින් තැන සිදුවූ ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා ගණනාවක්, මහා කැරැල්ලක් ගණයේලා සැලකූ රජය, ඊට ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා සීමා විරහිත බලයක් හමුදාවට හා පොලීසියට පැවරුවේ ය. මේ පිළිබඳව පසුකාලීන ප්‍රකාශයක් කළ එක් ඉහළ පෙළේ පොලීසි නිලධාරියෙකු කියා සිටියේ "අපි ඕනෑවට වඩා අධික බියකින් ප්‍රතික්‍රියා කළා" යනුවෙනි. 1971 අප්‍රේල් සිදුවීම් වල මුල් දින වල දී, සීමා විරහිතව ක්‍රියාකිරීමට දුන් අනුමැතිය නිසා විශාල මරණ ගණනක් සිදුවූවා පමණක් නොව, තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා ඉතා බරපතල වධහිංසා කිරීම් ද රට පුරා සිදු විය. පසුව රජය විසින් ලබාදෙන ලද පොදු සමාවක් මත පමණක් සැකකාර කැරලිකරුවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම්, යටත්වීම්, හා කඳවුරු වල පුනරුත්ථාපනය සඳහා අවස්ථාවක් ලබා දෙන ලදී.

නමුත්, මුල් දින වලදී මරණයට පත්වූවන්ගේ ප්‍රමාණය ගණන් කිරීමට හෝ ඒ සිදුවීම් නිසා හමුදාව හා පොලීසිය තුළ සිදුවූ පරිවර්තනය තේරුම්ගෙන, එය යටානත්වයට හැරවීම සඳහා කිසිදු ප්‍රයත්නයක් නොදරන ලදී. හදිසි නීති තත්ත්වයක් තුළ ඇතිවෙන මානසික තත්ත්වය හා ගති පැවතුම් රටේ නීතිය හසුරුවන ආයතන තුළ අඛණ්ඩව පැවතීමට ඉඩහරන ලදී. 1987 සිට 2001 පමණ කාලය තුළ නැවත කැරලිකාරී තත්ත්වයක් දකුණේ ඇතිවුණු අතර, මේ තත්ත්වය තුළ දී 1971 දී ඉටු දුන්හැටන් වඩා බරපතල මර්දනකාරී ලෙස කටයුතු කිරීමට පොලීසියට හා හමුදාවට අවස්ථාව ලැබිණි. මේ කාලයේ දකුණේ පමණක් සිදුවූ අතුරුදහන්වීම් නිස්දහසකට (30,000) වැඩි යැයි නිල වශයෙන් වාර්තා වූ අතර, එකල සිදුවූ වධහිංසා, හෝ වෙනත් බරපතල මානව හිමිකම් කඩවීම් ගැන කිසිදු පුළුල් අධ්‍යයනයක් මේ දක්වා කෙරී නැත. මෙම මර්දනකාරී කාලය තුළ, ලංකාවේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අංශ වලට උරුමවූයේ, අදුරු කලසාවකි.

උතුර හා නැගෙනහිර සම්බන්ධයෙන් ද දකුණටත් වඩා ඉතා හයානක තත්ත්වයක් ඇති විය. 1977 ආණ්ඩුව පත්වීමත් සමඟ ඉක්මනින් දෙමළ සටන් ව්‍යාපාරය මර්දනය කිරීම සඳහා විශේෂ සේනාධිපතියෙකු යැවීමත් සමඟ ඉතා හයානක මර්දනයක් එහි දියත් විය. ඊට ප්‍රතික්‍රියා කරමින් උතුරේ ඇතිවූයේ දරුණු සන්නද්ධ අරගලයකි. 1983 දී, මෙය රටපුරා පැතිරුණ අතර, ඉන්පසු කාලය හඳුන්වනු ලබන්නේ හයානක අභ්‍යන්තර අරගලයක් ලෙසිණි. එම බරපතල ගැටීම් අද දක්වාම පවතී.

අපට මෙහිදී වැදගත් වන්නේ, මේ සියළු ගැටීම් හා මර්දනකාරී තත්වයන් රටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සංස්ථාවන් කෙරේ බලපෑ

ආකාරයකි. හොඳින් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නම් ඒ සඳහා යොදවන නිලධාරීන් ඉතාමත් ගැඹුරු, සංවර්ධිතවියක් හා මානව හිතවාදයකින් ක්‍රියාකළ යුතුය. සංවර්ධිතභාවය තුළින් සඳාචාරාත්මක ප්‍රතිශතයක් පමණක් නොව, අකුරට නීති රීති පිළිපැදීමට පොලීසිය හා වෙනත් නීතිය රැකීමට ඇති සංස්ථාවල නිලධාරීන්ගේ ඇති ලැදියාව මත රැඳේ.

හදිසි නීති ක්‍රියාත්මක වන කාලයන් හිදී එම සංවර්ධිතභාවය නැතිවී, වඩා මර්දනකාරී ගති පැවතුම් ඇති නිලධාරීන්ගේ බලපෑම මෙම සංස්ථා තුළ ඇති විය. එය දැඩි මර්දනකාරී කටයුතුවල නිරත කරනු ලබන නිලධාරීන්හට සංවර්ධිත හා මානව හිතවාදී පුද්ගලයන් බවට පරිවර්තනය කිරීමට බැර ය. මෙය ලංකාවේ පමණක් නොව ලෝකයේ මෙවැනි අත්දැකීම් පැවත ඇති සියළුම රටවල අත්දැකීමකි.

මර්දනකාරී කාලයක් තුළින් ඇතිවෙන අසංවර්ධිත භාවයෙන් එල නෙලාගැනීමට බලන තවත් කණ්ඩායමක් සිටී. ඒ අවස්ථාවාදී දේශපාලනඥයෝ ය. එවැන්නන්ගේ අඩුවක් ලංකාවේ නොපවතින අතර ලංකාවේ බලවත් දේශපාලනඥයින් හා පොලීසිය අතර ඇතිවූ සම්බන්ධය පොදු ව්‍යවහාරයේදී හඳුන්වනු ලබන්නේ "පොලීසිය දේශපාලනිකරණය වීම" යනුවෙනි. සරලව මින් කියැවෙන්නේ බොහෝ පොලීසි නිලධාරීන් දේශපාලනඥයින්ගේ වුවමනා ඒපාකම් කර දීමෙන් දේශපාලනඥයින් මගින් තමන්ගේ ද වුවමනා ඒපාකම් සිද්ධි කරගත් බවයි. උදාහරණයක් වශයෙන්, සුදුසුකම් මත ඉක්මන් උසස්වීමක් බලාපොරොත්තු විය නොහැකි නිලධාරියෙකු යම් දේශපාලනඥයෙකුගේ ජන්ද ව්‍යාපාරයට උදව් කිරීමෙන් එම උසස්වීම ලබා ගැනීමට ක්‍රියාකළා විය හැකිය. තවත් අවස්ථාවලදී විරුද්ධවාදී දේශපාලන ක්‍රියාකාරීන්ට නිරහර කිරීම පමණක් නොව, සමහර දේශපාලනඥයින් වෙනුවෙන් අපරාධ පවා කිරීම හෝ අපරාධ පරීක්ෂණ යටපත් කිරීම වැනි චෝදනා ද දුර්ලභ නොවීය.

2002 කාලය වන විට රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේ සියළුම අංශවල මේ "දේශපාලනිකරණය" පිලිබඳව ප්‍රශ්නය පැතිරී පැවති අතර, කාර්යක්ෂම පාලනයක් සඳහා නිලධාරී තන්ත්‍රය ගැටලු සොමුකර ගැනීමට නම්, කිසියම් ඉතාමත් බලවත් පියවරක් ගත යුතු බවට, පොදු දේශපාලන මතයක් මතුව තිබුණා පමණක් නොව, එම දේශපාලන මතය අතිශයින් නිලධාරී තන්ත්‍රය ගැන කලකිරී සිටි මහජනතාවගේ අදහස් වල ප්‍රකාශනයක් ද විය. රටත්, ජන ජීවිතයත් ඉදිරියට යෑමට නම්, දශක තුනක පමණ කාලයක් රටේ නිලධාරී තන්ත්‍රය තුළ ඇතිවී තිබූ අගතිගාමී තත්ත්වය හා දැඩි පසුබෑම නිරාකරණය කළ යුතු විය.

එහෙත් මෙහිදී පෙනීගිය කරුණක් නම්, රටේ සංස්ථා "දේශපාලනිකරණය" කිරීමේ ලා, 1978 ව්‍යවස්ථාවේ පැවති අඩුපාඩුකම් ඉතා විශාල ලෙස බලපා තිබූ බවයි. "දේශපාලනිකරණය" ඉහළ තලයේ සිට කිරීමට ඉඩකඩ එම ව්‍යවස්ථාව විසින් ඇතිකර තිබූ නිසා, එම ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාත්මක කිරීම පවා යම් නීතිමය සීමාවන් යටතේ කිරීමට හැකිවන පරිදි පියවර ගත යුතු විය. එසේ කිරීමට සාමාන්‍ය නීතියකින් නුපුළුවන. මන්දයත් රටේ ව්‍යවස්ථාව රටේ මූලික නීතිය වන අතර, අනිත් සියළු නීති ඊට යටත් ය. 17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට හේතු වූයේ, එම නීතිමය අවශ්‍යතාවයයි. එම ව්‍යවස්ථාව මගින්, නව සංශෝධනයක් නිර්මාණය කළ අතර, ඒවාට රටේ නිලධාරීන් තනතුරු ඉතාමත් වැදගත් අංශයන් පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය බලතල පවරන ලදී. එම නව කොමිෂන් සභාවල කරන පත්කිරීම් නුදෙක් සුදුසුකම් මත පමණක් කිරීම සඳහා, කොමිෂන් සභා සාමාජිකයින් පත්කිරීම ව්‍යවස්ථාපාදක සභාවකට පවරන ලදී. අළුතින් නිර්මාණය කරන ලද සංස්ථා අතරින් එකක් වූයේ, මෙම ජාතික පොලිස් කොමසමයි.

17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය රටේ ඉතා අඳුරු කාලයක එම අදුරින් ගොඩ ඒම සඳහා ගත් එක් මුල් පියවරකි. ඒ තුළින් නිර්මාණය වූ ජාතික පොලිස් කොමසම රටේ පොලිසිය මුහුණපාමින් සිටි ඉතාමත් බරපතල අර්බුදයක් විසඳීම සඳහා ගත් තවත් එක් වැදගත් පියවරකි. ඉදිරියට ගත් මේ පියවර පස්සට ගතහොත්, රටේ නිලධාරීන් තනතුරු සම්බන්ධයෙන් එය පසු පියවරක් වනවා පමණක් නොව, කරදරකාරී යුගයකින් එළියට ඒමට ඇතිවූ බලාපොරොත්තු සුන් කිරීමක් ද වනු ඇත.

17 වැනි සංශෝධනය අංග සම්පූර්ණ එකක් නොවේ. එහෙත් එය ඉතාමත් සාධනීය ඉදිරි පියවරකි. එම සංශෝධනයේ අභිමතාර්ථ මත තවත් වැඩි පියවර ගන්නවා වෙනුවට එම සංශෝධනය මරා දැමුවහොත් ඉන් විය හැකි විනාශය අසීමිත වනු ඇත.

6. මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය හා මානව හිමිකම්

එදිනෙදා සිදුවෙන මානව හිමිකම් කඩවීම් වල දී රටවැසියන් මුලින්ම සහනය පතා යන්නේ, ආගම ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙතයි. එම අධිකරණය මගින් අදාළ පැමිණිල්ල මත ගතයුතු ක්‍රියාවලිය නිසි ලෙස ඉටුකළහොත්, රටවැසියන්ගේ මානව හිමිකම් ගැටළු මුලදීම විසඳා දිය හැකිවනවා පමණක් නොව, එම ගැටළු ඇති වීම ද බොහෝ දුරට අඩු කළ හැක. උදාහරණයක් වශයෙන් පොලිස් අත්අඩංගුවේ දී හිංසාවකට භාජනයවූ සැකකරුවෙකු මේ පිළිබඳව කරනු ලබන පැමිණිල්ලක් සුපරීක්ෂාකාරීව සලකා බලන මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු, සැකකරුගේ පැමිණිල්ල නඩු පොතෙහි වාර්තාකොට, සැකකරුගේ තත්වය තම ඇසින් පරීක්ෂාකර, එහි සටහන් ද තබාගෙන, සැකකරුට ලැබිය යුතු වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර වනා ලබාදීමට නියෝග කළහොත්, හිංසනය නිසා සැකකරුට ඇතිවී ඇති තුවාල ආදියට ඉක්මන් ප්‍රතිකාර කර ගැනීමට අවස්ථාවක් ලැබෙනවා පමණක් නොව ඉදිරියේ ඇතිවෙන නඩුවල දී ඉතාමත් ප්‍රයෝජනදායක විය හැකි සාක්ෂි ද ඉන් නිර්මාණය වේ.

මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයක මහේස්ත්‍රාත්තුමා, හිංසනය හා වෙනත් මානව හිමිකම් පිළිබඳ ඉතාමත් සුපරීක්ෂාකාරීව කටයුතු කරන විනිසුරුවරයෙකු බව පොලිසියේ නිලධාරීන්ට ඒත්තු ගියහොත්, ඒ මගින් වැරදි ක්‍රියා හා

නීතිවිරෝධී ක්‍රියා කිරීමේ බිය පොලිස් නිලධාරීන් තුළ ඇති වේ. මේ අනුව යම් ප්‍රදේශයක මානව හිමිකම් රැකීම සම්බන්ධයෙන් ඉතාමත් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු සතු වේ.

යම් ප්‍රදේශයක නීතිය රැකීමේ කාර්ය සතුට ඇත්තේ පොලිසියටය යන දර්මනයක් ලංකාවේ මුල් බැසගෙන තිබේ. ඇත්තෙන්ම මෙම මතයට කිසිදා නීතිමය පදනමක් නොතිබිණි. යම් මහේස්ත්‍රාත් බලප්‍රදේශයක නීතිය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳව මූලික වගකීම ඇත්තේ එම බලප්‍රදේශයේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට වන අතර, එම ප්‍රදේශයේ සියළුම පොලිස් නිලධාරීන් මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ පාලනයට යටත් වේ. යුක්තිය පසිඳීමට අදාළ සියළු කාරණා වල දී මහේස්ත්‍රාත්වරයාට සහයෝගය දීමට හා අණ පිළිපැදීමට අදාළ ප්‍රදේශයේ පොලිස් නිලධාරීන් බැඳී සිටී. එම බලප්‍රදේශයේ කටයුතු වලදී පොලිසියේ ඉහලම නිලධාරීන් පවා මහේස්ත්‍රාත්තුමාගේ නියෝග ඉටුකිරීමට හා එතුමාට සියලු සහයෝගය දීමට බැඳී සිටී.

මෙසේ පොලිසිය හා මහේස්ත්‍රාත්වරුන් අතර සහයෝගයෙන් ක්‍රියාකිරීමේ සම්ප්‍රදායක් කලකට පෙර සැහීමකට පත්විය හැකි ප්‍රමාණයකට පැවති නමුත්, 1970 වේ දශකය තුළ හටගත් "කරලි මර්දන" කටයුතුවලින් පසුව මෙම තත්වය බොහෝදුරට කනගාටුදායක ලෙස වෙනස් වූ බව යුක්තිය පසිඳීමට සම්බන්ධව කිට්ටුවෙන් වැඩකරන කාට්ටුවක් පෙනී යන කාරණාකි. මෙයට ප්‍රධාන හේතුවක් වූයේ, හදිසි නීතිය මගින් මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ බලතල බොහෝදුරට සීමා කිරීමයි. උදාහරණයක් වශයෙන් 1980 කාලය තුළ බලපෑ හදිසි නීතියෙන් සැක කටයුතු ආකාරයට සිදුවී ඇති මරණයක, මරණකරුගේ මළ සිරුර පවා මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුගේ අවසරයක් නොමැතිව වළලා දැමීමට සහකාර පොලිස් නිලධාරියෙකු හෝ ඊට ඉහළ නිලධාරීන්ට බලය පවරන ලදී. මෙසේ බලය පැවරීම නිසා විශාල වශයෙන් අතුරුදහන් කිරීම් සිදු වූ ආකාරය පසුකාලීනව කොමිෂන් සභාව විසින් වාර්තාකොට තිබේ. මේ ආකාරයට ඇති වූ තත්වය නිසා මහේස්ත්‍රාත් බල ප්‍රදේශයක් තුළ තම පාලනය නිසි ලෙස පවත්වා ගැනීමේ දී පොලිසිය විසින් සහයෝගය දීමේ සම්ප්‍රදාය ද බොහෝදුරට පවුදු වී ගියේ ය. එම සම්ප්‍රදාය නැවත තහවුරු කර ගැනීම නීතිය හා සාමය රැකීම සම්බන්ධයෙන් ඉටුවිය යුතු මූලික පියවරක් ලෙස පවතී. මහේස්ත්‍රාත්තුමාගේ අණ, යම් බලප්‍රදේශයක් තුළ තහවුරු කිරීමටත්, එම අණ නිසිලෙස එම බලප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමත්, ප්‍රදේශයක් තුළ අපරාධ අඩුකිරීමේ මෙන්ම මානව හිමිකම් රැක ගැනීමේ දී මූලික පියවරක් වේ.

සියළුම අත්අඩංගුවට ගැනීම් නීති ප්‍රකාර සිදුවිය යුතු වන අතර, එය එසේ වෙනවාද යන්න ගැන වගබලා ගැනීම සිදුවන්නේ මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ මැදිහත් වීම් මගින්ය. මේ සඳහා පියවර ගණනාවක් අතීත අත්දැකීම් මත නීති පොත්වලට එකතු කොට ඇත. සැකකරුවන් ඉතාමත් කෙටි කාලයක් තුළ, පැය 24 ක් තුළ මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය යන්න එක් මූලික නීතියකි. මෙහි අරමුණ වන්නේ, අත්අඩංගුවට ගැනීමකින් ඉතා කෙටිකාලයක් තුළ සැකකරුවන් පිළිබඳ වගකීම අධිකරණයට පැවරීමයි. මෙම කාලය මදි බවත් එය වැඩි කළ යුතු බවත් පොලිසියේ යම් කණ්ඩායම් විසින් කාලයක් තුළ උද්ඝෝෂණය කරමින් සිටී. එහෙත් එම උද්ඝෝෂණය පදනම් වී ඇත්තේ සැකකරුවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම පිළිබඳ නීතිය හා ලෝකය පුරා පිළිගත් සම්ප්‍රදායන් තේරුම් නොගැනීම හෝ එම මූලධර්මයන් නොතකා හැරීම මතයි. අපරාධ පරීක්ෂණයක් පටන්ගන්නේ සැකකරු අත්අඩංගුවට ගැනීමෙන් නොව, සැකකරුට විරුද්ධව ඇති සියළු සාක්ෂි එකතු කොට, අධිකරණයක දී ඔප්පුකළ හැකි නඩුවක් ඇති බව පරීක්ෂකයන් විසින් තහවුරු කිරීමෙන් පසුවය.

එහෙත් මේ පිළිබඳව සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන්නේ කුමක් දැයි පේරාඩි මර්ටින් පෙරේරා මහතා පිළිබඳ නඩුවෙන් පෙනීයයි. මිනීමැරුම් තුනක් ගැන පර්යේෂණ කරමින් සිටි වත්තල පොලිසියේ නිලධාරීන්ට, මෙම මරණයට 'පේරාඩි' හැමති අයෙකු සම්බන්ධ යයි යම් තොරතුරක් ලැබිණි. ඉන් පසු පොලිසිය කළේ ළගපාන 'පේරාඩි' යන නම ඇති අය කවුදැයි සොයා බැලීමයි. පේරාඩි පෙරේරා හැමැත්තෙකු ගැන දැනගත් ඔවුහු වහාම ඔහු අත්අඩංගුවට ගෙන ඔහු දන්නා සියළු තොරතුරු දැන්වන ලෙස කියමින් බරපතල ලෙස පහර දෙන ලදී. එහෙත් අහිංසා මිනීමෙකු වූ පේරාඩි කිසිවක් දැන සිටියේ නැත. පොලිසිය තමන්ට විරුද්ධව ඇති බව පසුව පිළිගන්නේ ය. ඒ වනවිට පහරදීම නිසා පේරාඩිගේ වකුගඩු බරපතලව හානිවී පීඩනය බරපතල තර්ජනයකට මුණ දෙමින් සිටියේය.

දැන ලෙස පරීක්ෂණ නොකොට සැකකරුවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම මගින් මෙවැනි දේ සිදු වීම වැලැක්විය නොහැක. පැය විසිහතරක් ඇතුළත මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියට සැකකරුවෙකු පත්කිරීම පිළිබඳ නීතියේ අරමුණ පේරාඩි පෙරේරාට සිදුවූවා වැනි විපත් වැලක්වීමයි. එහෙත් එවැනි විපත් තවමත් රටපුරා නිතරම සිදුවෙමින් පවතී. ඒවා වැලක්වීමෙහිලා මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ට ඇති වගකීම ඉහලත් ය.

මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයක් තුළ යම් නීති කෘතියක් නිසිලෙස සිදුවීමට හම් සැකකරුවනට හා ඔවුන්ගේ නීතිඥයින්ට අධිකරණය තුළ කරුණු කියා පෑමට ඇති ඉඩකඩ, නීතිය රැකීම මෙන්ම මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය හතර කිරීමේදී ද අතිශයින් වැදගත් වේ. වාචිකව හෝ ලිඛිතව කරුණු ඉදිරිපත් කළ හැකි විය යුතු අතර, එම කරුණු හොඳින් පරීක්ෂාකර බලා නිසි තීන්දු දීම මගින් අයුක්ති සහගත හා මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වන ක්‍රියා දුර්දිග යෑම හතර කළ හැකිය.

උදාහරණයක් වශයෙන්, අභියාචනාපිටි බොරු නඩු දැමීමේ සම්ප්‍රදායක් ලංකාවේ අතීතයේ සිට අද දක්වාම පවතියි. බොහෝවිට මෙසේ බොරුවට නඩුවලට පැරලවූ රටවැසියන්ට නඩු කීමට අවුරුදු ගණනාවක් උසාවියට යාමට ඒමට පමණක් නොව සමහර විට සිරගත වීමට ද සිදු වේ. මේ නිසා විශේෂයෙන් දුගිණ්ට කර කියාගත හැකි දෙයක් නොමැතිවූ විට වරද පිළිගැනීමට පවා ඉදිරිපත් වෙති. ඒ අනුව ඔවුන් දඩුවම් ලබා ගිරගෙවලට ද යයි. නඩුවක මුල් අවධියේදීම, මෙම ප්‍රශ්නවලට අධිකරණයේ අවධානය යොමුකොට, ඒ පිළිබඳව අවශ්‍ය පියවර ගතහොත් ඉන් වෙන සහනය අපමණ වේ. ප්‍රාදේශික මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය අධීක්ෂණය කිරීම හා බුද්ධිමත් සාකච්ඡාවකට භාජනය කිරීම මගින් සිවිල් සංවිධානවලට මානව හිමිකම් රැකීමේලා මගත් සේවයක් කළ හැක.

7. නීතිය සහ නීතිය

බියෙන් තොරව පමණක් නොව ඉතාමත් සිත් සතුටින් ජීවත් විය හැකි සමාජයක් නිර්මාණය කිරීම නීතියේ අරමුණ වේ. සමාජයේ විවිධ පුද්ගලයින් විවිධ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට ගන්නා උත්සාහයන් නීතිමය රාමුවක් යටතේ කිරීමට ඉඩ සැලැස්වීමෙන්, බියෙන් තොරව ජීවත්වීමට වාතාවරණයක් ගොඩනැගිය හැකිය යන අදහස වන්නේ ලෝකයේ නීතිය පිළිබඳ දර්ශනයේ එක් මූලික අදහසකි. එකිනෙකට පරස්පර වුවමනා එපාකම් ඇති අයට සාමකාමී වාතාවරණයක් යටතේ ශිෂ්ට සම්පන්න ලෙස ජීවත්වෙමින් විවිධ අභිමතාර්ථයන් ඉටුකර ගැනීමට මග සැලැස්වීම නීතිය මත ගොඩනැගුණු පාලන ක්‍රමයේ අභිමතය වේ.

අද ලංකාව නීතියෙන් පිරි ඉතිරි ගිය රටකි. ඕනෑම ගැටළුවක් මිනි මැරීමකින් හෝ වෙනත් ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියාවකින් අවසන් විය හැකිය යන බිය කාගේත් යටි සිතේ තදින්ම සටහන් වී ඇත. කාගේත් රහසිගත උවමනාව වන්නේ ගැරිම අවම වන ලෙසින් පර්යේෂණ සහගත ජීවන රටාවක් ගොඩනගා ගැනීමයි. තමන්ගේ ආරක්ෂාව තමන් මතම පමණක් රැඳෙන බවත්, එම ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමේ සමාජමය සංවිධාන රටාවක් නොමැති බවත් වැටිති යාම මෙම මානසික තත්වයේ පදනම ලෙස පවතී. නිතරම දැන ගැනීමට ලැබෙන බිහිසුණු සිදුවීම් පිළිබඳ පුවත් වලින් මෙම මානසික තත්වය

වඩ වඩාත් තහවුරු වේ. හොරෙන් හා වංචාකාරයින් පිළිබඳ බිය, ස්ත්‍රී දූෂකයන් හා මිනීමරුවන් ගැන බිය, පාලේ විනයක් නැතිකම නිසා අනතුරුවලට භාජනය වීමේ බිය, රෝහල් වල නිසි පාලනයක් නැතිකම නිසා වැරදි ප්‍රතිකාර වලින් අනතුරු විය හැකිය යන බිය, දේශපාලන ප්‍රවණිත ක්‍රියා නිසා හදිසි අනතුරුවලට පත්විය හැකිය යන බිය, මෙන්ම රාජ්‍යය නිලධාරීන්ගේ විනය පිරිහීම නිසා විවිධ අතවර පමණක් නොව වධහිංසාවට භාජන විය හැකිය යන බිය, ආදිය අද ජන මනස තුළ පැලපදියම් වී තිබේ.

නීතිය මත රටේ සංවිධාන රටාව මෙහෙයවා ගැනීමට නොහැකිවීම මෙම තත්වයට හේතුව සේ පවතියි. මෙය රටේ නීති නැතිකම නිසා ඇති වී ඇති තත්වයක් නොව, පවතින නීති ක්‍රියාත්මක නොකිරීම නිසා ඇතිවී ඇති තත්වයකි. ලංකාවේ නීතිය අසීමිතව පැතුරුණු සමාජයක් වී ඇත්තේ රටේ ජනතාව වඩා හරකට පෙළඹී තිබීම නිසා නොව, වත්මන් සමාජයේ විනය පවත්වා ගැනීම එකම ක්‍රමය වන නීතිය, නිසිලෙස ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීමට බැර තත්වයක් අද රටතුළ නිර්මාණය වී තිබීමයි. මෙය හුදෙක් නීතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ සංවිධාන රටාවේ ඇතිවී ඇති ප්‍රශ්නයක් මිස ජනතාවගේ හොඳ හරක අඩු වැඩි වීම නිසා ඇතිවී ඇති තත්වයක් නොවේ.

නීතිමය පාලනයක් ඇති කිරීමේ දේශපාලන වගකීම පැවරී ඇත්තේ රටේ විධායකය මතය. විධායකයේ වගකීම වන්නේ කිසිදු අයෙකු නීතියට ඉහලින් නොසිටන සේ රටේ සියළුම අංශ වල ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් නීතිය ක්‍රියාත්මකවන බව සියළු දෙනාටම තහවුරු වන සේ ක්‍රියාකිරීමයි. එමෙන්ම රටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය වන මුදල් හා වෙනත් මූලාශ්‍ර වෙන්කර දීමද විධායකයේ ප්‍රධාන වගකීමකි. මුදල් වෙන් කිරීමේ දී නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය සම්පත් අයවැය මගින් වෙන් නොකිරීම පසුගිය කාලය පුරා නීතිය පිරිහීමට ඉතා පුළුල් හේතුවක් සේ පැවතියි. විධායකය නිතාමතාම නීතිය ක්‍රියාත්මක වීමට බාධා පමුණුවන ආකාරයට ක්‍රියාකරයි නම්, ඉන් ඇතිවන තත්වය "වැටන් ගියරන් ගොයම් කා නම් කාට කියමුද ඒ අමාරුව" යන කියමනින් සංකේතවත් වේ. ඊට සමාන කියමනක්, ඉන්දියාවේ කේරළ ප්‍රාන්තයේ ජනප්‍රවාදයේ පවති "බල්ලාට පිස්සු නම්, දම්වැලකින් බැඳ තැබිය හැකියි. එහෙත්, දම්වැලට පිස්සු හැඳුනෙත් මොනවා කරනු ඇද්ද?" යනුවෙනි. මේ අනුව රටක නීතිමය පාලනයක් ඇති කිරීමට විධායකයේ ඇති වගකීම අඩු තක්සේරු කළ නොහැක.

විධායකයේ මග පෙන්වීම යටතේ, නීතිය නිසිලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම පැවරෙන්නේ පොලීසිය මතයි. වත්මන් ලෝකයේ සමාජ සංවිධාන

නිසිලෙස ක්‍රියා කරවීමේ දී, පොලීසියට ඉතා භාරදුර කාර්යයක් පැවරී තිබේ. පොලීසිය විසින් කළ යුතු වගකීම් ඇති අතර, මවුන්ගෙන් සිදුවිය හැකි පැහැර හැරීම් නිසා ඉතා භයානක සමාජමය ගැටළු හා අර්බුද ඉන් ඇති විය හැක.

පොලීසි දෙපාර්තමේන්තුව උඩ සිට යටට දිවෙන පාලන රටාවක් යටතේ නිර්මාණය වී තිබේ. එය ඉක්මනින් මෙහෙයුම් ශක්තියක් තිබිය යුතු සංස්ථාවක් විය යුතුය. එහි පාලනයේ වගකීම ඇත්තේ, එම සංස්ථාවේ ඉහළම නිලධාරීන් වෙතයි. ඉහළ නිලධාරීන්ගේ වගකීම "අණදීමේ වගකීම" යනුවෙන් කියැවේ. "අණදීමේ වගකීම" යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ පොලීසියේ නිලධාරීන් රට පුරාම කරන සෑම කටයුත්තක්ම නිසි ලෙස නීතිමය රාමුවක් යටතේ දක්ෂ ලෙස කරන බව අධීක්ෂණය කිරීමේ හා එම සියළුම ක්‍රියා පිළිබඳව අවසාන වශයෙන් වගකීමේ කාර්යය පොලීසියේ ඉහළ නිලධාරීන් මත පැවරී ඇති බවයි. පොලීසියේ ඉහළ නිලධාරීන්ගේ වගකීම නිසි ලෙස සිදුවේ නම්, නීතිමය රාමුවක් යටතේ සමාජ පාලනය සංවිධාන කිරීමත් ඒ මගින් රටතුළ පැතිර පවතින බිය පදනම් කරගත් මානසික තත්වය නැතිකර දැමීමටත් කටයුතු කළ හැකිය.

විධායකය විසින් රටේ නීතිමය පාලනයක් ඇති කිරීමට වාතාවරණය නිර්මාණය කර දී අවශ්‍ය සම්පත් ලබා දීමේ කාර්යයන් ද, පොලීසියේ ඉහළ නිලධාරීන් විසින් පොලීසි සංවිධානය විනයානුකූලව හා නීතිගරුකව පවත්වා ගැනීමේ කාර්යයන් ද කළ යුතු වේ. එමෙන්ම සමාජය තුළින් මේ පිළිබඳව දැඩි මහජන මතයක් ප්‍රකාශයට පත් විය යුතුය. එවැනි මහජන මතයක් රට තුළ පවතින නමුත්, එම මතය තවම ඉතා පුළුල්ව ප්‍රකාශයට පත්වී නැත. ඒ ප්‍රබල මත ප්‍රකාශයක් රට තුළ ඉක්මනින් ගොඩනැගුණහොත් දැනට පවතින දැඩි බිය මත පදනම්වූ නීතිය තුරන් කර, රට නීතිමය රාමුවක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙන තත්වයකට පත්කර ගත හැක.

8. එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසා වැළැක්වීමේ කමිටුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය

2005 නොවැම්බර් මාසයේ පිහිටා නුවරදී ලංකාවේ ආණ්ඩුව හා එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ වධහිංසා කමිටුව අතර වධහිංසා වැළැක්වීම ගැන ලංකාවේ රජය විසින් ඉදිරිපත්කර තිබුණු වාර්තා පිළිබඳව සාකච්ඡාවක් ඇති විය. එම සාකච්ඡාවේදී ලංකා රජය වෙනුවෙන් පිහිටා ගි ලංකාවේ නානාපති, සොලිසිටර් ජෙනරාල් ඇතුළු තවත් අයත් සහභාගී වූහ. එහිදී එම නියෝජිතයන්ගේ වාර්තා වලට ඇතුළත්කර දීමෙන් පසු එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ වධහිංසා කමිටුවේ නියෝජිතයන් ලංකාවේ වධහිංසා පනත ක්‍රියාත්මක වීම පිළිබඳව ප්‍රශ්න ගණනාවක් මතුකරන ලදී. ලංකාවේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ නඩු තීන්දුවක් මගින් ලංකාව තුළ වධහිංසා පිළිබඳ වාර්තා වැඩිවීමෙන් පවතින බවට කර තිබූ සඳහන් කිරීමක් ඒ ප්‍රශ්න අතර ප්‍රධාන එකක් විය. මෙසේ වධහිංසා සිදුවන්නේ මන්දැයි යන්න විශේෂයෙන් සලකා බලන ලෙස එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ නියෝජිතයන් ලංකාවේ ආණ්ඩුවේ නියෝජිතයන්ට දැනුම් දුන් අතර, ඉන් පසු ඉදිරි කාලයේදී ලංකා රජය විසින් පිළිපැදිය යුතු නිර්දේශ ගණනාවක් ද එහිදී යෝජනා කරනු ලැබීය.

මෙහිදී ඔබට ප්‍රශ්නයක් මතුවෙන්න පුළුවන්, මේ නිර්දේශ වල ඇති වටිනාකම හා ජාත්‍යන්තර සම්මුති හිති වල ඇති වැදගත්කම පිළිබඳව, පුද්ගලයන් පුද්ගලයන් අතර ඇතිවන සම්බන්ධකම් කොන්ත්‍රාත්තුවක ලිවීමෙන්

පසු ඒවා හිතීමය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි දේවල් බවට පත්වෙනවා මෙන්ම, යම් රටක් තවත් රටක් අතර හෝ රටවල් ගණනාවක් එක්ව සම්මුතීන් ඇතිකර ගන්නා විට ඒවා නිසියාකාරයට සම්මුති හිතවලට අනුව ලියා අත්සන් කරනු ලැබුවහොත්, කොන්ත්‍රාත් හිතිය මෙන්ම අකුරටම ක්‍රියා කළ යුතු වෙයි. ලෝකයේ කිසියම් රටක් එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලය විසින් කරනු ලබන යම් ප්‍රඥප්තියක් පිළිගෙන ඊට එකඟත්වය ප්‍රකාශ කොට නිල වශයෙන් අත්සන් යොදනු ලැබුවහොත්, ඉන් පසුව එම ප්‍රඥප්තිය එම රට තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ.

මේ ආකාරයට යම් ලේඛනයකට අත්සන් කිරීමෙන් පසු, එම රාජ්‍යය එම සම්මුතියේ කොන්දේසි ක්‍රියාත්මක කිරීමට බැඳී සිටී. වධහිංසාව වැළැක්වීම සම්බන්ධයෙන් පවතින කාර්ය වධහිංසා හා මිලේච්ඡ ක්‍රියා වැළැක්වීමේ පනත 1994 දී ජාත්‍යන්තර හිතියට ඇතුළත් වූ එවැනි වූ සම්මුතියකි. එයට ශ්‍රී ලංකාවේ අත්සන යොදන ලද්දේ 1994 ජනවාරි මාසයේදී වන අතර, එතැන් සිට එම සම්මුතියේ කොන්දේසි පිළිපැදීමට රජය බැඳී සිටී. එමෙන්ම එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසා වැළැක්වීමේ කමිටුවට වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමට හා එම කමිටුව විසින් කරන නිර්දේශ පිළිගැනීමට ද ලංකාවේ රජය බැඳී සිටියි.

මෙම කමිටුව උසාවියක වැඩ කරන ආකාරයට පාර්ශවයන්ගෙන් කරුණු එකතු කිරීම මත නොයෙක් තීන්දු ගන්නා අතර, ඒවා නිර්දේශ ලෙස ආණ්ඩුවට ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. උදාහරණයක් වශයෙන්, පොලීසි හා වෙනත් ස්ථානවල කෙරෙන බරපතල වධහිංසා කිරීම් සම්බන්ධව ලංකාවෙන් බොහෝ පැමිණිලි ලැබී තිබේ නම්, ඒ පිළිබඳව හිසි ආකාරයක දැනුවත් කමක් ඇතිකර ගන්නාට පසුව හා ඒ පිළිබඳව ආණ්ඩුවේ මතය විමසා බලා ඒ සම්බන්ධව නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. උදාහරණයක් වශයෙන් එම කමිටුව 2005 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවට යෝජනා කරනු ලැබුවා, සාක්ෂිකාරයන් ආරක්ෂා කිරීමේ හිතියක් පනවන ලෙස. වධහිංසා පිළිබඳව පරීක්ෂණ කිරීමේ කාර්යක්ෂම හා ස්වාධීන කණ්ඩායම් ඇති කර මේ හැම වධහිංසාවක්ම නිසියාකාරව අපරාධ පරීක්ෂණවලට භාජනය කරන ලෙසත් ඔවුන් ශ්‍රී ලංකා රජයට දන්වා සිටියා. එම අපරාධ වලට විරුද්ධව වහාම නඩු පවරා ඒ නඩු ඉතාම කෙටි කාලයක් තුළ විසඳීමටත්, මෙම ක්‍රියා පිළිවෙල ආරක්ෂා කිරීමට තිබෙන සංස්ථාවන්, උදාහරණයක් ලෙස, ජාතික පොලිස් කොමිසම, මානව හිමිකම් කොමිසම, වැනි කොමිෂන් සභාවල් අභාවයට යා නොදී ඒවා ශක්තිමත් කිරීම, ආදී වශයෙන් නිර්දේශ ගණනාවක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවා.

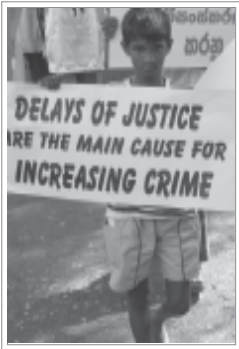
උත් මේ නිර්දේශ, උසාවියකින් දෙන තීන්දුවක් සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙක් රකින්න බැඳිල සිටිනවා මෙන්, ජාත්‍යන්තර සම්මුති නීතිය යටතේ ලංකාවේ රජය බැඳි සිටිනවා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට. එම නිසා අප කතා කරන්නේ හුදෙක් කැමති නම් පමණක් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නිර්දේශ පිළිබඳව නොව, ජාත්‍යන්තර නීතියෙන් කළ යුතුවන, නොකර පැහැර හැරිය නොහැකි වන නිර්දේශයන් පිළිබඳවයි.

මෙවැනි බලයකට ස්වාධීන රාජ්‍යයක් යටත් කළ යුතු ද? යටත් කළ හැකිද යන ප්‍රශ්නයක් කෙතෙකු හගන්න පුළුවන්. ලෝකයේ බරපතල ගැටළු විසඳා ගැනීමට ජාත්‍යන්තර සහයෝගය අවශ්‍ය හෙයින්, ආණ්ඩු සිය කැමැත්තෙන් මෙම සම්මුති වලට අත්සන් කරනු ලබනවා. නමුත් කැමැත්තෙන් සම්මුතියට අත්සන් කිරීමෙන් පසු එම සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක වීම නීතිමය කාරණාවක්. දෙපාර්ශවයක් කැමැත්තෙන් විවාහ ගිවිසුමකට අත්සන් කිරීමෙන් පසු, විවාහ නීතිය ඔවුන් දෙන්නගේ එම විවාහය සම්බන්ධව බලපායි. ඒ ආකාරයට රටක් තම කැමැත්තෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ යම් වටිනා නීතියක් ඉදිරිපත් කළ විට, ඒ පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුවේ කැඩීන්ට මණ්ඩලයේ, හා වෙනත් නීති විශාරදයන් සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසු එම සම්මුතියට අත්සන් කළ යුතු යැයි තීන්දු කරනු ලැබුවහොත්, එම සම්මුතියට අත්සන් කළ දින සිට එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට එම රජය බැඳි සිටී. මොහයම් හෝ හේතුවක් මත එම නීති ක්‍රියාත්මක නොකෙරුවොත්, එය ජාත්‍යන්තරව සලකනු ලබන්නේ, ඉතාමත් හුසුදුසු හා නීති විරෝධී ක්‍රියාවක් ලෙසයි.

එම නිසා, මෙම කොන්දේසි ක්‍රියාත්මක කිරීම ගැන නිසියාකාරයේ අවබෝධයක් රට තුළ ඇති කර එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුයි. උදාහරණයක් ලෙස, පොලිසිය පිළිබඳව නිර්දේශ යෝජනා කර තිබේ නම්, පොලිසියේ ඉහළම නිලධාරීන් සමඟ රජය සාකච්ඡා කර මෙම නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධව ගත යුතු පියවර, ඊට අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීම, මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ඇති විය හැකි බාධාවන් හා ඒවා විසඳාගන්නේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳව ගැඹුරින් සාකච්ඡා කළ යුතුයි. මේ ආකාරයෙන් අදාල රාජ්‍ය සංස්ථා සමඟත්, ජනතාව සමඟත් සාකච්ඡා කර මේ පිළිබඳව මාධ්‍ය මගින් දැනුවත් කර, එම කොන්දේසි පිළිබඳව ක්‍රියාමාර්ගයන් රජය විසින් ගත යුතු වෙයි. 2005 නොවැම්බර් මාසයේ කළ කොන්දේසි අතර එකක් වූයේ, මේ පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කර, ඒ පිළිබඳව මහජනයාට දැනුම් දෙන ලෙස දැන්වීමයි. එම ජාත්‍යන්තර කමිටු මගින් දෙනු ලබන නිර්දේශ ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගතහොත්

රටේ නීතිය වැඩි දියුණු කර, රටේ සිදුවන සමහර මානව හිමිකම් ගැටළු වලට හේතුවන රාජ්‍ය සංස්ථා වල තිබෙන අඩුපාඩුකම් සකසා ඊට ජාත්‍යන්තර සහයෝගය ලබාගැනීමේ මාර්ගයක් එමගින් උදාකර ගැනීමට හැකි වේනු ඇත. එය එසේ කර ගැනීම සඳහා මාධ්‍යයත්, සිවිල් සංවිධානත්, මානව හිමිකම් කණ්ඩායම්, උනන්දුවෙන් හා දැනුවත් භාවයකින් කටයුතු කළ යුතු වේ.

9. දූෂණය හා හමු පමාව

පසුගිය දිනවලදී පුවත්පත් තුළ වාර්තා දෙකක් පළවී තිබුණි. මෙම වාර්තා දෙකෙහිම සඳහන් වූයේ අල්ලස් හා දූෂණ ප්‍රශ්න සම්බන්ධව යි. ඉන් එක් වාර්තාවක, ලංකාවේ අල්ලස් හා දූෂණ පිළිබඳ අධ්‍යක්ෂක ජෙනරාල් රජයේ සේවකයන්ගෙන් 68% ක පමණ ප්‍රමාණයක් අල්ලස් ගැනීමේ යෙදෙන බව සඳහන් කර තිබුණා. එම වාර්තාවෙන් වැඩි දුරටත් කියා තිබුණේ මේ විදියට ගියොත් බරපතල සාපරාධි කටයුතු පවා මේ හරහා ඇති වීමට ඉඩ ඇති බවයි.

එමෙන්ම, ශ්‍රී ලංකාවේ විගණකාධිපතිතුමා විසින් කර තිබූ වාර්තාවක, පොලීසියේ අල්ලස් හා දූෂණ පිළිබඳව කියා ඇති කරුණු අනුව පොලීසිය තුළ මෙතරම් දූෂණය පවතින බව හෙළිදරව් වීම නිසා තමා ඉතා මවිතයට පත්වූ බව පොලීසිපතිවරයා ප්‍රකාශ කර තිබුණා. උදාහරණයක් වශයෙන්, යම් පොලීසි නිලධාරියෙකු ඔවුන්ගේ සේවය සඳහා දිරි ගැන්වීමේ ත්‍යාග හැරියට ලැබෙන රු. 1500 ක මුදලට බොහෝ පොලීසි ස්ථාන වල බැංකුවක් එකතු කර එය රු.15,000 දක්වා වැඩි කර තිබූ බවත් ඔහු ප්‍රකාශකර තිබුණි. ඒ හැර පොලීසියේ ඉහළ නිලධාරීන් ඇතුළුව බොහෝ නිලධාරීන් විශාල වශයෙන් දූෂණයෙහි යෙදෙන බවත්, මේ සියළු දෙනා පිළිබඳව විනය හා නීතිය අනුව ක්‍රියා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන බවත්, පොලීසිපතිවරයා වැඩි දුරටත් එහි ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

මානව හිමිකම් අංශයෙන් මේ ප්‍රශ්නය දෙස බැලීමේ දී අපට පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ, දූෂණය විශාල වශයෙන් පැතිරුණු සමාජයක මානව හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීම ඉතාම දුෂ්කර කාර්යයක් වන බවයි. මානව හිමිකම් රැකීම සඳහා දූෂණය හා අල්ලස් ගැනීම හැකි කිරීම සඳහා කරන වැඩ කටයුතු ඉතාම වැදගත් සාධකයකි. අල්ලස් හා දූෂණ පැතිරියාමෙන් සිදුවන්නේ රටේ ජනතාවට රජයේ නිලධාරීන්ගෙන් ඉටුවිය යුතු සේවය නොලැබීම පමණක් නොව, එම සේවය විකෘති වීම නිසා ඔවුන් අතින් නීතිය කඩවීම හා මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීමත් සිදු වීමයි.

උදාහරණයක් වශයෙන් යම් පොලීසි නිලධාරියෙකු විත්තිකරුවෙකුගෙන් අල්ලසක් ලබා ගතහොත් ඔහු ඉන්පසු අදාළ පැමිණිල්ල පිළිබඳව නිසියාකාරව කටයුතු නොකරයි. මෙම දූෂණ වඩාත් උග්‍රවී නීතිය පසිඳීමේ සියළුම අංශ වලට පැතිරී ගියහොත් නීතිය පිළිබඳ විශ්වාසය බොහෝ දෙනෙකු අතින් ගිලිහී යනු ඇත. අසරණ හා නීතියේ පිලිසරණ ලැබිය යුතු තත්වයේ පසුවන බොහෝ දෙනා අද නීතියේ සහනය නොපතන අතර, අපරාධ හෝ දූෂණයේ යෙදෙන පිරිස් පමණක් අද නීතිමය මාර්ගවලට යොමු වීමේ ප්‍රවෘත්තාවයක් පෙන්නෙන්නට තිබේ. හවු කල් දැමීමේ හෝ හවු පමා වීම මාර්ගයෙන් හෝ වෙනත් මාර්ග වලින් තමන්ගෙන් සිදුවිය යුතු යුතුකම් හෝ කාර්යභාරයන් පැහැර හැරීම සඳහා ඔවුන් නීතිය පාවිච්චි කරන බවක් අද දක්නට ලැබේ.

මෙවැනි තත්ත්වයකට රට පත්වීමෙන් රජයේ සේවා ස්ථාන ක්‍රියාත්මක කරවීමට කිසියම් කළ නොහැක. ඒ නිසා ඇතිවනු ගැටළු තත්වයන් විසඳ ගැනීම වෙනුවෙන් 17 වැනි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය ගෙන ආ අතර, තරමක් දුරට හෝ මේ තත්වයන් පාලනය කර දූෂණ මැඩලීමට ඒ තුළින් බලාපොරොත්තු විය. එහෙත් එම 17 වැනි සංශෝධනය දැනට ක්‍රියාත්මක නොවේ. දැනට ප්‍රචලිත වී ඇති තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා මෙම 17 වැනි සංශෝධනය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව මෙවැනි දූෂණ මැඩලීම සාර්ථකව සිදු කරන ලද බොහෝ රටවල අත්දැකීම් වලින් අපට පෙනී යයි. දූෂණ මැඩලීම සඳහා නවීන තාක්ෂණයෙන් යුත් කාර්යක්ෂම නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත නව පන්තියේ සංස්ථාවල් රටට ඉතා අවශ්‍ය වේ.

බොහෝ දුරට මෙවැනි සංස්ථාවල් දියුණු රටවල ගොඩනගනු ලබන්නේ පොලීසියේම නිලධාරීන් මත රැඳී නොසිටීමෙනි. වෙනත් ස්වාධීන කණ්ඩායම් ඒ සඳහා පත්කරනු ලබන අතර, පොලීසිය පවා පරීක්ෂණයට භාජනය කළ හැකි නීතිමය බලතල සහිත ස්වාධීනව දූෂණ මැඩලීමේ සංස්ථාවන්

මේ සඳහා ස්ථාපිත කර ඇත. එම සංස්ථාවන් ක්‍රියාත්මක වීමට අවශ්‍ය වන සම්පත්, කාර්යක්ෂම නිලධාරීන් පත්කර එමගින් රජය තුළ පැනනගින දූෂණ බැහැර කර ගැනීමට උත්සාහ කිරීම, මේවා සාර්ථකව කෙරී ඇති රටවල් වලින් පෙනී යයි. විගණකාධිපතිතුමාගේ හා පොලිස්පතිතුමාගේ ප්‍රකාශයන් ගෙන් පැහැදිලිව හෙළිදරව් වන්නේ, අල්ලස් හා දූෂණ සම්බන්ධයෙන් රටේ ඉතාමත් ගැඹුරු අර්බුදයක් පවතින බවයි. එම නිසා මේ පිළිබඳව කිසියම් පැහැදිලි ක්‍රියාමාර්ගයක් සහිතව යම් වැඩ පිළිවෙලක් ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වෙයි.

වර්ෂ 2000 දී පමණ ලෝක බැංකුව මේ පිළිබඳව විශේෂ අධ්‍යයනයක් කර ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුවත් සමග යම් සම්මුතියකට පැමිණෙනු ලැබීය. එම සම්මුතිය අනුව යුක්තිය පවතින තුළ වැඩි කාර්යක්ෂමතාවයක් ඇති කිරීමත්, නඩු පමාව නැති කිරීමත්, ඒ මාර්ගයෙන් වඩා විශ්වාසයක් තැබිය හැකි ආකාරයට රටේ ප්‍රශ්න බේරුම් කර ගැනීමත් සඳහා මිලියන 18 කට වැඩි ඇමරිකානු ඩොලර් ප්‍රමාණයක් රජයට ලබාදීමට එකඟ වී තිබේ.

මෙහි දී යමක් අහන්න පුළුවන් නඩු පමාවන් දූෂණයන් අතර තිබෙන සම්බන්ධය කුමක් ද කියා, නඩු පමාව හා දූෂණය අතර තිබෙන සම්බන්ධය ගොඩනැගෙන්නේ රජයේ සංස්ථා තුළ ඇතිවන නොයෙක් දූෂණ, ගැටළු හා අනෙකුත් ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමට තිබෙන එකම මාවත අධිකරණයක් තුළින් වීම නිසායි. අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගයන් ඉක්මනින් විසඳෙනවා නම්, දූෂණය පිළිබඳව හෝ වෙනත් කරුණු පිළිබඳව කරුණු ලබන පැමිණිලි ඉතා ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක වී ඒ පිළිබඳව දඬුවම් ඉක්මන් වීම නිසා බොහෝ දුරට දූෂණයන් හා අපරාධයන් ඇතිවීම වැළැක්වීමට ඉන් අවස්ථාව ලැබේ.

රටක නඩු පමාව විශාල වශයෙන් පවතිනවා නම්, එයින් ප්‍රයෝජනය ගන්නේ දූෂණයේ යෙදෙන හා අපරාධ කරන අය පමණි. කරන වැරැද්ද කොපමණ විශාල වුවත්, ඊට දඬුවම් දීමට බොහෝ කාලයක් ගත වේ නම් එම වැරැද්ද කරන පුද්ගලයාට එම කාලය ඇතුළත නොයෙක් දේවල් කිරීමට හැකියාවක් ලැබෙයි. ඒ නිසා, පොලිස්පතින්, විගණකාධිපතිතුමාත්, දූෂණ පිළිබඳව පවසා තිබෙන මේ අහතුරු ඇගවීම විසඳීමට ගතයුතු මූලික පියවරයන් වන්නේ, ලංකාවේ නඩු ඇසීම ඉක්මන් කිරීම සඳහා පැහැදිලි ක්‍රියාමාර්ගයන් වෙත එළඹීමයි.

10. පොලිස් ස්ථානාධිපතිගේ කාර්යභාරය

අප සාකච්ඡා කරන්නේ පොලිස් ස්ථානයක් භාරව කටයුතු කරන නිලධාරියා එනම්, OIC යනුවෙන් හැඳින්වෙන නිලධාරියා සතු වන වගකීම් හා කාර්යභාරයන් පිළිබඳවයි. මෙය ඉතා වැදගත් වන්නේ සාමාන්‍යයෙන් යම් කරදරයකට පත්වෙන අයෙක් මුලින්ම සහාය පතන්නේ නමුත් ඉන්පසු ඇති පොලිස් ස්ථානයට එම සිදුවීම සම්බන්ධව පැමිණිලි කිරීමෙන් වන නිසායි. පොලිස් ස්ථානයෙන් කෙරෙන සියළුම වැඩ කටයුතු වල වගකීම OIC එනම් ස්ථානාධිපතිවරයා වෙත පැවරෙන අතර, පොලිස් ස්ථානයක් තුළ වධහිංසා වළක්වා ගැනීම, අල්ලස් ගැනීම් හෝ වෙනත් තීරණය කිරීම් වළක්වා ගැනීම ආදී සියළුම වගකීම් ස්ථානාධිපතිවරයා වෙත පැවරේ.

මේ නිසා අපි ඔහුගේ වගකීම් හා පොලිසියේ අභ්‍යන්තර රෙගුලාසි පිළිබඳවත්, දෙපාර්තමේන්තුවේ නිල නියෝග පිළිබඳවත්, දල වශයෙන් සොයා බලමු. වර්ෂ 1899 පළමුවරට "පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිල නියෝග" යන කොටස් තීරණය කරනු ලැබූ අතර, එය 1939 දී හා 1960 දී සංශෝධනය කර අද දක්වා පැවත එයි. පොලිස් නිලධාරීන් ක්‍රියා කළ යුතු වන්නේ කුමන නියෝග යටතේද යන්න එහි සඳහන් වේ. පොලිස් නිලධාරියෙකු වශයෙන් තිබිය යුතු ගුණාංග දෙකක් ගැන මෙම නියෝගයන් හි, මුලින්ම සඳහන් වේ. එම පළමු නියෝගය වන්නේ ඔහු විශේෂ දැනුමකින් සමන්විත පුද්ගලයෙකු

විය යුතුය යන්නයි. එම දෙපාර්තමේන්තු නියෝගයන් හි දැනීමක් හැකි කෙනෙකු, කිසිවෙකුගේ තොරවය දිනා ගැනීමට හෝ නායකත්වයක් දැරීමට හෝ නොහැකි වන බව වැඩිදුරටත් සඳහන් වේ. පොලිස් ස්ථානයක පහළ නිලධාරීන්ගේ සහයෝගයත්, ඔවුන්ට මෙහෙයවීමත් සඳහා ස්ථානාධිපතිවරයා වශයෙන් කටයුතු කරන තැනැත්තා විශේෂ අවබෝධයකින් යුතු කෙනෙකු වීම අවශ්‍ය බව මින් අදහස් කෙරේ. මෙම අවබෝධය එක් අංශයකින් නීතිය පිළිබඳවත්, තවත් අංශයකින් සමාජයේ හැසිරීම පිළිබඳවත්, විවිධ ආකාරයේ තත්ත්වයන් පාලනය කර ගැනීම හා විනයක් පොලිස් ස්ථානය තුළ පවත්වා ගෙන යාම පිළිබඳවත්, දැනීමක් අවබෝධයක් ඔහු සතු විය යුතු බවත් එහි වැඩි දුරටත් සඳහන් වේ. දෙවනුව ඔහු වරින්වත් පුද්ගලයෙකු විය යුතු බවත් එහි සඳහන් වේ.

එමෙන්ම පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයෙකු විසින් කළ යුතු මූලික යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳව ආයතන සංග්‍රහයේ සඳහන් වේ. ප්‍රදේශයේ පොලිස් අධිකාරීවරයාට හා සහකාර පොලිස් අධිකාරීවරයාට ප්‍රථම පොලිස් ස්ථානය පිළිබඳව වගකීම පැවරෙන්නේ එම පොලිසියේ ස්ථානාධිපතිවරයා වෙත බව එහි සඳහන් වේ. පොලිසිය විසින් කරනු ලබන අපරාධ පරීක්ෂණ, ප්‍රදේශයේ නීතිය ආරක්ෂා කිරීම, අපරාධ වැළැක්වීම සඳහා පියවර ගැනීම, එම පොලිස් ස්ථානයේ සිටින නිලධාරීන්ට නිල නියෝග ලබාදීම වැනි කාරණා සඳහා බලය පැවරෙන්නේ ද ස්ථානාධිපතිවරයා වෙතයි. ඒ සඳහා ඔහු සතියකට වනාවක් පොලිස් ස්ථානය තුළ සියළුම නිලධාරීන්ගේ පෙරෙට්ටුවක් පැවැත්වීමත්, එම නිලධාරීන්ට සතිපතා දැනුවත් කිරීමේ පත්ති පැවැත්වීමත්, තුවාල ආදිය සිදුවන අවස්ථාවක දී ඒවාට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඉඩ සැලසීමත්, අවම වශයෙන් සතියකට එක් වතාවක් හෝ දෙවරක් පොලිස් නිලධාරීන්ට ක්‍රීඩා කිරීමට අවස්ථාව සැලසීමත්, පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාට පැවරෙන වෙනත් වගකීම් අතර වේ. පොලිස් ස්ථානය තුළ තිබෙන බැරැක්ක, විනෝද වීම සඳහා නිලධාරීන්ට ඇති ස්ථාන හිසි ආකාරයෙන් පවතිනවා ද යන්න වැනි දේ ඔහු විසින් තොරතුරු ලිවීමේ පොතේ (Information Book) සඳහන් කළ යුතුය. එමෙන්ම ස්ථානාධිපතිවරයා විසින් එම පොලිසියේ ඇති සියළුම සිරුරු ද දිනපතා පරීක්ෂා කළ යුතු වෙයි.

ඒ හැර, ඔහුගේ තවත් යුතුකමක් වනුයේ දෛනිකව තොරතුරු පොත කියවීමයි. එනම්, පොලිස් ස්ථානයට ලැබෙන හව පැමිණිලි ආදිය ඔහු දිනපතා කියවා, ඒ පිළිබඳව දැනුවත් විය යුතුය. පෙර දින කළ පැමිණිල්ලක් තමා නොදන්නා බව, කිසිම අවස්ථාවකවත් පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයෙකුට කිව නොහැක. එමෙන්ම පොලිසිය වෙත ලැබෙන දුරකතන පණිවුඩ වාර්තාව

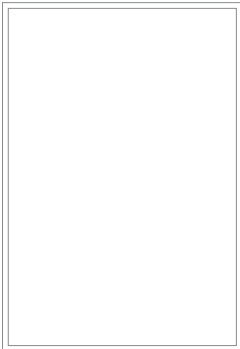
බලා ඊට අදාළ නියෝග ලබාදීමද ඔහු විසින් කළ යුතුයි. මේ ආකාරයේ පොලිස් ස්ථානයක ක්‍රියාකිරීම මාර්ගයෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ පොලිස් ස්ථානයේ ඇතිවන්නා වූ සියළුම කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ස්ථානාධිපතිවරයා දැනුවත් විය යුතු බවත්, එහි වගකීම ස්ථානාධිපතිවරයා විසින් භාරගත යුතු බවත් ය.

එහෙත්, දිවයිනේ බොහෝ පොලිස් ස්ථාන තුළින් වධහිංසාවට ලක්වූවන්ගෙන් හෝ වෙනත් ආකාරයක මානව හිමිකම් ගැටළු මතුවන්නන්ගෙන් ලැබෙන පැමිණිලි වනුයේ, පොලිස් ස්ථානයෙන් ඔහුට පහර දුන්නාය, එම පහරදීම් නිසා ලේ පවා හැළුණාය, හැන්හම් තවත් පොලිස් නිලධාරීන් පිරිසක් විසින් බැණ වැදුණාය. එසේත් නොමැතිනම් සිරුරුදීරේ තිබෙන දුර්ගන්ධය නිසා එහි සිටීමට බැර තත්වයක් පැවතුණාය යන පැමිණිලිය.

මේවා පිළිබඳ වගකීම ඒවා කරන නිලධාරීන්ට පමණක් නොව, ඒම ස්ථානයේ පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාටත් පැවරේ. එමෙන්ම ස්ථානාධිපතිවරයා විසින් පැමිණිලි පොත දිනපතා කියවා ඒ ගැන නියෝග නිකුත් කළ යුතු බවත් ආයතනික නියෝග වල සඳහන් වේ. ඉන් අදහස් වන්නේ යම් දෙයක් එම ප්‍රදේශය තුළ සිදු වුවා නම්, ඔහු ඒ පිළිබඳව අඩුම ගානේ දිනකක් ඇතුළත දැන ගතයුතු බවත්, එතැන් සිට ඒ පිළිබඳව පරීක්ෂණ පවත්වා ඒ පිළිබඳ නියෝග නිකුත් කිරීම ඇතුළු සියළුම කටයුතු වල වගකීම ඔහු වෙත පැවරෙන බවත්ය.

පසුගිය කාලය තුළ පොලිසියේ විනය පිරිහී ඇති බව, අද පොදුවේ හැමෝම පිළිගෙන තිබෙන කාරණාවක්. පොලිස්පතිවරයා මේ බව ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රකාශකර තිබූ අතර, තවත් ඉහළ නිලධාරීන් මේ බව ප්‍රකාශකර තිබුණි. නමුත් විනය ක්‍රියාමාර්ගය රැකීමේ මූලිකම වගකීම පොලිස් ස්ථානයක් තුළ පවතින්නේ පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා වෙතයි. පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා යම් වැරදි ක්‍රියාවක් පොලිසි තුළ සිදුකරනවා නම්, එම ස්ථානාධිපතිවරයාට විරුද්ධව කටයුතු කරන බව මානව හිමිකම් කොමිසම ගිය අවුරුද්දේ ප්‍රකාශයක් කර තිබුණි. මෙය ඉතාම හොඳ අදහසක් වන අතර, දැනට එය ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණත් එය වගා ක්‍රියාත්මක විය යුතු තත්වයේ පවතී. මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පොලිසියේ ආයතනික නියෝග නිසියාකාරව ඉටුවේයැයි බලාපොරොත්තුවක් තැබිය හැක.

11. ව්‍යවස්ථාදායකය නොනැසූ තර්මයේ විකිසුරුවරුන් පත්කිරීම

ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ජනාධිපති විසින් ව්‍යවස්ථාදායක ප්‍රතිපාදන කිසිසේත් නොසලකමින් අභියාචනාධිකරණ විනිසුරුවන් දෙදෙනෙකු, අභියාචනාධිකරණයේ සභාපති ද, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරයෙකුද සෘජුවම පත් කිරීමෙන් පසුගිය කාලයේ කිසිදු අවස්ථාවක සිදු නොවූ ආකාරයේ බලවත් පනදීමක් වන්නේ ජනාධිපතිවරයා විසින් අධිකරණය වෙත සිදුකර තිබේ. මේ ආකාරයෙන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන නොසලකමින් සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හැල්ලුවට ලක් කරමින් පසුගිය කෙටි කාලයේ විධායකය සෘජුවම අධිකරණයට කළාවූ බේදනීය බලපෑම් වලින් වූ හානිය හැවත යථා තත්ත්වයට පැමිණවීමට නොහැකි කරමිය.

ජනාධිපතිවරයාට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් බලය පැවරී ඇත්තේ ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබූ පුද්ගලයින් පත් කිරීමට පමණක් වන බැවින් එසේ නොකොට ඔහු විසින් ඉහත කී සියළු පත්කිරීම් කිරීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විරෝධී වේ. අධිකරණයට කලා වූ මෙම පත්කිරීම් ජනාධිපතිවරයා විසින් සිදු කරන ලද්දේ වූ ව්‍යවස්ථා විරෝධී පත්කිරීම් වැලක මේ දක්වා කර ඇති අවසාන පත් කිරීමයි. මීට පෙර සිදු කර ඇති එවැනි ව්‍යවස්ථා විරෝධී පත් කිරීම් වන්නේ, මානව හිමිකම් කොමිසම, ජාතික පොලිස් කොමිසම හා රාජ්‍ය සේවා කොමිසමට සාමාජිකයන් පත් කිරීම වේ.

ජාතික පොලිස් කොමිසමට සාමාජිකයන් පත් කිරීමේ නිත්‍යානුකූල භාවය හා එය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය පැවැති අවස්ථාවේදී නීතිපතිවරයා ව්‍යවස්ථාදායක සභාව හරහා නොගොස් එම සාමාජිකයන් පත් කිරීම නීති විරෝධී බව තීන්දු කළේය.

එක්සත් ජාතික පක්ෂය ඇතුළත් වන රටේ ප්‍රධාන දේශපාලන විපක්ෂය ද මෙකී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විරෝධී පත් කිරීම් සඳහා තම විරුද්ධත්වය පළ කර තිබේ. මෙම ප්‍රශ්නය පිළිබඳ පසුගිය මාස කිහිපය තුළ මාධ්‍යයන්හි ඉතා පුළුල් ප්‍රචාරයන් දී ඇති අතර, මේ සම්බන්ධයෙන් උනන්දු වූ බොහෝ අය එකී මාධ්‍යය ප්‍රචාර සඳහා ප්‍රතිචාර දක්වමින් ලිපි ලියා තිබේ. එසේම මෙම ප්‍රශ්නය පිළිබඳ අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියේ ඊට ඉල්ලුම්පත් දෙකක්ද විභාග වෙමින් පවතී.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය නොසලකා හැරීම සම්බන්ධයෙන් රට තුළ පවත්නා විරෝධය මෙයට පෙර විරෝධතාවයන්ට වඩා ශක්තිමත්ය. මෙසේ විරෝධය පාන ලද සංවිධාන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ පුජා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේ පෙරමුණ, ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටර්නැෂනල් ඔෆ් ශ්‍රී ලංකා, වධහිංසාවට එරෙහි ජනසංඛ්‍යාතය යන සංවිධාන අයත්ය. විරෝධය පාන ලද විදේශීය ආයතන අතරට යුරෝපීය සංවිධානය, පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලය මානව හිමිකම් ආරම්භකත්වය, මානව හිමිකම් සඳහා වූ දකුණු ආසියානුවන්, ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම සහ තවත් බොහෝ සංවිධාන ද ඇතුළත්ය. නමුත් වත්මන් ජනාධිපති සහ ඔහුගේ ආණ්ඩුව මෙම සියළු විරෝධතා නොසලකා හරිමින් සිටීම කණගාටුවට කරුණකි.

යම් රටක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මෙසේ හයානක ලෙස කඩකර ඇති අවස්ථාවක අධිකරණය සහ අනෙක් නෛතික ආයතන වලට ඊට විරුද්ධව හැකි සිටීමට හැකි කිසිදු නෛතික පදනමක් නොමැත. අකමැත්තෙන් හෝ දැන් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට සිදු වී ඇත්තේ නීතිවිරෝධී ආයතන වලට අවනත වීමයි. ඈද ඇති වි ඇති ව්‍යාකූලත්වය ව්‍යවස්ථානුකූල විධිවිධාන හෝ නීතියේ මතිමය යන නෛතික මූලධර්ම ගැන කතා කිරීමෙන් පමණක් විසඳා ගත නොහැක. මෙය සමාජය තුළ ඉහතත් වියවුල් තත්වයක් ඇති කර ඇත.

ඉහත ආකාරයට ජනාධිපතිවරයා කටයුතු කිරීමේ අනුවණකමේ ප්‍රතිඵල වඩාත් විදහා දැක්වෙනුයේ නීතිපතිතුමා විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනයට පරිහාසිරව සිදු කරන ලද පත් කිරීම් ව්‍යවස්ථා විරෝධී

බව ප්‍රකාශ කර තිබියදීත්, නීතිපති විසින්ම අධිකරණමය වාර්තාවකට අනුව උසස් අධිකරණ සඳහා පත් වූ විනිසුරුවන් පිළිගැනීමේ කට්ටල කළ යුතු වීමේ හේතුවෙන් මෙසේ අවධිමත් ලෙස පත් වූ විනිසුරුවන් පිළිගැනීමේ කට්ටල සිදු කිරීමට රාජ්‍යයේ ප්‍රධාන නීති නිලධාරියා වන නීතිපතිතුමාට සිදු වීමෙනි.

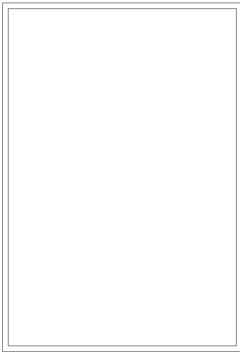
මෙසේ කට්ටල පැවැත්වීමට තීරණය කළහොත් නීතිපතිතුමාට තම නිලයේ අභිමානය තමා විසින්ම වනසා ගැනීමටත් වස ලැජ්ජාවකට පත් වීමටත් සිදු වනු ඇත. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ට උසස් අධිකරණ ඉදිරියේ පෙනී සිට ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත් වල ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථානුකූලතාවයන් සහ අනෙකුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අදාළ කටයුතුන් සම්බන්ධයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට සිදු වන විට තත්වයද වඩාත් අශෝභන විය හැක. උසස් අධිකරණ වලට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා විරෝධී පත්කිරීම සිදු කිරීමෙන් නීතිපතිතුමා උකටලී බවට පත් වන අතර, සියලුම නීතිඥයන්ටත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පිළිගෙන ඇති මූලික අයිතිවාසිකම් සහ අනෙකුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අදාළවන්නා වූ කරුණු සම්බන්ධයෙන් මෙම උසස් අධිකරණ ඉදිරියේ කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නා වූ මහජනතාවටත් එවැනිම උකටලී බවට සහ අපහසුතාවයන්ට ගොදුරු වීමට සිදුවනු ඇත. කෙසේ වුවද මෙම පත්වීම් හඬ කරමින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියේ නඩු පැවරුවහොත් ශ්‍රී ලංකාවේ අගවිනිසුරු අත්‍යවශ්‍යතාවය මත මෙම නීතිවිරෝධී පත් කිරීම් නීත්‍යානුකූල බවට තීරණය කිරීමට පසුබට නොවන්නේ යයි මතයක් ද පවතී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් මෙයාකාරයට උල්ලංඝනය කිරීමේදී සමාජයේ යම්කිසි කොටස් වල ඇතිවන්නා වූ සමහර ගිවිසුම් ද පවත්වා ගෙන යාමට නොහැකි තත්වයක් පැන නගී.

යම් රටක නෛතික ව්‍යුහය පළුදු වී ඇති අවස්ථාවක් යටතේ පුද්ගලයන් අතර ඇති ගිවිසුම් හඬයට ලක් වී ඇති විට, ව්‍යාපාරික ගිවිසුම් සහ පෞද්ගලික ගිවිසුම් නීතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කර ගත නොහැකි තත්වයක් උද්‍ර වේ.

මෙවැනි උපනෝකෝටික ප්‍රශ්න සඳහා සරල විසඳුම් නොමැත. මෙවන් කඩාවැටීම් නොසලකා හැරීමෙන් මුළුමනින් නීති ක්‍රමයටම සහ විධිමත් ආණ්ඩුවකට හයානක ප්‍රතිඵල අත්වනු තිසනයි. ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමට මෙවන් උවමනාවෙන් කරනු ලබන වැරදි දේ සඳහා විසඳුම් දිය නොහැක. නමුත් එය රටකුළක් ඉන් පිටමන්ව සිටින මෙම විපත ගැන කම්පා වන අයගේ අවධානය යොමු කරවයි. එසේ හෙයින් ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම සියල්ලන්ට එක්ව මේ සම්බන්ධයෙන් අවධාරණය කිරීම සඳහා සහියක ශෝක කාලයක් ප්‍රකාශ කරයි.

සියල්ලන් එක්ව සහ වඩාත් අවධානය යොමු කිරීමකින් තොරව ශ්‍රී ලංකාවේ මහජනතාව වැටී සිටින අනතුරුදහසක තත්වය ගැන නොසිතන්නේ නම් අප වැටී සිටින අගාධයේ ගැඹුර සිතා ගැනීමට පවා අමාරුය.

12. ශ්‍රී ලංකාවේ අවුල හා විනාශීභවන ලද ආර්ථිකය

විධායක ජනාධිපතිවරයා විසින් අභියාචනාධිකරණයේ විනිසුරුවරුන් දෙදෙනෙකු, එහි සභාපති සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිසුරුවරයෙකු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රතිපාදනයක් වන ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් තේරිය යුතුය යන අවශ්‍යතාවය නොසලකා පත් කිරීම හේතුවෙන් සහිතයක ශෝක කාලයක් 2006.06.01 දින ආසියානු මහව නිමිකම් කොමිසම විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළාය. මෙම පත් කිරීමට පෙර ස්වාධීන කොමිෂන් සභා සඳහා ද මෙවැනිම ඒකාධිපති ස්වරූපයෙන් වූ පත් කිරීම් කිහිපයක් විධායක ජනාධිපති වරයා විසින් කරන ලදී.

විශ්‍රාම ලත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරයෙකු වූ කේ. එම්. බී. කුලතුංග මහතා විසින් ලියන ලද 'ලංකාවේ අවුල' (ඩිස්ඕඩර් ඉන් ශ්‍රී ලංකා) නැමැති ඉංග්‍රීසි කෘතියේ උපුටා ගන්නා ලද පහත සඳහන් ඡේදයන් අපට කළක් තිස්සේ වුව අධිකරණය යටපත් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය තේරුම් ගැනීමට නැතිවන අතර, කතුචර්යා පසුගිය වසර කීපයක් තුළ විධායකයන් අධිකරණයට වූ ඇඟිලි ගැසීම් වලින් අධිකරණමය දේශපාලනිකරණය වූ ආකාරය හුවා දක්වයි. (ඩිස්ඕඩර් ඉන් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ 2005 වසරේ අගෝස්තු මාසයේදී ය.)

එමෙන්ම නැසීගිය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා මහතා විසින් 1977 සහ 1988 කාලය තුළ ලියන ලද ලිපි පෙළක එකතුවක් වූ "ආඥාදායකත්වය සඳහා වූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක්" යන ග්‍රන්ථ නාමයෙන් ප්‍රසිද්ධ කෙරිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ අවුල (ඩිස්ඕඩර් ඉන් ශ්‍රී ලංකා) නැමැති ග්‍රන්ථයෙන්

සෝල්බර් කොමසාරිස්වරුන්, අධිකරණ අමාත්‍යාංශය පිහිටුවීමට නිර්දේශ කරමින් එය පිහිටුවිය යුත්තේ නීතිපතිවරයාගේ සහ සොලිසිටර් ජනරාල්වරයාගේ මුද්‍රාවලි කාර්යය ඉටු කිරීමට කිසිදු අගතියක් සිදු නොවන ලෙස බව සඳහන් කළේය. එසේම විනිසුරුවරුන්ගේ කාර්යය ඉටු කිරීමට ද කිසිදු බලපෑමක් හෝ ඇඟිලි ගැසීමක් සිදු විය යුතු නැත. අග්‍රවිනිශ්චයකාරවරයා ද, ඔහු ළඟට සිටින්නා වූ විඩාත් ශ්‍රේෂ්ඨ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරුන් දෙදෙනා ද සමන්විත අධිකරණ සේවා කොමිසම මුල් අධිකරණ වල විනිසුරුවරුන් පත් කිරීම සහ ඔවුන්ගේ විනය පිලිබඳව කටයුතු කළ යුතුය.

කෙසේ වෙතත් නිදහස ලැබීමෙන් පසු, පසුගිය වසර පහත තුළ ක්‍රමානුකූලව සමාජයේ වූ පූර්ණ දේශපාලනිකරණය හේතුවෙන් ගෙන යෑමට පටන් ගත් පසු, පසුගිය වසර පහත තුළ ක්‍රියාවලියේ පහත වැටීමක් සිදු විය. එම තත්වය පහත උදාහරණයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

1947 වසරේ ශ්‍රීමත් ඇලන් රෝස් (ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ නීති ලේකම්) අගමැති ඩී.එස්. සේනානායක මහතාගේ නිර්දේශය මත නීතිපති ලෙස පත් කරන ලදී. එම අවස්ථාවේදීම ප්‍රමුඛත්ව ලේඛනයේ නීතිපති අගවිනිසුරු ගාවට තබන ලදී. 1948 දී නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ සිටි බස්නායක මහතා සුමුම් උසාවියට පත් කරන ලද අතර පසුව ඔහු නීතිපති ලෙස නැවත නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත එන ලදී.

1955 දී බස්නායක මහතා එවකට අගමැති ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල මහතාගේ නිර්දේශය මත අගවිනිසුරු ලෙස පත් කරන ලදී. මෙම වසරේදීම ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල එවකට සොලිසිටර් ජනරාල් ටී.ඇස්. ප්‍රනාන්දු (රාජ නීතිඥ) නොසලකා හරිමින් නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක එච්.එන්. ජී. ප්‍රනාන්දු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පත්කරන ලදී.

1966 දී සොලිසිටර් ජනරාල් වූ රාජ නීතිඥ වික්ටර් තෙන්නකෝන් මහතා නොසලකා හරිමින් ඒ.සී.එන්. අමර් මහතා නීතිපති ලෙස පත් කරන ලදී.

මෙම තීරණය ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ බලපෑම මත සිදු වූවක් ලෙස කියවේ. තෙන්නකෝන් මහතා ප්‍රමුඛත්ව ලැබීයදැවේ හිතීපතිවරයාට වඩා පහත් ස්ථානයක වන ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පත් කරන ලදී. 1970 දී පත්වන ලද අලුත් ආණ්ඩුව එවකට සොලිසිටර් ජනරාල් සහ වැඩබලන නීතිපති වූ එල්.බී.ටී. ජේෂ්වරත්න (රාජ නීතිඥ) මහතාගේ ඉල්ලීම නොසලකමින් තෙන්නකෝන් මහතා නීතිපති ලෙස පත් කරන ලදී.

1972 - 1974 දක්වා වූ කාලය තුළ රජයට පක්ෂ දේශපාලන පක්ෂ දේශපාලන පක්ෂ ආශ්‍රිතව කටයුතු කළ නැතැත්තුවත් කීප දෙනෙකු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පත් කරන ලදී. අධිකරණ නිලධාරීන් හා රජයේ නිලධාරීන් පත් කිරීමේ බලය කැබිනට් මණ්ඩලය සහ ඉන් බලය පවරන අය මත රැඳුණි. අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් රජයේ නීතීඥවරුන් සහ සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා පත් කිරීමේ බලය ලබාගන්නා ලදී. 1970 වසරේදී මා රජයේ නීතීඥවරයෙක් විය. එවකට අධිකරණ ඇමතිවරයා වූ පීලික්ස් ඩයස් ඩන්ඩාරනායක මහතා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට පැමිණ මින් මතු නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් රජයේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීමට සහාය විය යුතු බව කීවේය. අනෙක් නිලධාරීන් කිසිවක් නොකී අතර මා සැමවිටම අපගේ යුතුකම වූයේ 'නීතියේ ප්‍රතිපත්තිය' ක්‍රියාවට නැංවීම බව සඳහන් කළෙමි.

1978 දී පත්වූ නව රජය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයක් සහ අභියාචනාධිකරණයක් පිහිටුවන ලද අතර පෙර ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ වූ සමහර විනිසුරුවරුන් එසේම පත් කරන ලද අතර නවත් සමහරු නිලයෙන් පහත දමා අභියාචනාධිකරණයට පත් කරන ලදී. සමහරු විශ්‍රාම යවන ලදී. නොයෙකුත් තැන්වලින් අලුත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරුන් පත් කරන ලද අතර සමහර අය අන්තරාමී අය නොවූහ. රාජ නීතිඥ සමරකෝන් මහතා අගවිනිසුරු ලෙස පත් කරන ලද අතර එකී පත්වීම කරන ලද්දේ ඊට පෙර ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ වූ ජ්‍යෙෂ්ඨම විනිසුරු සහ වැඩබලන අගවිනිසුරු වූ සමරවික්‍රම මහතාට උභිති. මාර්ගයේ ගෝමස් මහතා ඔහුගේ (ඉන්දු පබ්ලික් ඉන් ට්‍රස්ට් නම්) පොතේ සඳහන් කරන ලද ආකාරයට සාමාන්‍යයෙන් විනිසුරුවරුන් විධායක පැත්තට බර වුවද අන්තරාමී අය නොවූහ.

"ආඥාදායකත්වය සඳහා වූ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක්"
නැමැති කෘතියෙන්
ජනාධිපති ආඥා දායකයෙකි

අලුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ රාජ්‍ය බලයේ ජනාධිපතිවරයායි. 1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ එය ජාතික රාජ්‍ය සභාව විය. පසුව අලුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ජාතික රාජ්‍ය සභාව ද ශ්‍රී ලංකා ජනරජය ද නැතිවී ගියේය. නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයක් ද පාර්ලිමේන්තුවක් ද ඇති විය. පාර්ලිමේන්තුව ගැන කුමක් කීවද ජනරජයේ නම සහ නිල නාමය වැරදි ලෙස යෙදවුණි. ප්‍රජාතන්ත්‍රයේ ලක්ෂණ කිහිපයක් හෝ බොහෝමයක් තිබුණ ද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සාරය ගත් කළ ජනාධිපතිවරයා ඒකාධිපතිවරයෙකි. සමාජවාදය ගත් කළ සම්පූර්ණ අදහස වූයේ මහජනයා සමාජවාදය කරා යන්නා වූ ගමන අවහිර කොට නවතා දැමීමයි. නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී සමාජයක් ලෙස නව රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සඳහා වූ මූලධර්ම සහ මූලික යුතුකම් දෙස බැලීමේදී මෙම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ධනවාදී සමාජයක් ආරක්ෂා කිරීමට සහ වැඩි දියුණු කිරීමට වූවක් බව පැහැදිලි වේ.

අලුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ජනාධිපතිවරයා රාජ්‍යයේ කඩ - ඇණය මෙන්ම මෝටරය ද විය. ඔහු කිසිදු යටපත් කිරීමකින් තොරව කෙළින්ම මහජනතාවගේ විධායක බලය ශ්‍රී ලංකාවේ ආරක්ෂාවට ද ඇතුළත්ව ක්‍රියාත්මක කරයි. ඔහු එසේ කරන්නේ පාර්ලිමේන්තුවෙන් පිටත සිට වන අතර ඔහු පාර්ලිමේන්තුවේ සාමාජිකයෙකු නොවූව ද ඕනෑම අවස්ථාවක ඔහුට පාර්ලිමේන්තුව ඇමතීමට හැකිය. පාර්ලිමේන්තුව මත ජනතාවගේ ව්‍යවස්ථාදායක බලය ක්‍රියාත්මක කරන බව සඳහන් වුවද නොයෙකුත් ක්‍රම වලින් ජනාධිපති පාර්ලිමේන්තුව සහ ව්‍යවස්ථාදායක ක්‍රියාවලිය පාලනය කරන බවට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් තහවුරු කර ඇත. ඔහු රාජ්‍යයේ ප්‍රධානියා වුවද ඔහු ඇමැති මණ්ඩලයේ ප්‍රධානියා මෙන්ම ඇමතිවරයෙක් ද වන නමුත් පාර්ලිමේන්තුවේ අයුත්තක් නොමැත. ඔහු කැබිනට් ඇමැතිවරයෙකු හෝ දිසා ඇමැතිවරයෙකු පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ ප්‍රමාණයද, පත් කරනු ලබන පුද්ගලයන් ගැනද ඔවුන්ට බාරදෙනු ලබන විෂය ගැනද තීරණය කරනු ලබයි. ජනාධිපතිවරයා අගමැතිවරයාත්, සියලු ඇමතිවරුන් සහ නියෝජ්‍ය ඇමතිවරුන් පත් කරනු ලබන අතර ඔහු පාර්ලිමේන්තුවෙන් පිටත සිටින නමුත් ඔහුට අවශ්‍ය ඕනෑම අමාත්‍ය මුර සංඛ්‍යාවක් තමාට තබා ගැනීමට

හෝ ලබාගැනීමට හැකි වන අතර ඔහුගේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අනුව ද අමාත්‍ය මණ්ඩලය එක්ව පාර්ලිමේන්තුවට වගකීමට සහ පිළිතුරු දීමට බැඳී සිටී. අමාත්‍ය මණ්ඩලය ඇදවැටිය හැකිය. රජය ද ඇද වැටිය හැකිය. නමුත් ඔහු ඇද නොවැටේ. ඇද නොවැටිය ද හැකිය. ඔහු සියලු තානාන්තර වල සිටී. සියලු පනත් කෙටුම්පත් මූලිකව ආරම්භ වනුයේ අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙන් එනම්, ජනාධිපතිවරයාගෙන් බව මතකයේ තබාගන්නේ නම් සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ ප්‍රධානියා ලෙස ජනාධිපතිවරයාගේ අනුමැතිය නොමැතිව කිසිදු ව්‍යවස්ථාවක් අනුමත නොවන බව වැටහෙන්නේ නම් ඉහත කරුණු වල නියම තත්ත්වය වැටහෙනු ඇත.

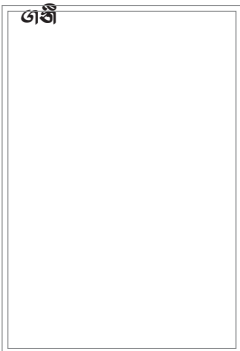
මහ ජනතාවගේ අධිකරණ බලය පාර්ලිමේන්තුව විසින් අධිකරණ මගින් හෝ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් හෝ යම් නීතියක් යටතේ ඇති කළා වූ වෙනත් විනිශ්චය සහ මගින් ක්‍රියාත්මක කරන බව සඳහන්ව තිබුණ ද අධිකරණය මත ඇති ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල නොසැලකිය යුතු තරම් නොවේ. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට, අභියාචනාධිකරණයට සහ මහඅධිකරණ වලට පත් කිරීමේ බලය තනිකරම ඔහුගේ අතේ පවතී. එසේම අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් වෙනත් ලිඛිත නීති යටතේ අධිකරණ ඇති කිරීම සහ ස්ථාපිත කිරීම ඔහුගේ පාලනය යටතේ පවතී.

මෙම කතාවට එක් කළ යුතු තවත් දේ ඇත. ජනාධිපතිවරයාට ඉතා බොහෝ දේවල් වලට අදාළව පාර්ලිමේන්තුවේ ව්‍යවස්ථාදායක බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බල ඵලරහිත කිරීම හෝ අසාර්ථක කිරීම සිදු කළ හැක. පාර්ලිමේන්තුව මගින් සම්මත කරන ලද පනත් කෙටුම්පත් සහ තවද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය හෝ පරිවර්තන කිරීම සඳහා වුවද පාර්ලිමේන්තුවේ 2/3 ට අඩු වූත්, 1/2 වැඩි ඡන්ද ප්‍රමාණයක් ලත් කෙටුම්පත් ඔහුගේ අභිමතය මත මහ ජනයා විසින් පිළිගෙන නීතියක් බවට පත්වීම සඳහා ජනමත විචාරණයක් සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැක. එවැනි පිළිගැනීමක් ලැබුණා වූ වලංගු ඡන්ද වලින් සුළු බහුතරයක් මත සිදු කළ හැක.

අවසාන වශයෙන් මහජන ආරක්ෂාව හදිසි තත්ත්වයක් යටතේ හදිසි නීති රෙගුලාසි පනවා පොලිසිය සහ හමුදාව මගින් පාලනය කිරීම ජනාධිපතිගේ අතේ පවතී. ඔහුට ඇත්තේ නගන සහ සීමා වලින් තොර පූර්ණ බලයකි. සාමාන්‍යයෙන් බලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ඇදමි, ආයින්තම් වලින් ආවරණය කර සීමා වී තිබේ. මෙය ඇත්ත වශයෙන්ම හබ කිරීමට නොහැකි තත්ත්වයේ බලයකි. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට විධායක

හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් ඇති මූලික අයිතිවාසිකම් කඩකිරීම් හෝ මූලික අයිතිවාසිකම් විමසීමකට ලක් කිරීමට ඇති බල ඔහු අමාත්‍යවරයෙකු වශයෙන් ධුරයන් දරමින් ක්‍රියාකර ඇත්නම් මිස ඔහුට විරුද්ධව ක්‍රියාත්මක කළ නොහැක. මක් නිසාද ඔහුට මුක්තිය ඇති බැවිනි. ඔහුට විරුද්ධ වන පාර්ලිමේන්තුවක් මගින් ඔහුගේ අපූර්ව බලතල හබයට ලක් කිරීම ඉතා හොඳ ක්‍රමයකි.

13. ලංකාව නීතිය මත පදනම් වූ ඉඩම් හිමිකම් විමර්ශන වී ගැමට පවත්

පසුගිය කාලයේදී විධායක ජනාධිපති විසින් ව්‍යවස්ථාවට පටහැනිව විවිධ කොමිෂන් සභා සහ අධිකරණ වලට සාමාජිකයන් පත්කිරීම පැහැදිලිවම ලංකාව නීතිය පදනම් වූ සමාජයක් වීමෙන් ඉවත්වී යමින් සිටින බව පෙන්නුම් කරයි. නීතියේ බලය නැතිවී යාමත් නීතියෙන් තොරව කරන අභ්‍යන්තර නීතියක් සේ ක්‍රියාත්මක වීමට පටන් ගැනීමත් දැන් පැහැදිලිවම ඉස්මතු වීමට පටන් ගෙන ඇත.

විධායක ජනාධිපති මෙම පත්කිරීම් සම්බන්ධව විශාල විරෝධතා මතු වූ නමුත් ඒ සියළු විරෝධතා නොතකා හැර තිබේ. එම විරෝධතා නම්, කිසිවෙකු නීතියට ඉහලින් නැති බවත්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නීතිය අතර ඉතා ප්‍රධාන නීතිය බවත්, ව්‍යවස්ථා විරෝධී හා නීති විරෝධී ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් මුක්තියට මුවාවිය නොහැකි බවත්, යන කරුණු වේ. මෙවැනි බරපතල නීතිමය කරුණු හුවා දැක්වීමෙන් පවා ජනාධිපතිතුමා විසින් කරනු ලබන පත්වීම් අහෝසි කිරීමටත්, සමාජයේ ඉහල යැයි සලකනු ලබන හා දැනුවත්කමක් ඇති සමහරු, එනම් විශ්‍රාමික ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හා අතිසාවනාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් හා තවත් ඒවැනි අය මෙම පත්වීම් හාර ගැනීමත් අත්හිටුවිය නොහැකි විය. නීතියේ මාචනික ඉවත් වී ජනාධිපතිතුමා හෝ වෙනත් අය විසින් කරනු ලබන ආඥා මගින් පාලනය ගෙන යාම නොබෝදා සිනමා පට තහනම් පැනවීම දක්වා පැතිර ගියේය.

මෙරටේ නීතියේ පරමාධිපත්‍ය නොතකා හරිමින් වෙනත් ආකාරයකින් පාලනය ගෙනයාම පටන් ගත්තේ දැනට බලයේ ඉන්නා ජනාධිපතිතුමා විසින් නොවේ. එය 1978 න් පටන්ගත් අතර, ගනවු අවුරුදු 28 ක කාලය තුළ නීතියේ පරමාධිපත්‍ය නොතකා හැරීම අවධි දෙකකින් සිදු විය. ඉන් මුල් අවධිය වූයේ නීතිය උපයෝගී කරගනිමින් ඒ දක්වා පැවැති නීතිය නැතිකර දැමීමය. මෙහි දෙවැනි අවධිය එනම්, දැන් ඇති අවධිය කිසියම්ම නීතිමය පදනමකින් තොරවම කරනු ලබන අභ්‍යන්තර මගින් පාලනය පවත්වාගෙන යාමය.

ඉහත සඳහන් මුල් අවධිය වඩාත් දරුණු ලෙස පටන් ගත්තේ 1978 ව්‍යවස්ථාව මගිනි. එය කරන ලද්දේ පාර්ලිමේන්තුවේ පැවැති 2/3 ට වැඩි ඡන්දය යොදා ගනිමිනි. ඒ මගින් ලංකාවේ මුල් ව්‍යවස්ථා දෙක, එනම් 1948 ව්‍යවස්ථාව මගින් රැකුණු අධිකරණය මගින් නීතිය විමර්ශනයට භාජනය කිරීමේ හැකියාව නැති කරන ලදී. 1978 ව්‍යවස්ථාව මගින්, අධිකරණය මගින් විමර්ශනය කිරීම බිල්පතක් පාර්ලිමේන්තු තුළින් නීතියක් ලෙස සම්මත වීමට පෙර කළ යුතු විය. මේ මගින් නීතිය පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමේ අධිකරණ බලය බොහෝ සේ කපා හරින ලදී. 1972 ව්‍යවස්ථාව මගින් මෙය කිරීමට ඉඩ සලසා තිබුණි. එය ප්‍රයෝජනයට ගත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා අධිකරණ බලය මුළුමනින්ම බිඳ දමන ලදී.

ඒ මුල් අවධියේ තවත් සිදුවීමක් වූයේ හදිසි නීති සහ ත්‍රස්ත විරෝධී නීතිමගින් රටේ පැවැති සාමාන්‍ය නීතිය අවලංගු කර දැමීමයි. එසේ කිරීමෙන් ඇති වූ කාලය සාමාන්‍යයෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ නිෂ්පාදන අවධිය ලෙසයි. ඒ කාලයේ ප්‍රකටව සිටි තියෝජ්‍ය පොලිස්පති ජේ.ම.දසුනුරාජ මහතා බොහෝ විදේශීය දේශීය පුවත්පත් කලාකරුවන්ට කියා සිටියේ ඒ කාලයේ සිදුවූ සියළුම දේ නීති ප්‍රකාරව සිදුකරන ලද බවයි. නිස්දහසකට වැඩි අතුරුදහන් වීම්, නීති විරෝධී වූ හා බොහෝ සෙයින් වධහිංසා හා මරණ සිදුකරනු ලැබූ අපරාධ මර්ධනය කිරීමේ ස්ථාන පවත්වාගෙන යාම, මෘත ගර්භ පාරවල් අසල හෝ ගංගාවල දමා විනාශ කිරීම සහ ඇඹිලිපිටියේ පාසල් දුරුවන්නේ අතුරුදහන්කරවීම වලින් එලිදරව්වූ පර්දි හමුදා කඳවුරු වලදී වධහිංසා කිරීම් හා අතුරුදහන් කරවීම් ආදී සියල්ල කරන ලද්දේ 'නීතියේ රාමුව' උපයෝගී කරගනිමිනි. මෙවැනිම දේ උතුරේ සහ නැගෙනහිරදී සිදුවූ අතර, ඒවායේ ප්‍රතිඵල ද අද දක්වාම දැක ගත හැක. ජාත්‍යන්තර හා දේශීයව මතු වූ විශාල බලපෑම් හා විරෝධතා නිසා එවැනි සමහර නීති අවලංගු කරන ලද නමුදු ඒ කාලය තුළ නීතියේ අහිතාලමේ ඇතිවූ විශාල කම්පනයෙහි ප්‍රතිඵල නැති කිරීමට පියවර ගත්තේ නැත.

නීතිය අවතැන්කර දැමීමේ දෙවැනි අවධිය දැන් ජනාධිපති රාජපක්ෂ මහතා යටතේ සිදුවෙමින් පවතින්නේ විධායක ජනාධිපති විසින් දෙනු ලබන සෘජු නින්දා මගිනි. නීතිය පසුබිම කරගෙන මේ නින්දා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට පවා පටහැනිය. මේ අනුව නීතියේ බලය වඩ වඩා අඩුවීමට පටන්ගත් නව යුගයක් උදාවී ඇත. මිලිටරි ආධිපත්‍ය නිසා හෝ වෙනත් ජනාධිපති ආණ්ඩු පත්වීම නිසා හෝ නීතියේ බලය අහෝසි වී පාලකයන්ගේ සෘජු අණ මත පාලනය වන තවත් රටවල් ඇත. ලංකාවද දැන් මෙම රටවල් සහයට ගමන් කරමින් පවතී. ඉහත සඳහන් මුල් අවධියෙන් දෙවන අවධියට පත්වීම සිදුවීමට හේතුවක් විය හැක්කේ පාර්ලිමේන්තුව තුළ මුල් ජනාධිපතිවරයා සතුව තිබූ 2/3 කේ ඡන්දය නව ජනාධිපතිතුමා සතුව නොතිබීම නිසා විය හැක.

විධායකය විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නොතකා හැරීම පටන්ගත් පසු වෙනත් නීති විධායකය විසින් නොතකා හරිනු ලැබීම එතරම් දෙයක් ලෙස නොතකා හැරීම සිදු වේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කිරීම ගැන ඇති වූ විරෝධය නොතකා කටයුතු කිරීමට විධායකයට හැකි වූ පසු වෙනත් නීති නොතකා කටයුතු කිරීම විරෝධයකින් තොරව පවා කරගැනීමට හැකි වනු ඇත. විනුපටියක් පවා තහනම් කිරීම ජනාධිපතිතුමාගේ නියෝගයක් මගින් කෙරෙන කාලයට දැන් රට පිවිස ඇත.

විධායකයේ යම් ක්‍රියාවක් නීතියට පටහැනිය යන හේතුව මත අතිරේකයට ලක්කිරීමේ හැකියාව වඩ වඩාත් අමාරුවන කාලයක් දැන් ළඟා වී ඇත. රට පුරාම කාගේත් පැමිණිල්ල වී ඇත්තේ නායකයක අපරාධ පැතිර යන බවත්, දූෂණය වැඩි වෙන බවත්, කම්කරු නීති නොතකා හැරෙන බවත් හා සියළුම ආකාරයේ නීති විරෝධී ක්‍රියා සිදුවෙන බවත් ය. නීතියේ සහනය පැතීමේ අභිලාෂය රට තුළින් ඉවත් වී යමින් පවතී. 'අපට ඉදිරි මාවතක් නැත' යන හැඟීම මානසික වශයෙන් කඩා වැටුණ ලාංකික සමාජය තුළ නිතර නිතර කෙරෙන මැසිවිල්ලක් බවට පත්වී ඇත. නීතිඥයන් මෙන්ම රටවැසියා තුළද මෙම පොදු හැඟීම මුල් බැස ගනිමින් පවතී.

මෙවැනි තත්වයකට ප්‍රතිඵලය වන්නේ සමාජයේ සෑම අංශක් පුරාම දූෂණය පැතිර යාමත් එම නිසා දූෂණයෙන් තොරව කිසියම් දෙයක් කර ගත නොහැකිය යන හැඟීම මුල් බැස ගැනීමත් ය. බලවත් දේශපාලනඥයන්ගේ හා ඔවුන්ගේ සහකාරයන්ගේ සහයෝගය නොමැතිව

කිසිවක් කරගත නොහැකි යන මතය රට තුළ මුල් බැස ඇත. එවැනි සහකාරයන් අතර, මහා අපරාධකාරයෝද වෙති. නොබෝද පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙකු හා ඔහුගේ බිරිඳ මහා දඬුල්ල වෙඩි තබා සාතනය කරන ලදී. මෙයට හේතුව වශයෙන් කියවෙන්නේ මෙම පොලිස් පරීක්ෂකවරයා මන්දව්‍ය ජාවාරම්කරුවන් ගැන තොරතුරු එලිකිරීමට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි බවය. මෙයට බාද පැමිණවීමට උවමනාවක් තිබුණා යැයි කියන ඉහල පෙළේ පොලිස් නිලධාරීන්ද මෙම මරණයට සම්බන්ධ බවට මරණකරුවන් පවුලේ සාමාජිකයන් හා නිතවතුන් වෝදනා කරති.

රටේ වර්ධනය වෙමින් පවතින නීතිය නොතකා හැරීමේ තත්වය ගැන ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම පසුගිය අවුරුදු දහය තුළ හැඩත නැවත අවධානය යොමුකොට ඇත. එම කාලය තුළදී තත්වය වඩ වඩාත් නරක අතර හැරී ඇත. එම තත්වය වෙනස්කර ගැනීමට ඉදිරිපත්වන්නා වූ බලවේගයන්ද රට තුළ පෙනෙන්නට නැත. එවැනි බලවේගයක් සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය නොවුවහොත් ලංකාව නීතිමය පදනමක් මත පාලනය වන්නා වූ රාජ්‍යයක් නොවන බවට පත්වනු ඇත.

නඩු පමාවීමේ ආදේශව

අපරාධ වැඩිවීම
 වින්දිතයන්ගේ අනාරක්ෂාව ඝාතන හා මරණ තර්ජනයන්ට ලක්වීම
 කාලය සහ මුදල් විනාශ වී යාම
 සාක්ෂිකරුවන්ගේ පසු බෑම
 අපරාධ වාර්තා නොකර අත්හැරීම
 රටේ සාමාන්‍ය ජනතාවට හිතිය ඉදිරියේ සම තැන් නොලැබීම
 මහජනතාව තුළ යුක්තිය සොයා යෑමේ උනන්දුව නැති වී යාම

මේ හැර...

යුක්තිය පසිඳීමේ පමාව රටේ සෑම සංස්ථාවක් කෙරෙහිම බලපායි. පමාව නිසා රජයේ සියළු සංස්ථා මෙන්ම පුද්ගලික ව්‍යාපාර තුළද ව්‍යාකූලත්වයක් වර්ධනය වේ. නිසි ලෙස නොවිසඳුණු ගැටළු වැඩිවෙන තරමට පවතින ආරවුල් ද වඩා උග්‍ර වේ. ජනතාව තුළ ඉතා දැඩි උද්‍යමනයක් පැතිර යයි.

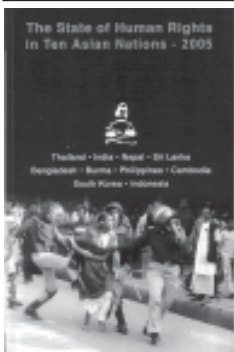
නඩු ඇසීම පමාවීමට හේතු.....

- නඩු ඇසීමේ ආලා හා විනිසුරුවරුන් ප්‍රමාණවත් නොවීම
- අපරාධ නඩු එකවර මුල සිට අගට අසා අවසන් කිරීමේ සම්ප්‍රදායක් නොමැති වීම
- හිඟයන් කල් ඉල්ලීම
- පොලීසිය විසින් කරනු ලබන ප්‍රමාද කිරීම්

නඩු ඇසීම ඉක්මන් කර ගැනීම සඳහා මහජන ව්‍යාපාරයක්.....

නඩු ඇසීම පමාවීමෙන් වැඩි පාඩු විඳින්නේ සාමාන්‍ය මහජනයා වන අතර ඉන් වාසි ලබන්නේ ධනයෙන් හා සමාජ තත්ත්වයෙන් උසස් උදවියයි. එම නිසා නඩු පමාවට එරෙහිව සාමාන්‍ය ජනයාගේ උද්ඝෝෂණයක් වන ආරම්භකල කල යුතු වේ.

ආසියානු රටවල් දහයක මානව හිමිකම් තත්ත්වය විමසීම

The State of Human Rights in Ten Asian Nations 2005

ඉහත සඳහන් කෘතිය මගින් 2005 වසර තුළදී ශ්‍රී ලංකාව නාසිලන්තය, ඉන්දියාව, නේපාලය, බංග්ලාදේශය, බුරුමය, පිලිපීනය, කාම්බෝජියාව, දකුණු කොරියාව හා ඉන්දුනීසියාව ඇතුළු ආසියානු රටවල් දහයක මානව හිමිකම් පිළිබඳ තත්ත්වය පිරික්සීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙම කෘතිය පළකරනු ලැබුවේ ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් දිනය යෙදී ඇති 2005 වසරේ දෙසැම්බර් 10 වන දින දී ය. මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් වඩා නිවු වන සමයක මෙම දේශයන් හි වාර්තාවන් මෙසේ සම්පිණ්ඩනය කර දැක්වීම මානව හිතකාමී ජනතාවට එම රටවල සැබෑ තත්ත්වය උරහා බැඳීමට කදිම අවස්ථාවක් ලබා දෙයි.

මෙම රටවල් දහය තුළ ක්‍රියාත්මක වන ආසියානු මානව හිමිකම් කොමසමට අනුබද්ධිත විවිධ ක්‍රියාකාරී සංවිධාන හරහා මෙම කෘතියේ සටහන්ව ඇති සිද්ධීන්, වාර්තාවන් හා විග්‍රහයන් සියල්ල යථාර්ථයට සමීප බව කිව යුතු ය.

ආසියානු මානව හිමිකම් කොමසම මෙසේ සෑම වර්ෂයකම මෙවන් වාර්තා පලකිරීමට බලාපොරොත්තු වන බව මෙම පොතෙහි සංඥාපනයේ

සටහන්ව ඇත. මෙසේ වාර්තා සැපයීමෙන් මානව හිමිකම් සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ වර්ධනයක් මෙන්ම බැඳීමට මෙන්ම ඇති වන උග්‍රතාවයන් ගැන සෙවිල්ලෙන් සිටීමට ද අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

මෙම රටවල් දහය ගැන වාර්තාව සැකසීමේ දී, මූලික චින්තනය ලෙස යොදාගෙන ඇත්තේ 1966 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් සම්මත කර ඇති 'සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික සම්මුතියේ' දෙවන වගන්තියයි.

02 වන වගන්තිය

01 මෙම සම්මුතියට ඇතුළත් ඒ ඒ රාජ්‍යය පාර්ශවකරුවන් මෙම සම්මුතියෙහි පිළිගැනෙන අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කිරීමටත්, වර්ගය, වර්ණය, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය, භාෂාව, ආගම, දේශපාලනය ආදී වෙනත් කවර හේදයක් හෝ ජාතික හෝ සමාජ සම්භවය දේපළ, උපත හෝ වෙනත් තත්ත්වයන් කෙරෙහි කිසිදු විශේෂයක් නොමැතිව සිය දේශ සීමාව ඇතුළත ද සිය අධිකරණ බල සීමාවට යටත්ව ද, සියළුම පුද්ගලයන්ට උරුම වන බවට වග බලා ගැනීමටත් පොරොන්දු වෙති.

02 පවත්නා ව්‍යවස්ථාව හෝ වෙනත් වැඩ පිලිවෙළවල් අනුව එවකටත් විධිවිධාන සැලසී නොමැති බවට, මෙම සම්මුතියට ඇතුළත් ඒ ඒ රාජ්‍ය පාර්ශවකරුවෝ මෙම සම්මුතියෙහි පිළිගනු ලබන එම අයිතිවාසිකම් ක්‍රියාත්මක කරනු සඳහා අවශ්‍ය ව්‍යවස්ථා ඇති කිරීමට හෝ වෙනත් අවශ්‍ය වැඩ පිලිවෙළවල් ඇති කිරීමට සිය ව්‍යවස්ථා පද්ධති හා මෙම සම්මුතියෙන් විධිවිධාන අනුව පියවර ගනු ලබන බවට පොරොන්දු වෙති.

03 මෙම සම්මුතියට ඇතුළත් ඒ ඒ රාජ්‍ය පාර්ශවකරුවෝ මෙහි පහත දැක්වෙන කරුණු ඉටු කිරීමට පොරොන්දු වෙති.

(අ) මෙහි පිළිගනු ලබන අයිතිවාසිකම් හෝ බහුවිධ නිදහස සම්පුර්ණයකු සම්බන්ධයෙන් කඩ කරනු ලැබුවේ නම්, එය රාජකාරී තත්ත්වයෙන් කටයුතු කරන පුද්ගලයන් විසින් සිදු කරනු ලැබුවේ වුවද, ඒ නොතකා ඒ සම්බන්ධයෙන් කාර්ය සාධක ප්‍රතිකර්ම යොදනු ලබන බවට වගබලා ගැනීම.

(ආ) එබඳු ප්‍රතිකර්මයක් ඉල්ලා සිටින කවර පුද්ගලයෙකුට වුවද නිසි අධිකරණ පරිපාලන හෝ ව්‍යවස්ථාපිත බලධාරීන් විසින් හෝ රාජ්‍යයේ නීති ක්‍රමය අනුව විධිවිධාන සැලසී තිබෙන පරිදි වෙනත් නිසි බලධාරියෙකු විසින් හෝ තීරණය කෙරෙන අයුරු ඒ පිළිබඳ ඔහු සතු අයිතිවාසිකම් ලැබෙන බවට වග බලා ගැනීම හා අධිකරණ ප්‍රතිකර්ම සැලසෙන ආකාරයේ කටයුතු වර්ධනය කිරීම.

(ඇ) එබඳු ප්‍රතිකර්ම ප්‍රදානය කරනු ලැබූ කළ, නිසි බලධාරීන් විසින් ඒවා ක්‍රියාවේහි යොදවන බවට වග බලා ගැනීම.

සමහර රටවල් මෙම සම්මුතිය හා වෙනත් ප්‍රඥප්තීන් අත්සන් කර අනුමත කර තිබීම යහපත් වර්ධනයකි. එහෙත් ඊට අත්සන් කළ පමණින් ම මානව හිමිකම් ඉටුවීමේ වර්ධනයක් ඇතිවී තිබේ යැයි කිව නොහැක. මෙවන් තත්ත්වයක් උදාවී ඇත්තේ ඇයි ද යන්න විමසීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ, මානව හිමිකම් ප්‍රඥප්තීන්වලට අනුකූලතාවය දැක්වීමේ වගකීම පැවරෙන්නේ රාජ්‍ය පාර්ශවයට යන්නයි. රාජ්‍ය පාර්ශවය එය නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට උනන්දු නොවීමත් ඉහත සඳහන් කළ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියේ අංක 02 වගන්තියට අනුකූලව කටයුතු නොකිරීමත් ය. මෙම වාර්තාවලින් පැහැදිලි වන්නේ ද රාජ්‍ය පාර්ශවයට නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති නොහැකියාව නිසා ම ඒ ඒ රටවල නීතියේ ආධිපත්‍යය බිඳ වැටීම ද මෙම වාර්තාවලින් විද්‍යාමාන වන බවය.

මෙම කෘතියේ හැඳින්වීමට දී ඇති මාතෘකාව වන්නේ "නීතියේ ආධිපත්‍යය නොමැතිවීමට මානව හිමිකම් සක්‍රීයව පවත්වා ගැනීමේ පරස්පරය විසඳා ගත යුත්තේ කෙසේද" යන්න යි. ගෝලීය සමාජය විසින් නීතියේ ආධිපත්‍යය නොමැතිව මානව හිමිකම් කෙසේ සුරැකිය හැකි ද යන විෂය සාප්‍රච්ඡාදිත භාජනය නොවීම නිසා මානව හිමිකම් සුරැකීමට දරා ඇති උත්සාහයන්හි ප්‍රතිඵල අවම වී ඇති බව පෙනී යයි. නීතියේ ආධිපත්‍යය බිඳ වැටී ඇති නිසාම එහි බලපෑම ජනතාවට අනිසි ආකාරයෙන් සිදුවීම දක්නට ලැබේ. ජන ජීවිතය අඩාල වීම සිදුවීම වැළැක්වීමේ වගකීම රාජ්‍ය පාර්ශවය වෙත පැවරේයි. ආසියානු මානව හිමිකම් කොමසමේ නිර්දේශයෙන් මානව හිමිකම් දිනය වෙනුවෙන් තම සහායයන් වෙත යැවූ පණිවුඩය මුල් කරගෙන මෙම රටවල් දහයේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ යථාර්ථයන් සවිස්තරව දක්වා ඇත.

ලෝක ජනගහනයෙන් හරි අඩක් වන ආසියානු ජනතාවගේ බහුතරය දිව්‍ය ගෙවන්නේ මානව හිමිකම් කඩවීම් ඉදිරියේ ය. බොහෝ ආසියානු රටවල නීතියේ ආධිපත්‍යය ක්‍රියාත්මක වීමක් සිදු නොවේ. මානව අයිතීන් ක්‍රියාත්මක වීමට හම් නීතියේ ආධිපත්‍යය පැවතීම ද ඉතා වැදගත් කරුණකි. මෙය මානව හිමිකම් සුරැකීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය ඇතත්, විවිධ ආයතන මෙන්ම පුද්ගලයන් දැඩි උත්සාහයක යෙදුනත් මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් නතරවීමක් දක්නට නොලැබෙයි.

බුරුමය, නේපාලය හා කාම්බෝජය වැනි රටවල ජනතාවගේ අයිතීන් තනවුරු කිරීමට හැකියාව නොලැබී ඇත. එසේම දේශපාලන වාතාවරණය ඉදිරියේ, මානව හිමිකම් සුරැකීමේ ආයතනයන් මගින් හිමිකම් ඇති කිරීමට ශක්තියක් බලයක් හැකි තරම් ය. එසේම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මත මානව අයිතීන් සංකල්පනා පොදුවේ මෙම රාජ්‍යයන් භාවිතා වුවත් මූලික ආයතන තුනෙහිත් නොසැලකිල්ලක් දක්නට ඇත. එසේම, මෙම රටවලට වගකීමක් ගැන කිසිම සිතුවිල්ලක් හැකි තරම් ය. මෙම රටවල මූලික ව්‍යුහයන් පවතී ද යන්න පවා ප්‍රශ්නයකි. එම නිසා, ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවගේ මග පෙන්වීම හා බලකිරීම මත ඉදිරියට යා හැකි වනු ඇත. කාම්බෝජියාව තුළ ගෙවී ගිය දශකය පුරා විවිධ උත්සාහයන් දරා ඇතිමුත්, එහි ඇති අභ්‍යන්තර විසංවාදයන් නිසා ලබා ඇත්තේ, ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක ජයග්‍රහණයන්ය. බුරුමයේ හා නේපාලයේ දක්නට ඇත්තේ ද එවැනිම තත්ත්වයකි.

ඉන්දියාව හා චීනය ලෝකයේ වැඩියෙන්ම ජනතාව වැඩ වසන රටවල් දෙකකි. එම රටවල් දෙකේ ඉතිහාසය හා දේශපාලන ව්‍යුහයන් අතර වෙනසක් ඇතත්, ජනතාවගේ අයිතීන් උල්ලංඝනය වන්නේ, අධිකරණ ක්‍රමයේ පවතින උග්‍රතාවයන් නිසා ය. ඉන්දියාවේ දීර්ඝ කාලීනව නීතියේ හා ව්‍යවස්ථාමය වර්ධනයක් දක්නට ඇතත්, පොලිස් ක්‍රමයේ හා අධිකරණ පද්ධතියේ ඇති හඩු පමාව නිසා සාධාරණත්වය ඉටුවීමේ හිඬයක් පවතී. හඩු පමාව නිසා අසාධාරණය රජ කරයි. ඉන්දියාවේ යුක්තිය පසිඳවීමේ දී සිදුවන පමාව ගැන ලෝක වාර්තාවක් තබා ඇතැයි කීම සත්‍යය කරුණක් බව අවිවාදයෙන් පිළිගත හැකි ය. ඉන්දියාවේ පොලිස් ක්‍රමය තුළ වධහිංසා ඉතා දරුණු ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙයි. අධිකරණයේ සිදුවන දූෂිත තත්ත්වය ඉහලතා ගොස් ඇති බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරුණකි. කුලවාදය කරන කොටගෙන 'දලින්වරුන්' හා වෙනත් කුලභීතයන් විදින්නාවූ වධහිංසාව කියා නිමක් හැකි තරම් ය. එසේම සුළුතර කොටස්වන ආදිවාසී ජනතාව ද මුස්ලිම් ජාතීන් ද, කිතුනුවන් ද, සික්වරුන් ද එක සමානව නොසැලකීම දක්නට ලැබේ.

විනයේ යුක්තියට එරෙහිව සිදුවන දේ ඉන්ද්‍රියාවට වඩා වෙනස් ස්වරූපයක් ගනියි. යුක්තිගරුක නීති පද්ධතියක් සැකසීම දශක කාල පරිච්ඡේදයක් පුරා විනයේ යම් වර්ධනයක් දක්නට ඇතත්, එයින් සැහිමකට පත් විය නොහැක. නීති පද්ධතිය නිසි අයුරින් ක්‍රියාත්මක නොවී සමාජය තුළ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් ඉදිරියේ සහන සැලසීම වලට ව්‍යුහයන් ක්‍රියාත්මක නොවීම නිසා, ජනතාව අසරණ තත්ත්වයට පත්වී ඇත. එසේම විනයේ පවතින දේශපාලන තත්ත්වය අනුව රාජ්‍ය ආයතන හා අධිකරණ බලතල වෙන්වීමක් ද නොමැත. අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වයක් ගැන කතා කළ නොහැක. මෙම පරස්පරය අනාගතයේ විසඳා ගත යුතු කරුණකි. එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසාවන් පිළිබඳ වාර්තාකරු මැන්ප්‍රයි නොවාක් විනයේ නිරීක්ෂණ සංචාරයක යෙදෙමින් ඉහත සඳහන් පරස්පරයන් ගැන තම වාර්තාවේ දක්වා තිබේ.

එම වාර්තාකරු සොයාගත් දත්තයන්ට අනුව, වධහිංසාව ඉතා පුළුල්ව පවතියි. එය තවදුරටත් දේශපාලන හේතූන් මත නොවුවත් එරෙහිව පවතින විවිධ ආයතන වන පොලීසිය හා එයට සම්බන්ධ ආයතන මෙන්ම සිරගෙවල් හා පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථාන පවත්වාගෙන යන්නේ සාමාන්‍ය නීති ව්‍යුහයන්ට පරිබාහිරව යි. එම නිසා, ඉහත සඳහන් ආයතන මගින් වධහිංසාව හා මානව අයිතීන් උල්ලංඝනයන් පවතින බව ඉතා පැහැදිලිව පෙන්වා දෙයි. තවද විනයේ පවතින එම පරස්පරයන් මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සුවකර ගත නොහැක. මරණීය දණ්ඩනය හරහා විද්‍යාමාන වන්නේ, පවතින ගැටළු වලට සාධනීය ආකාරයෙන් පිළිතුරු සැපයීමේ නොහැකියාවයි. අවශ්‍ය වන්නේ රාජ්‍ය තන්ත්‍රය සමාජය තුළ ශක්තිමත් ආයතන පද්ධතියක් ස්ථිර වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම යි.

බංග්ලාදේශය, පකිස්ථානය, ශ්‍රී ලංකාව, පිලිපීනය, තායිලන්තය, ඉංදුනීසියාව හා මැලේසියාවේ ද නීතියේ ආධිපත්‍ය අක්‍රීය තත්ත්වයක පවතියි. පොලීසි ක්‍රියාකාරී ව්‍යුහය අන්තෝමනිකව පැවතීමත්, අධිකරණ ව්‍යුහය තුළ යුක්තිය සඳහා සහන සැලසීමට නිසි පද්ධතියක් නොමැතිවීම ද ජනතාවට විදින්නට තිබෙන විශාල බාධාවන් නිසා ද විශේෂයෙන් දුගී ජනතාවට නීතියේ සරණ නොලබා දීවී ගෙවන්න සිදුවී ඇත. එසේම නඩු පමාව නිසා අයිතීන් ක්‍රියාත්මක නොවන විට පැමිණිලි කළ විට රාජ්‍ය තන්ත්‍රය හරහා යුක්තිය ඉටුනොවීමත් දුගී ජනතාව පීඩනයට පත්වීම වැලැක්විය නොහැක. යුක්තිය සොයා යන ජනතාවට නීති සම්ප්‍රදායන් නොමැති වීම නිසාත්, සමහරවිට නීතිඥයින්ගේ සහාය නොලැබීම දක්නට ලැබෙන සෘණ තත්ත්වයකි. සිවිල් හා දේශපාලන අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය

පිලිගෙන ඇතත්, එසේම වධහිංසාව හා අනිකුත් කෲර අමානුෂික හෝ නින්දිත සැලකීමේ ප්‍රඥාප්තියට අනුමැතිය ලබාදන්නන් ජනතාවට වෙනස්කම් කිරීම හමාර වී නොමැත. බෙහෙවින් මෙම සම්මුතීන් හා ප්‍රඥාප්තීන් වල නිර්දේශ නොසැලකීම නිසා සිදුවන්නේ ජනතාවට අවැඩකි.

සිංගප්පූරුවේ සිදුවන මානව අයිතීන් වෙනස් ස්වරූපයක් ගනියි. එහි පුද්ගල අයිතීන් රැකගෙන දිවි ගෙවීමේ වාතාවරණයක් නොමැති තරම් ය. රාජ්‍ය පාලන පක්ෂය රාජ්‍ය තන්ත්‍රය හා සමාන වන අතර, රැස්වීමේ, අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතීන් වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වීම හෝ කතාකිරීම කෙසේවත් කළ නොහැකි තරම් ය. අයිතීන් ප්‍රතික්ෂේපවීම නිසා ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන් හා ප්‍රඥාප්තීන් වෙත ඇති හිමිකම් ගැන කතා කිරීම කිසිදු අවස්ථාවක් නොලැබෙනු ඇත. දේශපාලන මතවාදය තුළ ද අයිතීන් ගැන කිසිදු සම්භාෂනයක් නැත.

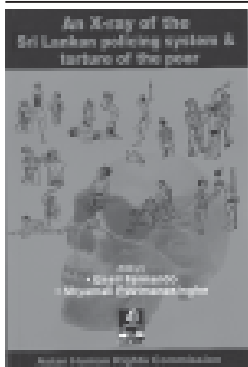
මෙවන් පසුතලයක් යටතේ ආසියානු මානව හිමිකම් කොමසමේ ආසියානු ජනතාව අපේක්ෂා කරන්නේ, මානව හිමිකම් සුරැකීමේ ප්‍රවණතාවය දිගින් දිගටම පවත්වා ගැනීමට නම් නීතියේ ආධිපත්‍යය පවත්වා ගැනීමට ඉදිරිපත් විය යුතු බව යි. මෙය ප්‍රායෝගිකව ඉටුකිරීමට කැපවීමට සාකච්ඡාවට සම්බන්ධ වීමට ආයාචනා කරයි. මෙම කරුණු නිසා සමස්ත ආසියාවටම බද්ධ විය හැකි වන ආකාරයෙන් නීතියේ ආධිපත්‍ය සඳහා ආසියානු ප්‍රඥාප්තියක් සැකසීමට උත්සහ කරයි.

මෙහි ඇති රටවල් දහයේ වාර්තාව කියවීමේ දී පොදු කරුණු ඇති බව පෙනියි. එසේම ඒ රටවලට ආවේනික වන කරුණු ද ඇති බව පැහැදිලි ය.

තවද එම පොතේ ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ දක්වා ඇති පිටු 89 සිට 112 දක්වා ඇති කොටස සිංහල බසට පරිවර්තනය කර බෙදා හරින්නේ නම්, පොදුවේ ජනතාව අතර සාකච්ඡාවට භාජනය කළ හැකි වනු ඇතැයි මා විශ්වාස කරමි. එසේම මෙම වාර්තාවට අදාල වන කරුණු සම්බන්ධයෙන් 2006 තුළ සිදුවන උල්ලංඝනයන් ගැන අවිදිව සිටීමත් එම උල්ලංඝනයන් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා එකතු කිරීමෙන් ද එම කඩවීම් අවම කර ගැනීමට අවස්ථාව උදාවෙනු ඇත.

- ගරු රිච් ෂෙල්ටන් ප්‍රනාන්දු පියතුමා

ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ක්‍රමය සහ දුප්පතුන් වධහිංසාවට ලක්කිරීම ගැන එක්සත් ජාතික වාර්තාවක්

An X-ray of the Sri Lankan policing system & torture of the poor

මැසින් ප්‍රකාශන හා නිකුත් කිරීමේ කමිටුවේ සාමාජිකයන්ගේ සාක්ෂිපතක් මගින් සකස් කළ වාර්තාවක්

2005 ඔක්තෝබර් මාසයේ, හොංකොංහි දී දොරටු වැසියන් මෙම කෘතිය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ව්‍යුහයේ අභ්‍යන්තරය විමසීමට ලක්කර තිබේ. මෙම කෘතිය සම්පාදනය වී ඇත්තේ, එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසා කමිටුවේ සැසිවාරයේ තුන්වන විකල්ප වාර්තාවක් වශයෙනි. පිහිටා ගී වධහිංසාවට එරෙහි ප්‍රඥප්තිය සම්බන්ධයෙන් දෙවන ශ්‍රී ලංකා රජයේ වාර්තාව ගැන කරුණු විමසීම 2005 නොවැම්බර් මාසයේ දී පැවැත්වීමට නියමිතව තිබුණි. එම විමසීමට රජය ඉදිරිපත් කළ වාර්තාවට විකල්පයක් වශයෙන් මෙම කෘතියේ වධහිංසාව පිළිබඳව විස්තර හා ඓතිහාසික හේතු මෙන්ම, ඇමිලිපිටියේ හා බිඳුණු වැව සානනයන් ගැන, හඬු ප්‍රමාදය, අධිකරණයේ සිදුවන දේ හා 1978 ව්‍යවස්ථාවේ ඇති හිඬැස් පෙන්වා දී ඇත්තේ, මෙය ශ්‍රී ලංකාව තුළ සම්භාෂණයට ලක්විය යුතු නිකුත්කිරීමක් වශයෙනි.

මෙම කෘතිය විශේෂයෙන් පොලිසියෙන් සිදුවන වධහිංසාවන් හා අක්‍රමිකතාවයන් සාප්‍රච දක්වා ඇත්තේ ඒවා නතර කිරීමේ වේගතාවයන් හා ඒවා සිදුකරන අය වධහිංසාව පහත යටතේ හඬු පවරා අධිකරණය වෙත

යොමු කරවීම සඳහා ය. සාමාන්‍ය රෝගයකට හෙදකම් කිරීමට වෛද්‍ය වාර්තාවක් මගින් රෝග නිධානයක් සෙවීමෙන් ප්‍රතිකාර කළ හැකි ය. එසේම මෙම කෘතිය මගින් සිදු කරන්නේ ද ශ්‍රී ලංකා සමාජය තුළ තිබියේ මුර බල්ලන් වශයෙන් කටයුතු කරන පොලිසියේ පවතින රෝගී තත්ත්වය විමර්ශනය කර, එයට හේතු වන රෝග නිධාන සෙවීමේ කාර්යයයි.

නවද පොලිසියේ ව්‍යුහය අකාරණය වී ඇති බව නොරහසකි. එම නිසා එම තත්වය උද්ගත වීමට මූලික වන කාරණා ගැන විමර්ශනය කරන්නටත් මෙහි කරුණු ඉදිරිපත් කර විවිධ ලේඛකයන් උත්සාහ දරා ඇත.

මෙම කෘතිය ජනාධිපතිවරණ සමයේ නිකුත් වීම අනුමුදෙයක් වුවත් ජනාධිපති තරගයට ඉදිරිපත් වූ අපේක්ෂකයන් මෙහි සටහන්ව ඇති කරුණු ගැනුමින් විමර්ශනය කර ඇත් ද යන්න ගැටළුවකි.

මෙම කෘතියේ සටහන්ව ඇති කරුණු විමර්ශනය කිරීමේ දී එළිදැරවී වන්නේ කුමක් ද? අපරාධ පරීක්ෂණයේ යෙදෙන පොලිස් නිලධාරීන් පොලිස් පරීක්ෂණ ආරම්භ කරන්නේ වධහිංසාවෙන් බවයි. අපරාධවල සුලු මුල සොයා ගැනීමටත්, සත්‍යය එළිපෙහෙලි කරගැනීමටත් පොලිසිය යොදාගෙන ඇත්තේ හිංසනයේ මාර්ගයයි. බොහෝ දෙනෙකුගේ මතය වන්නේ පහර හොඳි ඇත්ත එළිකරගන්නට නොහැකි බවයි. 'පහර දුන් විට පමණකි ඇත්ත කතා කරන්නේ' යන මතයේ සිට බොහෝ නිලධාරීන් කටයුතු කරන බව පෙනී යන කරුණකි. වධහිංසාව මගින් ලබා ගන්නා තොරතුරු නීතිය ඉදිරියේ කෙසේවත් වලංගු වන්නේ නැත. ඒ බව දැන දැනත් එම නිලධාරීන් එසේ කටයුතු කිරීම අභාග්‍යසම්පන්න ය.

වධහිංසාවට පමුණුවන රටාව ගැන කරුණු විමසීමේ දී පෙනී යන කරුණක් නම් ටයි, කඩා, කලිසම් පැළඳ යන අයට මෙන්ම ඉංග්‍රීසි බසින් කථා කරන ධනවතුන්ට පහර ගැසීමට පොලිසියේ නිලධාරීන් ඉදිරිපත් නොවන බවයි. එසේම, දරුණු අපරාධවලට සම්බන්ධ යයි සැක කරන අයට අත තැබීමේ දී ඔවුන් ඉතා කල්පනාකාරීව හැසිරෙන බව ද තතු දැන් අය පවසති. මේ අනුව බලන විට වධහිංසාව සිදු කරන රටාව ගැන පරීක්ෂණ කරන විට පෙනී යන්නේ, උග්‍ර හා අසරණ අයට වධහිංසා පැමිණවීමට පොලිසියේ නිලධාරීන් පැකිලෙන්නේ නොමැති බවයි.

අන් අවස්ථාවලදී වධහිංසා පමුණුවන්නේ බලය ආධිපත්‍යය පෙන්වීමට බව ද පැහැදිලි වෙයි. බලය අසුතු ආකාරයෙන් භාවිතා කිරීමක් වශයෙන් ද එය දිස් වෙයි. බෙහෙවින් සම්මතයට පිටපා සමත් විවිධාකාරයෙන්

වධිතියා කිරීමෙන් ලබන ප්‍රතිඵලය කුමක් ද යන්න මෙහිදී ප්‍රශ්න කළ හැක.

තවත් පැත්තකින් අපරාධ විසඳීම සඳහා යැයි පෙන්වමින් කිරීමට අතිරේකයින් අල්ලාගෙන බිය ගන්වමින් වධහිංසා පමුණුවමින් කටයුතු කර ගැනීමත්, ඉන් අනතුරුව බොරු හඬ පැවරීම හා බොරු සාක්ෂි ගොතමින් නැති වැරදි හුවා දක්වමින් හඬ දැමීම ද දැන් බහුලව සිදු වේ. පොලීසියේ මනාපයට එරෙහිව කටයුතු කරන අයට මෙම ආපදාවට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇත. එමෙන්ම මෙසේ අපරාධවලට එරෙහිව කටයුතු කරන බව පෙන්වමින් ඉහළ නිලධාරීන්ගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වෙමින් උසස් වීම් ලබා ගැනීමට ද වධහිංසාව ආශ්‍රිත කර ගන්නා අවස්ථාවන් එමට ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ අපරාධ නඩුවලින් සාර්ථකව අවසන් වන්නේ 4% ක් බව වාර්තා වේ. වධහිංසා පැමිණවීමෙන්, ඉටුකරන අපරාධ පරීක්ෂණවලින් මෙහි තත්ත්වයේ වෙනසක් ඇති වෙයි ද යන්න ගැටළුවකි.

පොලීස් සේවාව ජාතික කර්තව්‍යයක් වශයෙන් ඉටු කළ යුතු බව පුන පුනා කීම අවශ්‍ය නොවේ. එහි සියළු කාරණාවල දී විෂමාවාරයන්ගෙන් සිදුවන ප්‍රතිඵලය කුමක් ද? එමගින් ඇතිවන්නේ සමාජයේ අස්ථාවරතාවයක් නොවේ ද? මෙම කරුණා අරභයා හොංකොං හි පිහිටා ඇති ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ කිමි සු ආ මය අස්ගිරි පාර්ශවයේ මහත්‍යක ගිමිපාණන් හා අග්‍රවිනිශ්චයකරු වෙත ලියන විවෘත ලිපියකින් අපරාධ පාලනය කිරීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි. එම ලිපිය මෙම කෘතියේ මුල් පරිච්ඡේදය වශයෙන් දක්වා ඇත. එසේම හිටපු ඇමති කදිරිනාමර්ගේ ඝාතනයෙන් පෙන්වමින් කරන්නේ ද, පොලීසියේ ඇති අර්බුදයයි. වධහිංසාවට පාත්‍රවූ වින්දිතයින්ගේ ජීවිතයන් සමඟ කළ සාකච්ඡාවකින් එළිදරව් වන්නේ වධහිංසාව සිදුවන්නේ, දුගී අසරණ ජනතාවට පමණක් බවයි.

විවිධ පරිච්ඡේද හරහා පොලීසියේ කටයුතු විමර්ශනයට භාජනය කරමින්, සමාජ පාලනයක් සිදුකරන අන්දම විග්‍රහයට ලක් කරයි. අතීතයේ 18 වන සියවසේ සිදුවූ අපරාධයන් හා දඩුවම් දීමේ දී මානව විරෝධී ස්වරූපයන් දක්නට ඇත. ඉතිහාසය පුරාම මෙය සිදුවී ඇති බව පෙන්වා දීමට එම ලිපියේ කතුවරයා උත්සාහ දරා තිබේ.

නඩු පැවරීමේ ක්‍රමයේ ඇති දෝෂයන් ද පෙන්වා දීමට මැලි වි නොමැත. නඩු පැවරීමේ දී සමහර දේශයන්හි කටයුතු ක්‍රියාත්මක වන අන්දමට ස්වාධීන ආයතනයක් ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට නොමැත. අප රටේ ක්‍රියාත්මක

වන ක්‍රමය අනුව නඩු පැවරීමට පොලීසියේ සහාය පූර්ණ වශයෙන්ම පැතිම අඩුපාඩුවක් බව ඉතා පැහැදිලි ය. අපරාධ පරීක්ෂා කරන අයම නඩු පැවරීමට යෑමෙන් විවිධ දූෂිත තත්වයන් හටගෙන ඇති බව ඒ බව දන්නා සෑම දෙනාගේම මතය වී තිබේ. එක්තරා සුළු කාල පරාසයක් තුළ මෙම ක්‍රමය පැවතියත් එය දිගින් දිගටම නොපැවතීම වඩා දූෂිත ස්වභාවය වඩා ඉස්මතු වීමට අවස්ථාවක් වී ඇත.

එසේම හදිසි නීතිය ක්‍රියාත්මක වීමද පොලීස් ක්‍රියාකාරීත්වයේ වධහිංසාව පැවතීමට සහායක් වූ බව නොරහසකි. හදිසි නීතිය යටතේ අසීමිත බලතල පොලීසියට ලැබීමෙන් මෙම විෂමාවාරයන් දිගින් දිගටම පවත්වා ගැනීමට අවස්ථාව උදා විය. සාක්ෂිකරුවන් ට ආරක්ෂාව නොලැබියමේ ආදිනව ද මෙම කෘතියෙන් මැනවින් පෙන්වා දෙන්නේ උදාහරණ ද ඇතුළත් ය.

පොලීසියේ ක්‍රමය ගැන කරුණු දක්වා ඇති කෘතිය, ලිපි සියල්ලම නොමැති වුවත් සමහර ඒවා පරිවර්තනය කරන්නේ නම් සිංහල පාඨකයාට බෙහෙවින් ප්‍රයෝජන වනු ඇතැයි අපගේ හැඟීමයි.

- රිච් ෂෙල්ටන් ප්‍රනාන්දු පියතුමා

17 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳව නීතිඥ ආර්. එස්. චිරිච්චන්ද්‍ර මහතා බැසිල් ප්‍රනාන්දු මහතා සමඟ කළ සාකච්චාව

ප්‍රශ්නය : ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය පිළිබඳ දැන් ඇති වි ඇති ගැටළුව කුමක්ද?

පිළිතුර : ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනයෙන් රටේ නිදහස් පරිපාලනයට වැදගත් වන ඉතා ප්‍රබල ආයතන ගණනාවක් පත්කිරීම, උසස් කිරීම, මාරු කිරීම හා විනය ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ කටයුතු භාරව ක්‍රියාකිරීම සඳහා කොමිෂන් සභා ගණනාවක් ඇති කිරීමට යෝජනා කර තිබේ. එමෙන්ම මෙම කොමිෂන් සභාවන්ට දේශපාලන බලපෑම්වලට යටත් නොවී සහ විධායකයේ අභිමතයෙන් තොරව සුදුසු පුද්ගලයන් තෝරා පත්කිරීමේ සහ ඉතාමත් වැදගත් නිල වලට පත්කිරීම සිදුකිරීමේ කාර්යය ව්‍යවස්ථාදායක සභාව මත පවරා ඇත. මෙම ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ සාමාජිකයන් රටේ පිළිගත් බුද්ධිමතුන් සහ විශ්වාසය දියාගත් අය විය යුතු බව මෙහි සඳහන් වෙයි. මේ අය පත් කිරීමේ කාර්යය දෙයාකාරයකට සිද්ධ වෙත අතර, කොටසක් නිල වශයෙන් ද අනෙක් කොටස අගමැති, විපක්ෂ නායක, කථානායක ආදී වශයෙන්, පුද්ගලයන් පස්දෙනෙක් අගමැති හා විපක්ෂ නායක එකඟ වී නම් කළ යුතු වෙයි. එමෙන්ම තවත් එක් අයෙක් සුළු පක්ෂ මගින් ද පත් කළ යුතු වෙයි. මේ අනුව දහදෙනෙක් මෙම ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට ඇතුළත් විය යුතු බව සඳහන් වේ. දැනට පවතින ප්‍රශ්නය නම් 2005 මාර්තු මාසයෙන් පසු අළුත් ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ සාමාජිකයන් පත් කිරීම පැහැර හැරීම නිසා එම සභාවට අදාළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාත්මක කිරීමට වගකිවයුත්තන් පියවර නොගැනීම තුළින් එහි රාජකාරී කිරීමට නොහැකි තත්වයක් උදාවී තිබීමයි. මෙම පත්කිරීම 2005 දී කළ යුතු වුවත්, එය මේ දක්වා කෙරී නැත. මේ නිසා 2005 මාර්තු මාසයෙන් පසු වෙනත් කොමිෂන් සභාවල කොමසාරිස් වරුන්ගේ කාලය අවසන් වීමෙන් පසු ඔවුන්

පත් කිරීම සඳහා නිල බලයක් ඇති සභාවක් පැවැති නැත. එම නිසා මෙම සභාවලට සාමාජිකයන් පත් කිරීම ඇණ හිට තිබේ. ඒ ඇණ හිටීම නැති කළහැකි එකම ක්‍රමය වන්නේ ව්‍යවස්ථාදායක සභාව ඇති කිරීම මගින් පමණි. නමුත්, මේ වනතුරු මෙම ව්‍යවස්ථාදායක සභාව පත් කර නැත. එම නිසා දැනට ඇතිවී තිබෙන ගැටළුවේ දෙපැත්තක් තිබේ. පළමුවැන්න නම් ව්‍යවස්ථාදායක සභාව පත් කිරීමයි. එහි අනෙක් පැත්ත නම් ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ අනුමැතියක් නොමැතිව ව්‍යවස්ථාදායක සභාව විසින් තෝරාගැනීමේ කරනු ලැබීමක් නොමැතිව ජනාධිපතිතුමා විසින් සමහර කොමිෂන් සභා පත් කිරීමට පටන් ගෙන තිබීමයි. ඒවා නම්, රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාව, පොලිස් කොමිෂන් සභාව සහ ඊයේ පෙරේදා පත් කරන ලද මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව යන තුනයි. මෙය ව්‍යවස්ථා විරෝධී බවත් මෙය කිරීමේ බලය ජනාධිපතිතුමාට නොමැති බවත්, නීති වේදීන් විසින් පෙන්වා දී ඇති අතර, නීති විරෝධීව ජනාධිපතිතුමා විසින් එසේ කිරීම පිළිබඳ විශාල විවාදයක් දැන් රටතුල පැන නැඟී තිබේ.

ප්‍රශ්නය : මෙම 17 වන සංශෝධනය පිළිබඳ මේ ඇති වි තිබෙන ගැටළුව එතරම් වැදගත් ප්‍රශ්නයක්ද?

පිළිතුර : ඔව්, එය ඉතාම වැදගත් ප්‍රශ්නයක්. එපමණක් නොව එය රටේ රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ ඉතා ඉහළ ගණයේ ප්‍රශ්නයක් ද වෙතවා. මීට හේතුව වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව රටක ඉහළම නීතිය වීමයි. අනෙක් විවිධ නීති ව්‍යවස්ථාවට පහළින් පවතී. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් පාලනය වන්නේ නීති පදනම් කරගෙනයි. මනුෂ්‍ය ශරීරය නගර පද්ධතියක් පසුබිම් කරගෙන පවතිනවා මෙන්, රාජ්‍යයක් පවතින්නේ නීතිමය ව්‍යුහයක් තුළයි. මෙම නීතිමය ව්‍යුහය පසුකාලීනව ප්‍රබල වූයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළයි. එම නිසා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අදාළ පත්වීම් නිසි ආකාරයෙන් නොකෙරෙනවා නම්, සමස්ථ රාජ්‍ය තන්ත්‍රයම විනාශකාරී පරිවර්තනයකට යොමු වී ඉන් රටතුල විශාල ගැටළු මතු කරයි. රජයක් ක්‍රියාත්මක වන්නේ එහි පවතින

දෙපාර්තමේන්තු හා වෙනත් ආයතන මතයි. රජය මෙහෙය වන ජනාධිපති, අගමැති හා කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් කරනු ලබන්නේ මෙම දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන පදනම් කරගෙන ඇති මහා ව්‍යුහය මෙහෙයවීමේ කටයුත්ත පමණි. මෙම මහා ව්‍යුහය මෙහෙය වන්නේ එය පදනම් වන නීති මත සිටියි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය වූ විට නීතිය ඉහළම මට්ටමින් උල්ලංඝනය වන නිසා මෙම ආයතන හා දෙපාර්තමේන්තු විනාශ මුඛයට ගමන් කරයි. එය රට පුරා පැතිර ගිය ඉතා බරපතල ගැටළුවක් බවට පත් වේ. එය පාලනය අත්හිට වන්නා වූ, නොවිසඳිය හැකි ගැටළු ඇති කරන්නා වූ මහා ගැටළුවක් බවට පත්විය හැක. මේ මහා ගැටළුව පිටුපස ඇති තවත් එවැනිම මහා ගැටළුවක් වන්නේ රට තුළ නීතිමය පාලනයක් ගෙනයාමේ ප්‍රශ්නයයි. මෙම නීතිමය පාලනය රටේ දෙපාර්තමේන්තු තුළ හා ආයතන තුළ පැවතිය යුතු වෙයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නොතකා හැරීමේ සමඟම මෙම කටයුත්තේ විශාල කඩා වැටීමක් වන අතර එය රටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම විශාල ලෙස නීතියේ කඩා වැටීමකට තුඩු දෙනු ඇත. එම නීතියේ කඩා වැටීමත් එම නිසා රටේ ඇති වන අස්ථාවර භාවයත්, එම අස්ථාවර භාවය පදනම් කරගෙන ඇතිවන වෙනත් ගැටළුත්, එනම් අපරාධ වැඩිවීම, රජයේ ආයතන වලින් සේවා ලබා ගැනීමට මහජනයාට නොහැකි වීම, රට පුරා විශාල වශයෙන් ඇති වන්නා වූ කලකිරීම, එම නිසා රට අතහැර යාමට හා වෙනත් ආකාරයේ ඉවත් වීමකට බුද්ධිමතුන් පෙළඹීම, බුද්ධිමතුන් එසේ පෙළඹී විසිර යාමත් සමඟ රජයේ ප්‍රධාන ආයතන පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය වන්නා වූ බුද්ධිමය පදනම හැකි වී යාම, පොලීසිය පිළිබඳ විශ්වාසය ජනතාව තුළින් තුරන් වී යාම හා පොලීසිය හා අපරාධ කණ්ඩායම් අතර ඇති වන්නා වූ සම්බන්ධතා ආදී බොහෝ දේ 17 වන සංශෝධනය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයට සම්බන්ධ වී පවතී. එනම් රටක් පාලනය කරගෙන යාමට බාධා වන්නා වූ ප්‍රමාණයට මහා ප්‍රශ්නයක් බවට 17 වන සංශෝධනයට සම්බන්ධ ප්‍රශ්නය පත් වී තිබේ.

ප්‍රශ්නය : ශ්‍රී ලංකා ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය ඇති වූයේ කෙසේද?

පිළිතුර : මේ සංශෝධනය ඇති වූයේ 2001 වර්ෂයේදීයි. මේ වන විට ලංකාවේ දැනට පවතින විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය ඇති වී අවුරුදු 22 ක පමණ කාලයක් ගත වී තිබේ. මේ ක්‍රමය ඇති කරන ලද්දේ, 1978 දී ඇති කළ අලුත් ව්‍යවස්ථාව මගිනි. මේ මගින් සියලුම ප්‍රධාන බලතල විධායක ජනාධිපතිවරයෙකු වෙත යොමු කර තිබුණු අතර මෙම විධායක ජනාධිපතිතුමා පාර්ලිමේන්තුවට හෝ උසාවියකට වගකීමට බැඳී ඉන්නා අයෙක් නොවේ. ඊට හේතුව එයට බැඳීමට ඇති නීතිමය වගකීමෙන් ව්‍යවස්ථාව තුළින් ඔහු මුදාහැර තිබීමයි. ඔහුට මුක්තියක් සැලසෙනවා. කිසිම අධිකරණයක් ඉදිරියට කැඳවීමට බැර තත්වයක් ඇතිබවට අද විශ්වාසයක් පවතී. රජයේ ප්‍රධානියා සම්බන්ධයෙන් වෙනත් පුජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක කෙරෙන ආකාරයට පාර්ලිමේන්තුවේ දී ප්‍රශ්න කරනු ලැබීමට හෝ විවිධ යෝජනා වලට යටත් කරගැනීමට හැකියාවක් ලංකාවේ ජනාධිපති සම්බන්ධයෙන් සැලසෙන්නේ නැත. ඒ වගේම අපරාධ පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක දී වුවත් අධිකරණයක් ඉදිරියට ඔහු කැඳවිය නොහැකියි. මෙම තත්වය ඇති වීම නිසා විශාල පරතරයක් පාර්ලිමේන්තුව සමගත්, අධිකරණය සමගත්, රජයේ සියලුම දෙපාර්තමේන්තු සමගත් හා අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන සමගත් ඇති වූවා. තමන්ගේ රාජකාරය කුමක්ද? තමන්ගේ ස්වාධීනත්වය කුමක්ද? ආදිය පිළිබඳ කරුණු ගැන මේ සියලුම ආයතන තුළ මේ නිසා කිසියම් ගැටළු මතු වූහ.

ඇත්තෙන්ම එක් එක් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ රජයකට යටත් වීමත්, ඒ අතරම ඒ ඒ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ තමන්ගේ කටයුතු ගෙනයාමට ඇති ස්වාධීනත්වයත් යන දෙකම එකට පැවතිය යුතු වෙනවා. එසේ නැතිව, ඒ ආයතන වලට ක්‍රියාත්මක වීමට නොහැකියි. 1978 දී ඇති කරන ලද ජනාධිපති ක්‍රමය නිසා ඒ සම්බන්ධය බිඳී ගියා. ඒ ආයතන තුළ විශාල මතයක් ගොඩනැගුණා ස්වාධීනත්වය කියා දෙයක් යෙදීමට ගියොත් ජනාධිපති

ක්‍රමය සමග ගැටීමක් ඇති විය හැකි බවත්, එම නිසා හුදෙක් තමන්ට ලැබෙන්නා වූ අණ පිළිපැදීම පමණකට රාජකාරිය සීමා විය යුතු බවත් ඒ ආයතන තුළ විශාල මතයක් ගොඩනැගුණා, මේ අනුව විධායක ජනාධිපතිටත්, ඔහු සමග පැවැති ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂයටත් හැකි යාවක් තිබුණා ඕනෑම රාජකාරියක් රජයේ දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන තුළින් කරවා ගැනීමට. ඒ තුළින් ඇති වූ තත්වය සාකච්ඡා වෙනවා, “දේශපාලනිකරණය” යනුවෙන්. එනම්, රට තුළ දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන තුළ තීන්දු ගැනීම හා ඊට අදාල ගැටළු තුළින් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ස්වාධීනව යොමු නොවී, හුදෙක් ඉහළින් එන ක්‍රියාමාර්ග පමණක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙම දෙපාර්තමේන්තු පත්වී තිබේ. මේ ආකාරයෙන් රටක රාජ්‍ය ව්‍යුහය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි වී තිබේ. 2001 කාලය වන විට මෙම ගැටළුව උග්‍රව මතු වී තිබුණි. එම ගැටළුවට මුහුණ දීම සඳහා සියලුම දේශපාලන පක්ෂ වල යම් එකඟතාවයක් 2001 දී ඇති විය. එම නිසා ඔවුන් සියල්ලන්ගේම එකඟතාවයකින් ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය ගෙන එන ලදී. ඉන් අදහස් වූනේ මෙම ප්‍රධාන සංස්ථා ගණනාවක ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීමයි. මේ අතර රාජ්‍ය සේවය, පොලීසිය, අධිකරණය, සහ මැතිවරණ පැවැත් වීමේ කොමිසම යනාදී කොමිසම් පත්කිරීම මෙන්ම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පත්කර ගැනීම වෙනත් ප්‍රබල සංස්ථාවල සාමාජිකයන් පත්කිරීම කිරීමේ කාර්යය, උදාහරණ ලෙස මානව හිමිකම් කොමිසමට කොමසාරිස්වරුන් පත්කිරීම වැනි කාර්යය ව්‍යවස්ථාදායක සභාවක් මගින් පත් කළ යුතු යැයි මෙම සංශෝධනයෙන් සියලුම පක්ෂ එකඟත්වය පළකරන ලදී. මේ අදහස වූයේ, මෙම සංස්ථා පාලනය කරන්නා වූ සියළුම නිලධාරීන් සුදුසුකමේ පදනම මත පමණක් පත් කිරීමට සුදුසු සාමාජිකයන් “පත්කිරීම මණ්ඩලයක්” වශයෙන් ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට පනකල යුතු බවයි. ඒවායේ දේශපාලන ඇඟිලිගැසීම් වලට තිබෙන්නා වූ ඉඩකඩ හැකි කිරීම හෝ අඩුකර දැමීමත් එම ව්‍යවස්ථාදායක සභාව මගින් සුදුසු පුද්ගලයන් ප්‍රධාන ආයතන වලට පත් කිරීම

ඔස්සේ එම ආයතන තුළින් ස්වාධීනත්වය ගොඩනැගීමත් මෙහි අපේක්ෂාවයි. මෙය ලංකාව තුළ 1978 සිට පවතින ක්‍රමයේ ඇති වී තිබූ ඉතා බරපතල ගැටළුවක් විසඳීමට ගත් උත්සාහයකි. එම නිසා මෙම ක්‍රියාමාර්ගය නිසි ලෙස සිදු නොවීමෙන් වන්නේ 2001 දී පැවැති තත්වයන් හෝ ඊටත් වඩා උග්‍ර ලෙස ලංකාවේ දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන වල ස්වාධීනත්වය කඩවීමත්, එම නිසා ඒවාට නිසි ලෙස ක්‍රියා කිරීමට බැරී තත්වය නැවත නිර්මාණය වීමයි.

ප්‍රශ්නය : මෙම පත්කිරීම් ජනාධිපති තුමා විසින් කිරීමේ ඇති වරද කුමක්ද?

පිළිතුර : එහි ඇති වරද නම්, ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට 2001 කාලයේදී මතු වූ ගැටළුවට නැවත නිර්මාණය වීමයි. එනම් ඉහත කාලයේදී මෙම සියළු පත්කිරීම් සිදුකරන ලද්දේ ජනාධිපතිතුමා විසින් ඔහුගේ පෞද්ගලික උච්චතාව හෝ පක්ෂයේ උච්චතාව මත සිටියි. ඉන් ඇති වූ තත්වය අපි මින් පෙර විස්තර කර තිබේ. එම නිසා 17 වන සංශෝධනය කරණු දෙකක් අතර විශාල වෙනසක් ඇති කර ඇත. මෙම කර්තව්‍ය සඳහා නිලධාරීන් තෝරා පත් කිරීම, එනම් තේරීමේ හා පත්කිරීමේ ක්‍රම වල වෙනසක් ඇති කිරීම, නිලධාරීන් පත් කිරීමේ හා තේරීමේ වගකීම ව්‍යවස්ථාදායක සභාවටත් එය විසින් පත් කරන කොමිෂන් සභා වලටත් පැවරූ අතර රටේ ප්‍රධාන නිලධාරියා වශයෙන් ජනාධිපතිවරයාට පැවරූනේ ඒවා සම්මත කිරීම පමණි. යම් ආකාරයක මත හේදයක් මෙම තෝරා ගැනීම් පිළිබඳ මතු වූවහොත් ජනාධිපති වරයාට ව්‍යවස්ථාවෙන් නියම වූයේ එම මත හේදය නැවත ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට දන්වා ඒ අනුව ව්‍යවස්ථාදායක සභාව විසින් ගන්නා වූ තීරණ අනුව අලුතෙන් තෝරා ගනු ලබන පුද්ගලයන් ජනාධිපති තුමා විසින් සම්මත කිරීම පමණක් කළ යුතු බවයි. මෙසේ තෝරා ගැනීමේ බලය හා පත් කිරීමේ බලය අතර ඇති කරන ලද විශාල වෙනස හැකි කර දැමීම දැන් සිදු වී තිබේ. එම නිසා හිතුවක්කාර ආකාරයකින් හෝ තමන්ගේ පෞද්ගලික හෝ පාක්ෂික උච්චතාව මත සුදුසුකම් වලින් තොරව හෝ විවිධ අය

පත් කිරීමේ හැකියාව, දැන් ජනාධිපති තුමා විසින් නැවතත් පවරාගෙන තිබේ. මෙය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය අනුව ව්‍යවස්ථානුකූලව හිනි විරෝධී කටයුත්තකි.

ප්‍රශ්නය : මෙම තත්වය නිසා ඇතිවිය හැකි ප්‍රධාන ගැටළු මොනවාද?

පිළිතුර : ලංකාවේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බැර තත්වයක් ඇති වීම ඉන් ප්‍රධානතම ගැටළුවයි. එය රටේ සියලු ආයතන හා දෙපාර්තමේන්තු ඉදිරියේ තිබෙන්නාවූ විශාල ප්‍රශ්නයක් වේ. දෙවනුව ඉතා විශාලව ඇති වන්නා වූ ප්‍රතිඵලයක් වන්නේ දැනටමත් මුළුමනින්ම කඩා වැටී ඇති බවට පිළිගෙන තිබෙන්නා වූ ලංකාවේ පොලීසිය ගොඩනගා ගැනීමට ඇති අවස්ථාවන් නැති වී යාමයි. රටේ සියලුම වැදගත් පුද්ගලයන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තරවත් අද රටේ පොලීසියේ ඇති කඩාවැටීම පිළිගෙන ඇති කරුණකි. මෙම කාරණාව පොලීසිපති තුමා විසින් ද විවිධ ඉහළ නිලධාරීන් විසින් ද කෙළින්ම ප්‍රකාශ කර තිබේ. මෙය නොවියදීම තුළ රටේ නීතිය පවත්වාගෙන යාමට බැර තත්වයක් උදා වී ඇත. එය කොතෙක් දුරට ගියා ද කිවෙන්න කිසි ආකාරයෙන් ක්‍රියාකරන පොලීසි නිලධාරීන්ට විරුද්ධව කටයුතු කිරීම හෝ ඔවුන් මරා දැමීම පිළිබඳ චෝදනා පවා ඉහළ නිලධාරීන්ට විරුද්ධව මතුවන තත්වයක් දැන් ඇති වී තිබේ. මේ තත්වය තුළින් පොලීසියට පමණක් බලපාන දෙයක් නොවේ. නීතිය රකින සංස්ථාව කඩාවැටී රටේ නීතිය රකින්න බලයක් ඇති කිසිවෙක් නැති තත්වයක් ඇති වෙමින් පවතී. පොලීසිය නිසි ආකාරයෙන් ක්‍රියා කිරීමෙන් තොරව අධිකරණයට පැවතිය නොහැක. එම නිසා නීතිය පවත්වාගෙන යාමට බැර තත්වයක් උදා වීමත්, නිකුත්කාර තත්වය වර්ධනය වීමත්, නිසා බොහෝ ගැටළු උග්‍ර වීමක් මින් ඇති වේ.

ප්‍රශ්නය : මේ සියල්ලම නිතිය දී මේ ආකාරයෙන් ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට පත් කිරීමේ හොඳම සිටින්නේ ඇයි?

පිළිතුර : එය දෙය ඉතා සුක්ෂ්මව බැලීමේදී පෙනී යන්නේ ආණ්ඩු බලය එක් පාර්ශවයකට පක්ෂව පමණක් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා මැතිවරණ ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කර, ප්‍රවණීඛ ආකාරයේ මැතිවරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් නැවත ඇති කොට, එමඟින් බලය තහවුරු කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් මේ පිටුපස ඉතා පැහැදිලිව තිබෙන බවයි. මේ කාරණාව විවිධ සංවිධාන වලින් ද පෙන්වා දී ඇත.

1978 සිට 1990 පමණ වන කාලය ඇතුළත මැතිවරණ ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන්ම විපර්යාසයකට භාජනය කරනු ලැබුවා. මේ කාලයේ දී ප්‍රථම ජනාධිපති වූ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා ප්‍රකාශ කර සිටියේ, රටේ මැතිවරණ සිතියම වසර දහයකට හකුලා දමන බවයි. ඒ අනුව, විශාල ව්‍යාකූලත්වයක් මැතිවරණ ක්‍රමය තුළ පැවතුනි. එය ප්‍රවණීඛ ආකාරයකින් පවත්වා ගෙන ගිය අතර, විරුද්ධවාදීන්ට පීඩාකාරී මැරවීමක් කිරීම, ජන්දය දැමීමේ දී විශාල වශයෙන් හොර හම් ඉදිරිපත් කිරීම, හා හොර ඡන්ද දැමීම, පොලීසිය හා නමුදුව පවා ඡන්දය දැමීම සඳහා යොදවා ගැනීම, මේ පිළිබඳව ප්‍රශ්න ඇති කිරීමට උත්සාහ කරන සියල්ලන්ම මර්දනය කිරීම, මේ පිළිබඳව පැමිණිලි කිරීමට ඉඩකඩ නැති කර දැමීම ආදී වශයෙන් එදා ඉතා ප්‍රවණීඛකාරී තත්වයක් ඇති කරන ලදී. 2001 දී ඇති කළ 17 වන සංශෝධනයේ එක් අරමුණක් වූයේ එම තත්වය නැති කර දැමීමයි. 2001 න් පසු, විශේෂයෙන්ම පොලීසි කොමිෂන් සභාව පත් කිරීමෙන් පසු, ඇති කළ මැතිවරණ වලදී ප්‍රවණීඛ බව බොහෝ දුරට අඩු වී යාම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය. මෙය කරන ලද්දේ මැතිවරණ වලට සම්බන්ධ කාලයේ දී දේශපාලන අවශ්‍යතා මත පොලීසි නිලධාරීන්ගේ මාරුකිරීම් සිදුකිරීමට ඉඩ ලබා නොදීම, නිසියාකාරීව රාජකාරිය කිරීම නිසා දඬුවම් ලැබීමට හැකි බවට පොලීසි නිලධාරීන් තුළ ඇති වූ බිය නැති කර දැමීම, යන ක්‍රම තුලිනි. දැන් ඇති වී තිබෙන්නේ ඊට හාත්පසින් වෙනස් තත්වයකි. එසේ නිතිවිරෝධී කටයුතු කරගැනීමත් මුල් ජනාධිපතිවරු දෙදෙනා කළාක් මෙන් බොහෝ කාලයක් තිසි, නිදහස් මැතිවරණ වලට ඉඩ නොදී බලය

පවත්වාගෙන යාමේ කාර්යයන්, පවතින හිතියේ ව්‍යාකූලත්වය තුළින් බොහෝ හිත විරෝධී කණ්ඩායම් වලට ධනය උපයා ගැනීමට පහසුකම් සැලසීමත්, එම නිසා දූෂණය හැති කිරීමට ගන්නා සියලුම පියවර පරාජය කර දැමීමේ කාර්යයකුත් මේවා නිසා ඇති වී තිබේ.

අයිතියක් තිබේ. එම නිසා, අනාගතයේ බොහෝ දුරට පවතින්නේ දැන් මතු වී ඇති ගැටළුව තේරුම් ගෙන ජනතාව ගැහිටීම මත, ජනාධිපති තුමා විසින් පත් කරනු ලැබූ සියලුම කොමිෂන් සභා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමත්, ඒවායේ සාමාජිකයන් ඉල්ලා අස්වන ලෙස උද්ඝෝෂණ කිරීමත්, ව්‍යවස්ථාවට අනුව ව්‍යවස්ථාදායක සභාව වහාම පත් කරන ලෙස ඉල්ලා බලපෑම් කිරීමයි.

ප්‍රශ්නය : මේ තත්වය නිරාකරණය කරගත හැක්කේ කෙසේද?

පිළිතුර : මේ තත්වය නිරාකරණය කරගත හැකි වන්නේ මීට පිරේනිව විශාල වශයෙන් ජනතා මැදිහත්වීමකින් පමණි. රටට දැන් තවදුරටත් මොනම ආකාරයකින් හෝ ඉදිරියට යාමට බැර තත්වයක් මතු වී තිබේ. ජාත්‍යන්තර සංවිධාන ලංකාවේ රාජ්‍යය අසමත් රාජ්‍යයක් ලෙස නම් කිරීමට පටන් ගෙන තිබේ. ඇත්තෙන්ම රාජ්‍යයක් අසමත් වෙතුවද සමත් වෙතුවද යන ප්‍රශ්නයට වඩා මතු වී තිබෙන්නේ රාජ්‍යයේ පාලන තන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක නොවීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. ආණ්ඩුවක් නොපැවතීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. ආණ්ඩු කිරීම කඩාවැටුණ පසුබිමක් තුළින් රටකට ඉදිරියට යා නොහැකිය. ආණ්ඩු ක්‍රමයේ දැන් ඇති වී තිබෙන මේ කඩාවැටීම පිළිබිඹු කරන්නේ, රටේ සංස්ථා වල හා ආයතන වල කඩාවැටීමයි. මේ ආයතන හා සංස්ථා කඩාවැටීම අවසන් කිරීමට, ඒ සඳහා ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනයේ පියවර ක්‍රියාත්මක කිරීම පමණක් නොව, මෙම ප්‍රතිපාදන වඩාත් ශක්තිමත් කල යුතුය. හිතුවක්කාර හා ඒකාධිපති පාලනයකට ඇති ඉඩකඩ අවසන් කිරීම සඳහා අද විශාල ජනතා මැදිහත් වීමක් අවශ්‍ය වේ. ඉදිරියේ දී මෙය අනිවාර්යයෙන්ම කිරීමට ජනතාව පෙළගැසෙනු ඇත. ඒ මක්නිසාද යත් ඔවුන්ගේ ජීවිතය විශාල වශයෙන් අවුල් වී ඇති බැවින් මේ තත්වය නොවිසඳා රටේ කිසිම ප්‍රශ්නයක් විසඳාගත නොහැක වන බව ඔවුන් තේරුම් ගැනීම නිසාය. ඒ අනුව රටේ ඇතිවන ත්‍රස්තවාදී ප්‍රශ්නය පිළිබඳ ඇති ගැටළුව නම් එම ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කිරීමට හැකි වන්නා වූ ආණ්ඩුවක් රට තුළ නොපැවතීමයි. රටේ ව්‍යවස්ථාවට මුළුමනින්ම නොහකා හැරීමක් තිබේ නම් වෙනත් දේශපාලන විසඳුමකින් ඇති ඵලය කුමක්දැයි ප්‍රශ්න කිරීමට කාටත්

සෞඛ්‍ය සේවාවේ නොසැලකිලිමත් භාවයට හිත තබමු

යහපත් සෞඛ්‍ය සේවාවක් ලබාගැනීමට පුරවැසි ඔබට අයිතියක් තිබේ.

නොසැලකිලිමත් ලෙස ප්‍රධිකාර සිදුකළ බවට ඔබට හැරේ නම් ඒ පිළිබඳව පැමිණිල්ල පහත සඳහන් ආයතන වෙත දිවුරුම් ප්‍රකාශ මගින් ඉදිරිපත් කල හැක.

- 1 ගරු සෞඛ්‍ය අමාත්‍යතුමා,
'සුවසිරිපාය' නො. 385, ගරු බද්දේගම විමලවංශ හිමි මාවත, කොළඹ 10
- 2 සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ,
'සුවසිරිපාය' නො. 385, ගරු බද්දේගම විමලවංශ හිමි මාවත, කොළඹ 10
- 3 රෙජිස්ටාර්, ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය කවුන්සිලය,
නො 31, නොර්ස් කැනල් පාර, කොළඹ 10
- 4 පළාත් සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ,
බස්නාහිර පලාත් සෞඛ්‍ය සේවා ආයතනය, මාලිගාවත්ත, කොළඹ 10
- 5 ගරු සභාපති, මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව,
36, බී.සී පාර, කොළඹ 8
- 6 ගරු හිතපති තුමා,
හිතපති දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ
- 7 අදාල රෝහලේ අධ්‍යක්ෂක තුමාට හෝ තුමියට
- 8 අදාල පලාත් සභාවේ සෞඛ්‍ය ඇමති හා සෞඛ්‍ය සේවා ලේකම්,
දිස්ත්‍රික් සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ වෙතද,

ආර්යුචේද වෛද්‍යවරයකු සම්බන්ධව නම් ඉහත ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය කවුන්සිලය වෙතුවට

රෙජිස්ටාර්, ආර්යුචේද වෛද්‍ය සභාව,
පරණ කොට්ටාව පාර, නාවික, මහරගම

මීට අමතරව සෑම පැමිණිල්ලක්ම ප්‍රදේශයේ පොලිස්ථානයේදී ගොනුකළ යුතු අතර අවශ්‍යනම් එම පැමිණිල්ල පොලිස් අධිකාරී කාර්යාලයේදී ගොනුකල හැක. ඔබගේ සෑම පැමිණිල්ලක්ම ජනාධිපති, අගමැති වෙතද ඉදිරිපත් කල හැක.

වෛද්‍යවරු, හෙදියන්ට මෙන්ම රෝගී ඔබටත් අයිතිවාසිකම් තිබේ. ඔබේ අයිතිවාසිකම් රැකගත හැක්කේ ඔබේ මැදහත්වීම මත පමණි.

ඔබ දන්නවාද ?

අප මෙහි උත්සාහ ගන්නේ ශ්‍රී ලංකා පොලීසියේ හිඟ විරෝධී ක්‍රියාවන් පිළිබඳව විග්‍රහයක යෙදීම නොව, පොලීසි හිඟවිරෝධී ක්‍රියාවන්ට එරෙහිව ජනතාව බලාත්මක කිරීමයි. පොලීසියේ හිඟ විරෝධී ක්‍රියා අවම කිරීමට ක්‍රියා කිරීමේදී ඒ හා අදාළ අනෙකුත් ආයතන පිළිබඳවද අවධානය යොමු නොකර සිටිය නොහැකි බවද අවධාරණය කරමු. ඒ පිළිබඳවද අප මෙහිදී අවධානය යොමු කර ඇත්තෙමු.

01. පොලීසියේ පැමිණිල්ලක් දැමීම

පොලීසියට පැමිණිල්ලක් දැමීමට අවශ්‍යය වූ විටෙක එය වාචිකව හෝ ලිඛිතව සිදුකල යුතුය. වාචිකව පැමිණිල්ලක් දැමීමට නොහැකි වූ අවස්ථාවක ලිඛිතව පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කළ හැක. වාචික පැමිණිල්ල යනු පොලීසි ස්ථානයට ගොස් පැමිණිල්ලි භාරගන්නා නිලධාරියාට කියා පැමිණිල්ල ලියවීමය. ලිඛිත පැමිණිල්ලක් යනු පොලීසි ස්ථානාධිපති/මූලස්ථාන පොලීසි පරීක්ෂක වෙත ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යැවීමට පියවර ගන්නා පැමිණිල්ලයි. ලිඛිතව පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කරන විට, පැහැදිලිව සම්පූර්ණ නම, ලිපිනය, වයස, ආගම, විවාහක/අවිවාහක බව, රැකියාව හා පැමිණිල්ල යවන දිනය සඳහන් කළ යුතුය. ඉන්පසුව සිද්ධිය හා අදාළ කරුණු පැහැදිලිව ලිවිය යුතුය. පැමිණිල්ලෙන් අපේක්ෂා කරන දෙයද සඳහන් කිරීමද වැදගත් වේ. එම පැමිණිල්ල ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් නියමිත පොලීසිය වෙත යැවිය යුතු අතර පැමිණිල්ලේ පිටපත් ලඟ තබාගත යුතුය. එහි පිටපත් ප්‍රදේශය ඔබ පොලීසි අධිකාරී හා පොලීසිපතිට යැවීමට ද පියවර ගත යුතුය. පැමිණිල්ල කඩදාසියේ එක් පැත්තක පමණක් ලිවිය යුතුය.

යම් අවස්ථාවකදී වාචික පැමිණිල්ලක් ඔබගේ ප්‍රතික්ෂේප කළ විටකදී හෝ වාචික පැමිණිල්ල විකෘති කොට සටහන් කරගත් විටකදී ඒ පිළිබඳව අප්‍රමාදව ලිඛිතව පැමිණිල්ලි කිරීමටද වග බලාගන්න.

පැමිණිල්ලක් ඔබ ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, විකෘති කොට ලිවීම, හිඟ විරෝධී ක්‍රියාවකි.

02. පැමිණිල්ලට පිටපත් ලබා ගැනීම

සිවිල් නඩුවක පාර්ශවකරුවෙකුට තමා විසින් කරන ලද පැමිණිල්ල/ප්‍රකාශනයේ පිටපතක් ලබා ගත හැක. අපරාධ නඩුවක සැකකරුවෙකුට ඔහුට විරුද්ධව කරන ලද පැමිණිල්ල හා වරදට භාජනය වූ පුද්ගලයාගේ ප්‍රකාශනයේ පිටපතක් ලබාගැනීමට පුළුවන. එහෙත් අපරාධයක් පිළිබඳව තමන් විසින් කරන ලද පැමිණිල්ලක පිටපතක් තමන්ට ලබා ගැනීමට විධිවිධාන නොමැත.

03. අසන ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු දීම

පොලීසිය අසන ප්‍රශ්නවලට උත්තර දීමට පුරවැසියන් බැඳී නැත. විශේෂයෙන් සැකකරුවෙකු වශයෙන් අත්අඩංගුවේ සිටින විට තමන් අපරාධ චෝදනාවලට ලක්වීමට නැඹුරුතාවයක් ඇති ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු දීමට බැඳී නැත.

04. කටඋත්තරවල වලංගු භාවය

පොලීසිය විසින් බලය යොදා හෝ කැමැත්තෙන් හෝ ලබාගන්නා කටඋත්තරයක් සාක්ෂි වශයෙන් යොදා ගැනීමට නොහැක. නමුත් සැකකරුවෙකුගේ ප්‍රකාශනය යම් භාණ්ඩ/ද්‍රව්‍යය සොයාගනු ලැබුවහොත් එම අදාළ වාක්‍යය පමණක් සාක්ෂි වශයෙන් ඉදිරිපත් කළ හැක. තවද, කටඋත්තරය දුන් තැනැත්තා සාක්ෂි දෙන්නේ නම් එම සාක්ෂි බිඳ හෙලීමට හෝ අනුසන්දනය කිරීමට කටඋත්තරය උපයෝගී කර ගත හැක.

05. රඳවා තබා ගත හැකි උපරිම කාලය

යම් කෙනෙකු පොලීසියට ඉදිරිපත් වූ විට හෝ අත්අඩංගුවට ගත් විට පොලීසිය භාරයේ තබාගත හැකි උපරිම කාලය පැය 24 කි.

මෙහිදී පැය 24 කාලය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ පොලිස් කුඩුව තුළ සිටීමේ කාලය පමණක්ම නොවේ. අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූ අවස්ථාවේ සිට පැය 24 කි. අත්අඩංගුවට ගත් බවක් නොහඟවා හෝ එසේ තබා ගැනීම අත්අඩංගුවට ගැනීමට සමාන වේ. එසේම අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයෙකු බැලීමට ආහිතව ඉඩදිය යුතුය. යමෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන, පොලිස් ස්ථානයෙන් බාහිර වූ තැනෙක රඳවා තබාගත නොහැකිය. එය හිඟ විරෝධී ක්‍රියාවකි.

06. සැකපිට අත්අඩංගුවට ගැනීම

කඩ පිලක වැනි ස්ථානයක රැඳී සිටින අවස්ථාවකදී හෝ රාත්‍රී කාලයේදී හෝ ගමනක් බිමහක් යන විටදී හෝ එය වරදක් කොට අත්අඩංගුවට ගැනීමට පොලිසියට නොහැක. කෙතෙකු අත්අඩංගුවට ගත හැකි වනුයේ සාධාරණ සැකයක් ඇති විටක හෝ අපරාධයකට සූදානම් වන බවක් පෙනී යන්නේ නම් හෝ එවැන්නක් පිලිබඳව සෑහීමකට පත්විය හැකි තොරතුරක් මත හෝ පමණකි. (අත්අඩංගුවට ගන්නා අවස්ථාවේ කුමන වෝදනාවක් මත අත්අඩංගුවට ගන්නේද යන්න පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කල යුතුය.) එසේම අත්තනෝමතිකව සිදු කරන සෑම අත්අඩංගුවට ගැනීමක්ම හිඟ විරෝධී වේ.)

07. අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයින් වැඩෙහි යෙදවීම

අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයින් පොලිස් ස්ථානයේ, නිලධාරීන්ගේ නිවෙස්වල, ආණ්ඩුවේ දේශපාලකයන්ගේ වැඩ වලට/ඕනෑම ව්‍යාපාරයකට යෙදවිය නොහැක.

08. ප්‍රාණ ඇපකරුවන් ගැනීම

සැකකරුවන් අත්අඩංගුවට ගත නොහැකි විටෙක, එම සැකකරුවාගේ දෙමාපියන්, සහෝදරයින් ප්‍රාණ ඇපකරුවන් වශයෙන් පොලිසියේ තබාගන්නා අවස්ථා තිබේ. නමුත් මොනම හේතුවක් හිසාවත්, සැකකරුවෙකු වෙනුවෙන් හෝ සැකකරුවෙකු පොලිසියට

ගෙන්වා ගැනීමේ උපක්‍රමයක් වශයෙන් හෝ වෙනත් කෙතෙකු රඳවා තබා ගැනීමට පොලිසියට නොහැක. එවන් අවස්ථා හිඟ විරෝධී වේ.

09. ස්ත්‍රීන් සෝදිසි කිරීම, අත්අඩංගුවට ගැනීම, රඳවා තබා ගැනීම

ස්ත්‍රීයන් සෝදිසි කිරීමට අවශ්‍යනම් එය පොලිස් නිලධාරියෙක්/ස්ත්‍රීයන් විසින් විහිතව සිදුකළ යුතුව තිබේ. රඳවා තබා ගන්නා විටදී ඇයව ස්ත්‍රීයකගේ රැකවරණය යටතේ තැබිය යුතුය.

10. ගේ දොර පරීක්ෂා කිරීම

ඒ පිලිබඳව සෝදිසි වරෙන්තුවක් මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුගෙන් ලබාගෙන තිබිය යුතුය. නමුත්, විශේෂ අවස්ථා වලදී එනම්, සෝදිසි වරෙන්තුවක් ලබාගෙන පැමිණෙන විට සැකකරුවන් පලායාමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලැබීම වැනි අවස්ථාවක සෝදිසි වරෙන්තුවක් නොමැතිව ගේ දොර පරීක්ෂා කිරීමට හැකිය. එහිදී එම කාරණය පිලිබඳ හේතු පැහැදිලි කර එම පරීක්ෂණය කළ යුතුය. එසේ නොමැතිව, අත්තනෝමතික ලෙස ගේ දොර පරීක්ෂා කිරීම හිඟ විරෝධී වේ.

11. රාත්‍රී කාලයේ ගේ දොර පරීක්ෂා කිරීම

තමන් පොලිසියෙන් බව ප්‍රකාශ කරමින්, රාත්‍රී කාලයේදී ගේ දොර පරීක්ෂා කිරීමට පිරිසක් පැමිණි විටදී ඔවුන්ගේ අන්‍යතාවය ඔප්පු කර සිටින ලෙස එසේ පැමිණි පුද්ගලයින්ගෙන් ඉල්ලා සිටිය යුතුය. ඒ සඳහා ඔබට පූර්ණ අයිතිය තිබේ. තවද, අන්‍යතාවය නිශ්චිත කර ගැනීමට ප්‍රදේශයේ ග්‍රාම නිලධාරී කැටුව එන ලෙසට ඉල්ලා සිටින්න. එසේ කළ නොහැකි නම් දිවා කාලයේ පැමිණෙන ලෙසට දන්වන්න. එතෙක් දොර හැර සිටින්න. බලහත්කාරයට ප්‍රතිවිරෝධීය දක්වන්න. ඒ සඳහා පූර්ණ අයිතිය ඔබට තිබේ.

12. ප්‍රකාශන වලට අත්සන් ගැනීම.

පොලීසිය විසින් සටහන් කර ගන්නා ප්‍රකාශන වලට අත්සන් තැබිය යුත්තේ ඔවුන් විසින් එම ප්‍රකාශන කියවා තේරුම් කර දීමෙන් පසුව, තමන් ප්‍රකාශ කල කරුණු පමණක් අඩංගු නම් පමණකි. එසේ නොමැතිවූ විට අත්සන් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්න. ඒ සඳහා ඔබට පූර්ණ අයිතිය තිබේ. බලය යොදා ප්‍රකාශන වලට අත්සන් ගැනීම නීති විරෝධී වේ. එමෙන්ම එම ප්‍රකාශන වල නීත්‍යානුකූල බවක් නොමැත.

13. පොලීසිය මගහරින විට

අපරාධයක් පිළිබඳව පොලීසිය නඩු පවරන්නේ නැති විට ඒ පිළිබඳව මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුට ගොස් වාචිකව හෝ නීතිඥයෙකු මඟින් ලිඛිතව හෝ පැමිණිලි කිරීමෙන් නඩුවක් ආරම්භ කිරීමට පියවර ගන්න.

14. පොලීසිය නීතිය කඩනා විට,

නීති විරෝධී අත්අඩංගුවට ගැනීම - රඳවා තබා ගැනීම, වධහිංසා පැමිණවීම, ව්‍යාජ චෝදනා මත නඩු පැවරීම, මරා දැමීම, අතුරුදහන් කරවීම, පොලීසි ස්ථානය තුළ හෝ ඉන් පිටත පුරවැසියන්ව ශාරීරිකව හා මානසිකව, ලැජ්ජාවට, අපකීර්තියට හා අවමානයට පත් කිරීම, රාජකාරිය ඉටු කිරීම පැහැර හැරීම වැනි නීති විරෝධී ක්‍රියාවන්,

**වැලැක්වීම සඳහාත්,
එමගින් පීඩාවට පත්වූවන්ට සහන ලබාදීම සඳහාත්,
පියවර ගැනීම සෑම පුරවැසියෙකුගේම වගකීමකි.**

ඔබ කළ යුත්තේ කුමක්ද ?

යම් පුද්ගලයෙකු නීති විරෝධී ලෙස හෝ නීත්‍යානුකූලව අත්අඩංගුවට ගත් වහාම, ඒ පිළිබඳව,

- 01. මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට**
- 02. තම ප්‍රදේශයේ ග්‍රාම නිලධාරීවරයාට**
- 03. අදාළ පොලීසි ස්ථානයේ ස්ථානාධිපති වෙත**
- 04. අදාළ පලාතේ පොලීසි අධිකාරීවරයා/ සහකාර පොලීසි අධිකාරීවරයා වෙත**
- 05. පොලීසි කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිලි කරන්න.**

අත්අඩංගුවට ගැනීමෙන් අනතුරුව වධහිංසාවට හෝ අවමන් සහගත සැලකිලිවලට භාජනය කරන්නේ නම් නැවත වරක් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඉහත ආයතනයන්ට හා පුද්ගලයන්ට වාර්තා කරන්න.

එමෙන්ම අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා පැය 24 කට වැඩි කාලයක් පොලීසි ස්ථානයේ රඳවා තබා ගන්නේ නම් ඒ පිළිබඳව වහාම ඉහත පුද්ගලයින් හා ආයතන වලට නැවත පැමිණිලි කරන්න. අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති පුද්ගලයා දැක බලා ගැනීමට, සුවදුක් විමසීමට, ආහාරපාන ඖෂධ ලබා ගැනීමට ඇති අයිතියට පොලීසිය බාධා පමුණුවන්නේ නම්, ඒ අවස්ථාවලදී ඉහත ආකාරයටම වන පැමිණිලි කිරීමට පියවර ගන්න. මෙම පැමිණිලි වාචිකව හෝ ලිඛිතව සිදු කළ හැක. ලිඛිත පැමිණිලි කිරීම සඳහා විදුලි පුවත්, ටෙලිමේල් හා ෆැක්ස් භාවිතා කළ හැකිය. එසේ පැමිණිලි කිරීමෙන් අනතුරුව එක් පැමිණිල්ල පිළිබඳව ලියාපදිංචි කරන ලද ලිපියක් මඟින් තහවුරු කිරීමක් කිරීම ඉතා වැදගත්ය.

සෑමවිටම පැමිණිල්ලේ අත්අඩංගුවට ගත් වේලාව, අත්අඩංගුවට ගත් ස්ථානය, අත්අඩංගුවට ගැනීමට පැමිණි නිලධාරීන්ගේ විස්තර ඇතුළත් කරන්න. අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා සම්බන්ධයෙන් නීතිමය පියවර ගැනීම සඳහා නීතිඥවරයෙකුගේ සහාය ලබා ගන්නේ නම්, එම නීතිඥවරයා පොලීසියට ගැනි නොවන, තම සේවා දායකයා

සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කිරීමට හැකියාව ඇති, අවංක අයෙකු විය යුතු බව අවධාරණය කරමු.

අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයින් මහේස්ත්‍රාත්වරයා හමුවට පත් කිරීමට පෙර රජයේ වෛද්‍යවරයෙකු වෙත ඉදිරිපත් කොට වෛද්‍ය වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට පොලීසිය බොහෝ විට උත්සුක වෙයි. අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා වධහිංසාවට පත් කර තිබේ නම්, ඔහු වෛද්‍යවරයාට ඒ පිළිබඳව ප්‍රකාශ කර සිටිය යුතුය. බොහෝ අවස්ථාවලදී වෛද්‍යවරයා හමුවට පත් කිරීමට පෙර පොලීසිය තුවාල සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශ කිරීම වලක්වාලීමට උත්සාහ ගනී. එයට අවහන නොවිය යුතුය.

මහේස්ත්‍රාත්වරයා හමුවට පත්කළ විට තමාට පහරදුන් බව, වධහිංසාවට පත්කළ බව ඔහු ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කර සිටිය යුතුය. අදාළ පුද්ගලයා වෙනුවෙන් නීතිඥවරයෙක් ඉදිරිපත් කරන්නේ නම් එක් නීතිඥවරයා තම සේවා දායකයාට පහරදී ඇති බව, වධහිංසා පමුණුවා ඇති බව මහේස්ත්‍රාත්වරයාට වාර්තා කොට ඔහු හෝ ඇය අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයෙකුගේ පරීක්ෂාවට ඉදිරිපත් කරමින් නියෝගය ලබා ගත යුතුය.

රක්ෂිත බන්ධනාගාර ගත කරන අවස්ථාවේදී බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට තමාට පහර දුන් බව, වධහිංසා පැමිණවූ බව ප්‍රකාශ කර සිටිය යුතුය. නීති විරෝධී අත්අඩංගුවට ගැනීම්, වධහිංසා පැමිණවීම්, අවමන් සහගත සැලකිලි වලට පාත්‍ර කිරීම හා ව්‍යාජ චෝදනා මත හඬු පැවරීම සම්බන්ධයෙන් මූලික අයිතිවාසිකම් හඬුවක් පැවරීමට සෑම පුරවැසියෙකුටම අයිතියක් ඇත. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ස්ථාපිත කර ඇති මෙම අයිතිය යටතේ හඬු පැවරීම සඳහා ඇති කාලය දින 30 කි. මෙම දින 30 සැලකිල්ලට ගනු ලබන්නේ සිද්ධිය වූ දිනයේ සිට හෝ අදාළ පුද්ගලයා රෝහල් ගතව සිටියේ නම්, රෝහලෙන් පිටවූ දින සිට හෝ රක්ෂිත බන්ධනාගාරව සිටියේ නම් නිදහස් වූ දිනයේ සිටය. මූලික අයිතිවාසිකම් හඬුවක් නීතිඥවරයෙකු මඟින් හෝ තමාම විසින් අගවිනිසුරුවරයාට ලිඛිතව කරනු ලබන ලේලීමකින් හෝ ආරම්භ කළ හැකිය.

මෙයට අමතරව, සිද්ධිය වූ දිනයේ සිට වසර 02 ක කාලයක් තුළ අලාභ ඉල්ලා වන්දි හඬුවක් පැවරීමට පියවර ගත හැකිය. වධහිංසා පැමිණවීම හා කෲර අවමන් සහගත සැලකිලි වලට භාජනය කිරීම - 1994 අංක 22 පනත යටතේ වසර 07 ක අවම සිර දඬුවමකට හා රුපියල් දසදහසකට (10,000) නොඅඩු දඩයකට යටත්කළ හැකි වරදකි.

මෙම පනත යටතේ වධහිංසා හා අවමන් සහගත සැලකිලිවලට පුද්ගලයින් භාජනය කරන පොලිස් නිලධාරීන්ට එරෙහිව නීතිපතිවරයා විසින් මහාධිකරණයේ හඬු පැවරිය යුතුය. එම පනත යටතේ හඬු පවරන ලෙසට නීතිපතිවරයාට බලකර සිටිය යුතුය.

15. පොලිස් නීති විරෝධී ක්‍රියාවන් හා වධහිංසා පැමිණවීම වැලැක්වීම

මෙහි ප්‍රධාන වගකීම දරනු ලබන්නේ නීතිඥවරුන්, වෛද්‍යවරුන්, විනිසුරුවරුන්, මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව සහ පොලිස් කොමිෂන් සභාවයි. ඉදිරියේදී මෙම කර්තව්‍යය ඉටු කිරීමේ ප්‍රධානතම වගකීම පොලිස් කොමිසම වෙත පැවරේ.

16. වෛද්‍යවරු නීති කඩන විට,

තමා ඉදිරියට පමුණුවන ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට පරීක්ෂා නොකර හෝ වෙනත් අයෙකුගේ අවශ්‍යතාවය මත හෝ ව්‍යාජ තොරතුරු අඩංගු වෛද්‍ය සහතික නිකුත් කිරීම නීති විරෝධී මෙන්ම, වෛද්‍යවරයෙකුගේ ආචාර ධර්ම වලට පටහැනි වේ. මෙවන් අවස්ථාවන්හිදී එක් ක්‍රියාවක් පිළිබඳව අධිකරණයට, වෛද්‍ය මණ්ඩලයට හා රෝහල් ප්‍රධානීන්ට පැමිණිලි කිරීමට වහාම පියවර ගත යුතුය.

17. විනිසුරුවරුන් නීති කඩනවිට

අත්අඩංගුවට ගන්නා පුද්ගලයින්ට තම නිදහසට කරුණු දැක්වීමට. ඇප ලබා ගැනීමට තිබෙන අවස්ථාව අවහිර කිරීමට පොලීසිය අනුගමනය කරන සුලබ ක්‍රියා පිලිවෙත හම් විවෘත අධිකරණය මගහැර වම පුද්ගලයින්ව මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ “නිලනිවේස්” වෙත රැගෙන ගොස් ඉදිරිපත් කිරීමය. එවන් අවස්ථා වලදී අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා පිලිබඳව කිසිම වග විභාගයකින් තොරව අඳ, ගොළු, බිහිරන් සේ හැසිරී පොලීසියේ ඉල්ලීම මත රක්ෂිත බන්ධනාගාර ගත කරනු ලබන අවස්ථා බොහෝය. මෙම නීති විරෝධී ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් අගවිනිසුරුවරයාට හා අධිකරණ සේවා කොමිසමට පැමිණිලි කිරීමට වහාම පියවර ගත යුතුය.

18. නීතිඥවරුන්ගේ නීති විරෝධී ක්‍රියා

අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වන සම්භර නීතිඥවරු තම සේවාදායකයා නීති විරෝධී ලෙස අත්අඩංගුවට ගත් බව, වධහිංසා පමුණුවා ඇති බව අධිකරණය හමුවේ ප්‍රකාශ කිරීම මගහැර පොලීසියේ අවශ්‍යතාවය ඉෂ්ඨ කිරීමට කටයුතු කරනු ලබයි. සේවා දායකයාට අවශ්‍ය කරුණු අධිකරණය ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කොට වාර්තා කරන ලෙස ඉල්ලා නොසිටීම, හඬු බාරගෙන මගහැර යාම, නියමිත කාල වකවානුවේ අවශ්‍ය නීතිමය කටයුතු නොකිරීම, නීතිවිරෝධී මෙන්ම නීතිඥවරුන්ගේ ආචාර ධර්ම වලටද පටහැනිය. මෙවන් අවස්ථාවන්හිදී අගවිනිසුරුවරයාට හා අධිකරණ සේවා කොමිසමට එකී නීතිඥවරයා පිලිබඳව වහාම පැමිණිලි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

19. නීතිපති

අපරාධ සම්බන්ධයෙන් හඬු පැවරීම, මෙහෙයවීම නීතිපතිවරයාගේ වගකීමකි. පොලීසි නීතිවිරෝධී ක්‍රියා හා වධහිංසා සම්බන්ධයෙන් නීතිපතිවරයා තම වගකීම ඉටු කිරීම පැහැර හරිනු ලැබේ. අපරාධකරුවන්ට එරෙහිව විධිමත් පරීක්ෂණ නොකර හඬු ගොනු කිරීම, පමා කිරීම මඟින් පොලීසියේ අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කරනු ලබයි. මෙවන් අවස්ථාවන් හෙලිදරව් කිරීම හා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් බලපෑම් කිරීමට වහා පියවර ගත යුතුය.

20. මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ස්ථාපිත මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා පීඩාවට පත් පුද්ගලයින්ට සහන සැලසීම මෙම කොමිසමේ ප්‍රධාන වගකීම වේ. එහෙත් අද පොලීසි වධහිංසාවට හා අවමන් සහගත සැලකිලි වලට, නීති විරෝධී ක්‍රියාවන්ට ගොදුරුව පීඩාවට පත් වන පුද්ගලයින් සම්බන්ධයෙන් කොමිසමේ ක්‍රියාකාරීත්වය ගැන සැහීමකට පත්විය නොහැක.

ඉහත කරුණු සම්බන්ධයෙන් කොමිසම වෙත පැමිණිලි කිරීමේදී එම කොමිසමේ නිලධාරීන්ගේ අනන්‍යතාවයන් හෙලි නොකිරීම, පැමිණිලිකරුවන්ගේ ගරුත්වයට හානි වන අන්දමින් කටයුතු කිරීම, විමර්ෂණයන් පොලීසියට පක්ෂපාතීව සිදුවීම් යන අවස්ථාවලදී වහාම ඒ පිලිබඳව කොමිසමේ සභාපති ඇතුළු කොමසාරිස්වරුන්ටත්, ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් සංවිධාන වලටත් දැනුම් දීමට පියවර ගත යුතුය.

(මෙම කොටස ‘ජනසංසඳය’ විසින් 2003 වර්ෂයේදී ප්‍රකාශයට පත්කල ‘දන්නවාද’ ප්‍රකාශනයෙන් උපුටා ගන්නා ලදී)

නීති විරෝධී ක්‍රියා සම්බන්ධව පැමිණිලි

නීති විරෝධී ලෙස අත්අඩංගුවට ගැනීම, රඳවා තබා ගැනීම, විධිගිංසා පැමිණ වීම, ව්‍යාජ චෝදනා මත නඩු පැවරීම, අතුරුදහන් කරවීම, මරා දැමීම, පොලිසිය තුළ දී හෝ පිටත දී ශාරීරිකව හෝ මානසිකව අපහසුතාවයට අපකීර්තියට හා අවමානයට පත් කිරීම, රාජකාරිය ඉටුකිරීම පැහැර හැරීම නීති විරෝධී කටයුතු වේ.

එවැනි නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවකට ලක්වූයේ නම් ඒ බව වහාම පහත සඳහන් ආයතන වෙත පැමිණිලි කරන්න

- 1 අදාල පොලිස් ස්ථානයේ ස්ථානාධිපතිවරයාට
- 2 පළාතේ පොලිස් අධිකාරී / සහකාර පොලිස් අධිකාරීවරයාට
- 3 පොලිස්පති, පොලිස් මූලස්ථානය, කොළඹ 01
ෆැක්ස් 011 2440440
- 4 ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව, හො 36, කිංසි පාර, කොළඹ 08
දුරකථන 011 2694925, 2673806, 2685981,
2685339 ෆැක්ස් 011 2694924
ඊ මේල් schrc@sltnet.lk
- 5 ජාතික පොලිස් කොමිෂන් සභාව, තුන්වන මහල, රොටුන්ඩා කුලුණ, හො 109, ගාළු පාර, කොළඹ 03
දුරකථන 011 2395310 ෆැක්ස් 011 2395867
ඊ මේල් polcom@sltnet.lk
- 6 නීතිපති, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ 12
ෆැක්ස් 0112436421
- 7 ජාතික ළමාරක්ෂක අධිකාරිය, අංක 330, තලවතුගොඩ පාර, මාදිවෙල, කෝට්ටේ
දුරකථන 011 2395310 ෆැක්ස් 011 2395867
(අවුරුදු 18 අඩු අය සම්බන්ධයෙන්)

ඔබ.....

**අහිංසකයෙක්.....?
සැකකරුවෙක්?
අපරාධකරුවෙක්**

- කවරෙකු වුවද - ඔබේ අයිතිය.....
- අත්අඩංගුවට පත්වීමේ හේතුව දැන ගැනීමට
 - අත්අඩංගුවට ගන්නා නිලධාරීන් කවුරුන්දැයි දැනගැනීමට
 - ළගම දැනින් සමග කටාබහ කිරීමට
 - නීතිඥ සහාය ලබා ගැනීමට
 - කාන්තාවක් හෝ වයස අවුරුදු 18 ට අඩු නම් තම විශ්වාසනීයයෙකුගේ සහාය ලබා ගැනීමට
 - අත්අඩංගුවට පත්වූ වෙලාවේ පටන් පැය 24 ක් තුළ නිදහස් වීමට හෝ ඇප ලබා ගැනීමට හෝ මහේස්ත්‍රාත් තුමා වෙත ඉදිරිපත් වීමට
 - අවශ්‍ය නම් රජයේ වෛද්‍යවරයෙකු හමුවීමට හෝ ප්‍රතිකාර ලබාගැනීමට

එසේම
ශාරීරික හෝ මානසික වධහිංසාවන්ට ලක් නොවී සිටීමට ඔබට අයිතියක් තිබේ.

එමෙන්ම
ඔබගේ ඉහත අයිතීන් උල්ලංඝනය වී ඇත්නම් ඒ බව මහේස්ත්‍රාත් තුමා හමුවන පළමු අවස්ථාවේදීම දන්වන්න.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව, හො 36, කිංසි පාර, කොළඹ 08 දුරකථන 011 2694925, 2673806, 2685981, ෆැක්ස් 011 2694924 ඊ මේල් schrc@sltnet.lk
හදිසි ඇමතුම්
අංක 011 2689064 පැය 24 පුරා විවෘතව ඇත
(ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කල ඇති දැන්වීමකින් උපුටාගන්නා ලදී)

**පාසල් සිසුන්ට ශාරීරික අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම,
පාසලෙන් අස්කිරීම නීතිවිරෝධී වේ.**

කරුණ ලද වරදකුණක් වුවත්, ශිෂ්‍යයෙකුට ශාරීරික අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම, හිතුවමෙන් පත්ති තහනම් කිරීම, පාසලෙන් අස්කර ගන්නා ලෙසට දෙගුරුන්ට කරන බලපෑම් ද, නීති විරෝධී වේ.

ගුරු හවතුනි/ දෙගුරුනි / සිසුනි,

- * අභ්‍යවකාශ පැමිණවීමේ වැදගත්කම, අභ්‍යවකාශ පිරිසිදු වන්න.
- * අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම දරුවාගේ ශාරීරික මානසික වර්ධනයට කරුණ හානියකි. අපරාධ අනුමත කිරීමකි.
- * නීතියට ගරු කරන සමාජයක් අනාගතයේදී හෝ බිහි කිරීමට දායක වන්න.
- * යම් පාසලක සිසුන්ගේ විනය පිරිහී ඇත්නම් හෝ සිසුන් පාලනය කිරීම නොහැකි නම් හෝ එයින් මනාව පිළිබිඹුවන්නේ විදුහල්පතිගේ හා ගුරුමණ්ඩලයේ අදාත්කම විය යුතුය.
- * අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම තුළින් සිසුන් යහමගට ගත නොහැක.

අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම

- * අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශ වකුලේඛ අංක 2005/17 මගින් තහනම් කර තිබේ.
- * අභ්‍යවකාශ පැමිණවීම අපරාධ නීතිය යටතේ අභ්‍යවකාශ ලැබිය හැකි වරදකි.
- * අභ්‍යවකාශ (වධහිංසා) පැමිණවීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩකිරීමකි.
- * 1994 අංක 22 දරණ වධහිංසා පනත යටතේ අවුරුදු 07 කට නොඅඩු හා රු.10,000/-කට යටත් වන වරදකි.

ශාරීරික අභ්‍යවකාශ, හිතුවමෙන් පත්ති තහනම් කිරීම, පාසලෙන් අස්කිරීම හෝ පාසලෙන් අස්කර ගන්නා ලෙසට කරන බලපෑම් පිළිබඳව වගාම,

මිබ ප්‍රදේශයේ පොලිස් ස්ථානයට
කලාප හා පළාත් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්ට
ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියට
මානව හිමිකම් කොමිසමට **පැමිණිලි කරන්න.**

**මේ පිළිබඳව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මානව හිමිකම් ආධාර හා
උපදෙස් සඳහා විමසන්න**

- 1 වධහිංසා තුරන් කිරීමේ ජන සංරක්ෂණය,**
කම්කරු සේවන මණ්ඩලයේ පාර, ඒකල
දුරකථන/ෆැක්ස් 011 2236746
- 2 ජනසංරක්ෂණය,**
81/2, ආනන්ඩ වි දිසේ මාවත, පානදුර
දුරකථන/ෆැක්ස් 038 2235191
- 3 මානව හිමිකම් කාර්යාංශය (සෙට්)**
225/50, කටුගස්තොට පාර, මහනුවර
දුරකථන/ෆැක්ස් 081 222775.4471613
- 4 අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල් චිකිත්සාව**
555, කොළඹ පාර, කටුනායක
දුරකථන/ෆැක්ස් 031 4870308, 2221604
- 5 මාධ්‍ය කේන්ද්‍රය**
නො 141, ඩී. එස්. සේනානායක මාවත, මහනුවර
දුරකථන/ෆැක්ස් 081 2233964
- 6 නීතියේ ආධිපත්‍ය සඳහා වූ මධ්‍යස්ථානය**
නො 3, ශ්‍රී විජයරාම පාර, නාවල, නුගේගොඩ
දුරකථන/ෆැක්ස් 011 2853329, 4319147
- 7 Asian Human Rights Commission**
19/F, Go-Up Commercial Building, 98, Canton Road, Mongkok,
Kowloon, Hong Kong
Tel/Fax- 00852 2698 6339 - 00852 2698 6367
- 8 Right to Life මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය,**
අංක 555, කොළඹ පාර, කටුනායක
දුරකථන/ෆැක්ස් 031 4870308, 2221604